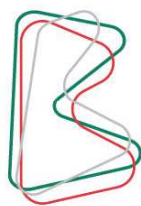

Mārupes
novads

BABĪTES
NOVADS

MĀRUPES NOVADA

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA
2022.-2034. GADAM

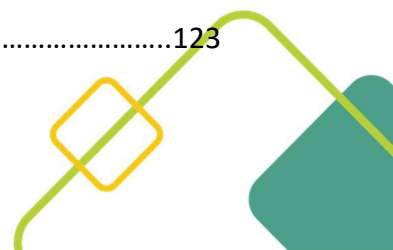
Jaunizveidotā Mārupes novada
ilgtermiņa attīstība publisko
pakalpojumu jomā
PĒTĪJUMS

Saturs

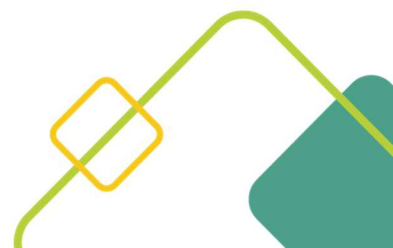
Ievads	6
Ar pētījumu saistīto plānošanas dokumentu un normatīvo aktu apskats.....	7
1.1. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu konteksts.....	7
1.1.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam.....	7
1.1.2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns.....	10
1.2. Rīgas plānošanas reģiona un Rīgas metropoles plānošanas dokumentu konteksts.....	11
1.3. Mārupes novada spēkā esošie ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti.....	13
1.3.1. Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2026.gadam.....	13
1.3.2. Mārupes novada attīstības programma 2020.-2026.gadam.....	15
1.4. Babītes novada spēkā esošie ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti.....	16
1.4.1. Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.....	16
1.4.2. Babītes novada attīstības programma 2014.-2020.gadam.....	18
1.4.3. Babītes novada apdzīvojuma struktūras un publisko teritoriju nodrošinājuma tematiskais plānojums.....	19
1.5. Nozaru politikas plānošanas dokumenti.....	23
1.5.1. Reģionālās politikas pamatnostādens.....	23
1.5.2. Izglītības, bērnu, jaunatnes un ģimenes politikas pamatnostādnes.....	23
1.5.3. Kultūrpolitikas pamatnostādnes.....	25
1.5.4. Sporta politikas pamatnostādnes.....	26
1.5.5. Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam.....	27
1.5.6. Latvijas Nacionālais enerģētika un klimata plāns.....	27
1.5.7. Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2020.-2027.gadam.....	28
1.5.8. Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2020.-2023.gadam.....	30
2. Esošās situācijas analīze.....	32
2.1. Esošo publisko pakalpojumu sniedzēju apskats.....	32
2.1.1. Izglītība.....	32
2.1.2. Interesu izglītība.....	48
2.1.3. Kultūras pakalpojumi.....	58
2.1.4. Veselība un sociālie pakalpojumi.....	59
2.1.5. Komunālie pakalpojumi	67
2.1.6. Rekreatīvas iespējas.....	73
2.2. Esošo publisko pakalpojumu pārklājums un infrastruktūra.....	82

2.3. Iedzīvotāju viedoklis par esošo situāciju publisko pakalpojumu jomā.....	88
2.4. E-pakalpojumi un publisko pakalpojumu institucionālais modelis.....	90
2.4.1. Mārupes un Babītes novadu sniegtie e-pakalpojumi.....	90
2.4.2. Mārupes un Babītes novadu esošais publisko pakalpojumu institucionālais modelis.....	94
2.4.3. Pašvaldību funkciju veikšanai Babītes novada pašvaldībā izveidotas iestādes un uzņēmumi, kas darbojas saskaņā ar nolikumiem.....	97
3. Priekšlikumi.....	98
3.1. Jaunveidojumā Mārupes novada publisko pakalpojumu nodrošinājuma izmaiņu priekšlikumi.....	98
3.1.1. Mārupes un Babītes novadu apvienošana.....	98
3.1.2. Pašvaldības pakalpojumu pārbūve un autonomo funkciju izpildes priekšlikumi	100
3.2. Priekšlikumi energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošanai, elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai u.c. uzlabojumiem pašvaldības publisko pakalpojumu jomā.....	102
3.2.1. Vadlīnijas un valsts līmeņa ieteikumi elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai.....	102
3.2.2. Klientu apkalpošanas centri.....	103
3.2.3. E-pakalpojumi un digitalizācija.....	105
3.2.4. Energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošana.....	106
3.3. Priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm.....	110
3.3.1. Izglītības pakalpojumi.....	111
3.3.2. Veselības pakalpojumi.....	112
3.3.3. Kultūras pakalpojumi.....	113
3.3.4. Sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumi.....	114
3.3.5. Sociālie pakalpojumi.....	114
3.3.6. Komunālie pakalpojumi.....	116
3.3.7. Publiskā ārtelpa.....	116
3.4. Priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm.....	121
3.4.1. Izglītības pakalpojumi.....	121
3.4.2. Kultūras pakalpojumi.....	122
3.4.3. Sporta un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi.....	123

3.4.4. Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi.....	124
3.5. Pašvaldības publisko pakalpojumu jomas svarīgākie sasniedzamie rādītāji jaunizveidotajā Mārupes novadā.....	125
4. Pielikumi.....	130
4.1.1. pielikums – Pētījuma veikšanas metodik.....	130
4.2. 2. pielikums – Sabiedrības iesaistes pasākumu apskats.....	133

Saīsinājumi

AER	Atjaunojamie energoresursi
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
Babītes AP	Babītes novada attīstības programma 2014. - 2020. gadam
Babītes IAS	Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
CNG/LNG	Compressed natural gas/Liquefied natural gas
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
EUROSTAT	Eiropas Kopienų Statistikas birojs
GIS	Ģeogrāfiskā informācijas sistēma
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģija
IP	Ilgtermiņa prioritātes
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
ĪADT	Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas
KAC	Klientu apkalpošanas centrs
KATP	kultūrvides attīstības un tradīciju plāns
KM	Kultūras ministrija
Latvija 2030	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam
LFS	Latvijas Florbola savienība
LPS	Latvijas pašvaldību savienība
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LSFP	Latvijas Sporta federāciju padome
LTSA	Latvijas Tautas sporta asociācija
Mārupes AP	Mārupes novada attīstības programma 2020.-2026. gadam
Mārupes IAS	Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2026.gadam
MK	Ministru kabinets
MKP	Mārupes komunālie pakalpojumi
NAP2027	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam
NĪN	Nekustamā īpašuma nodoklis
NMPD	Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
PII	Pirmskolas izklītības iestāde
PPII	Privātā pirmskolas izklītības iestāde
PPS	Publisko pakalpojumu sistēma
RPR Stratēģija 2030	Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014-2030
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SM	Stratēģiskie mērķi
SPKC	Slimību profilakses un kontroles centrs
TMP	Tematiskais plānojums
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VIIS	Valsts izglītības informācijas sistēma
VPVKAC	Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

Ievads

Publisko pakalpojumu nodrošināšana sabiedrībai ir viens no valsts galvenajiem uzdevumiem. Publisko pakalpojumu sniedzēji ir valsts vai pašvaldību institūcijas. Tās savus pakalpojumus parasti sniedz par valsts vai pašvaldību budžeta līdzekļiem. Latvija ir sasniegusi vērā ņemamu attīstību publisko pakalpojumu digitalizācijā - iedzīvotājiem un uzņēmējiem pieejamie pamatpakalpojumi ir pieejami pilnībā elektroniski - vairāk kā 700 administratīvās procedūras iedzīvotāji var veikt attālināti, nedodoties uz iestādēm.

Eiropas Komisijas publikācijās¹ tiek uzsvērts, ka arvien vairāk samazināsies valsts pārvaldes neatkarība, jo arvien vairāk tā būs savienota gan savstarpēji, gan pāri robežām, gan sadarbojoties ar privāto sektoru pakalpojumu sniegšanā. Tas notiks atvērtās un pārvaldības struktūrās, kur gan valsts iestādes, gan trešās puses sadarbosies pakalpojumu sniegšanā kopīgi radot pakalpojumus un vērtību iedzīvotājam.²

Izstrādājot Jaunizveidotā Mārupes novada ilgtermiņa attīstības iespēju izpēti publisko pakalpojumu jomā, Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros (turpmāk tekstā – Publisko pakalpojumu pētījums), veikts izvērtējums par šī brīža publisko pakalpojumu nodrošinājuma atbilstību Mārupes novada un Babītes novada esošajiem ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentos, tematiskajos plānojumos, nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumentos un nozaru politikas plānošanas dokumentos izvirzītajiem mērķiem, pakalpojumu attīstības priekšnosacījumu un potenciāla analīze, un priekšlikumu izstrāde pārvaldības efektivitātes paaugstināšanai jaunveidojamā Mārupes novada teritorijā.

Publisko pakalpojumu pētījuma **izstrādes mērķis** ir: sagatavot pamatotus priekšlikumus novada ilgtermiņa attīstībai Publisko pakalpojumu jomā, kas ietver izglītības, veselības aprūpes, sociālās aprūpes un palīdzības, sporta un komunālos pakalpojumus un ar šīm jomām saistīto infrastruktūru, atbilstoši nacionālā un reģionālā līmeņa attīstības plāniem, Rīgas metropoles areāla attīstības metodiskiem materiāliem, novadu izstrādātajiem pētījumiem un attīstības plānošanas dokumentiem.

¹ Eiropas Komisijas dokuments "A vision for public services", pieejams: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/vision-public-services>

² 2020. gada 4. februāra Ministru kabineta rīkojums Nr. 39 "Par pakalpojumu vides pilnveides plānu 2020.-2023. gadam"

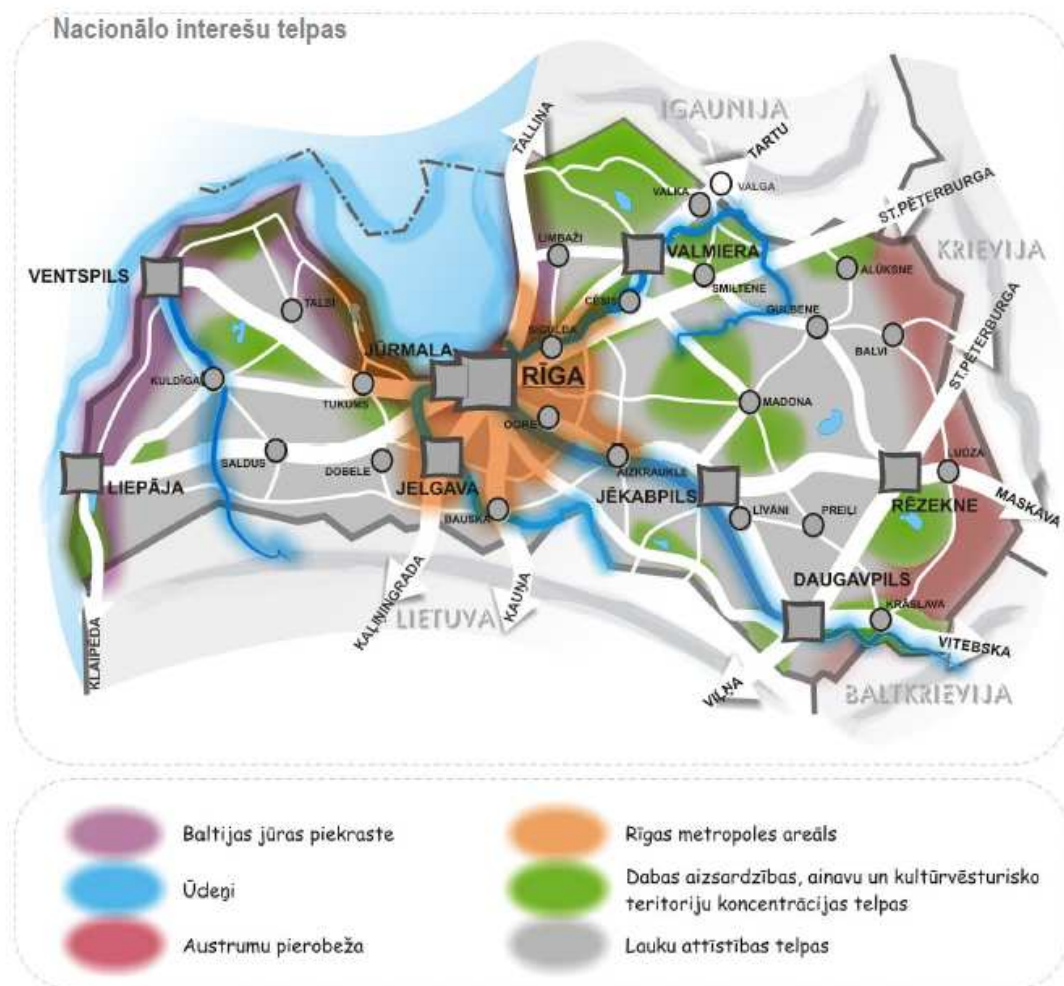

1. Ar pētījumu saistīto plānošanas dokumentu un normatīvo aktu apskats

1.1. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumentu konteksts

1.1.1. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (turpmāk – “Latvija 2030”) nosaka Rīgas metropoles areālu ka valsts interešu telpu (1.attēls) ar izcilu vērtību un nozīmi valsts ilgtspējīgai attīstībai, identitātes saglabāšanai un ietver valsts attīstībai nozīmīgus stratēģiskos resursus. Vienlaikus šajā teritorijā veidojas dažādi interešu konflikti un problēmas, kas pārsniedz reģionu un atsevišķu nozaru kompetenci, tādēļ ir nepieciešami kompleksi risinājumi un mērķtiecīga politika koordinētas attīstības veicināšanai.

1.attēls. Latvijas nacionālo interešu telpas³

³ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

“Latvija 2030” nosaka, ka ir jāpanāk Rīgas metropoles areāla telpiskās struktūras saskaņota attīstība un tur notiekošo procesu koordinēšana, izstrādājot integrētu telpiskās attīstības perspektīvu un izmantojot integrētu pieeju un kompleksus risinājumus, lai saskaņotu Rīgas pilsētas, apkārtējo pašvaldību, valsts un iedzīvotāju dažādās intereses.

“Latvija 2030”, kā pirmā prioritāte ir Latvijas kultūras telpas attīstība, jo stipras un radošas nācijas identitāte sakņojas mūsu unikālajās, mantotajās un jaunradītajās materiālajās un garīgajās vērtībās. Tā vieno un saliedē sabiedrību jaunu ekonomisku, sociālu un kultūras vērtību radīšanai, kuras novērtē un pazīst arī pasaulē. Kā viens no risinājumiem šīs prioritātes un mērķa sasniegšanai ir Radošas sabiedrības veidošana, tostarp ir uzsvērts, ka “Mūzikas un mākslas skola ir nozīmīga kultūrizglītības sastāvdaļa Latvijā. Kultūrizglītība plašā izpratnē aptver ne tikai profesionālo izglītību mūzikas, mākslas un kultūras nozarēs, bet nodrošina arī indivīda mūžizglītības vajadzības”.

Lai vairotu mūsu rīcībā esošo cilvēkkapitālu un pilnvērtīgi izmantotu citus – kultūras, dabas vai ekonomiskos – resursus, nepieciešama paradigmas maiņa izglītībā. Kvalitatīva, visa mūža garumā pieejama un uz radošumu orientēta izglītība ir 21. gadsimta nepieciešamība – tā ļauj reaģēt uz globālās konkurences un demogrāfijas izaicinājumiem un ir viens no priekšnoteikumiem ekonomikas modeļa maiņai.

“Latvija 2030” ir iezīmēta tendence, ka kopumā sabiedrība noveco un ir vērojama depopulācija, tomēr attiecībā uz jaunveidojamo Mārupes novadu atzīmējama pretējā tendence – “mazāk turīgi lauku iedzīvotāji pārceļas dzīvot uz tuvējām pilsētām, bet turīgākie pilsētnieki ieņem viņu vietu laukos. Augstākas prasības pret dzīves kvalitāti un lielāka maksātspēja piesaista labākus un dārgākus pakalpojumus, tādējādi ļaujot attīstīt esošo infrastruktūru un uzturēt vides kvalitāti.”

Izglītības un kultūrizglītības iestādēm ir jāklūst par sociālā tīklojuma centriem, kuru pārvaldībā iesaistās un sadarbojas vecāki, mācībspēki, izglītojamie, kā arī plašāka vietējā kopiena, t.sk. uzņēmēji, profesionālo un nozaru asociāciju pārstāvji.

Telpiskās attīstības perspektīva kā nacionālo interešu telpas iezīmē tostarp arī Rīgas metropoles areālu, kas stiprina Rīgas kā globāli orientētas Baltijas jūras metropoles lomu, tādējādi veicinot visas valsts attīstību. Kā viens no attīstības virzieniem ir noteikts – “pilsētu un lauku teritoriju savstarpējā sadarbība un mijiedarbība darba vietu nodrošināšanā un pakalpojumu sniegšanā, veicinot uzņēmējdarbības aktivitāti un kvalitatīvu dzīves apstākļu radīšanu laukos”.

Novadu nozīmes attīstības centriem ir jāiekļaujas kopējā nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru funkcionālajā tīklā. Tāpēc novadu nozīmes attīstības centros ir jākoncentrē pakalpojumi, kas nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Novada nozīmes attīstības centrus nosaka reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

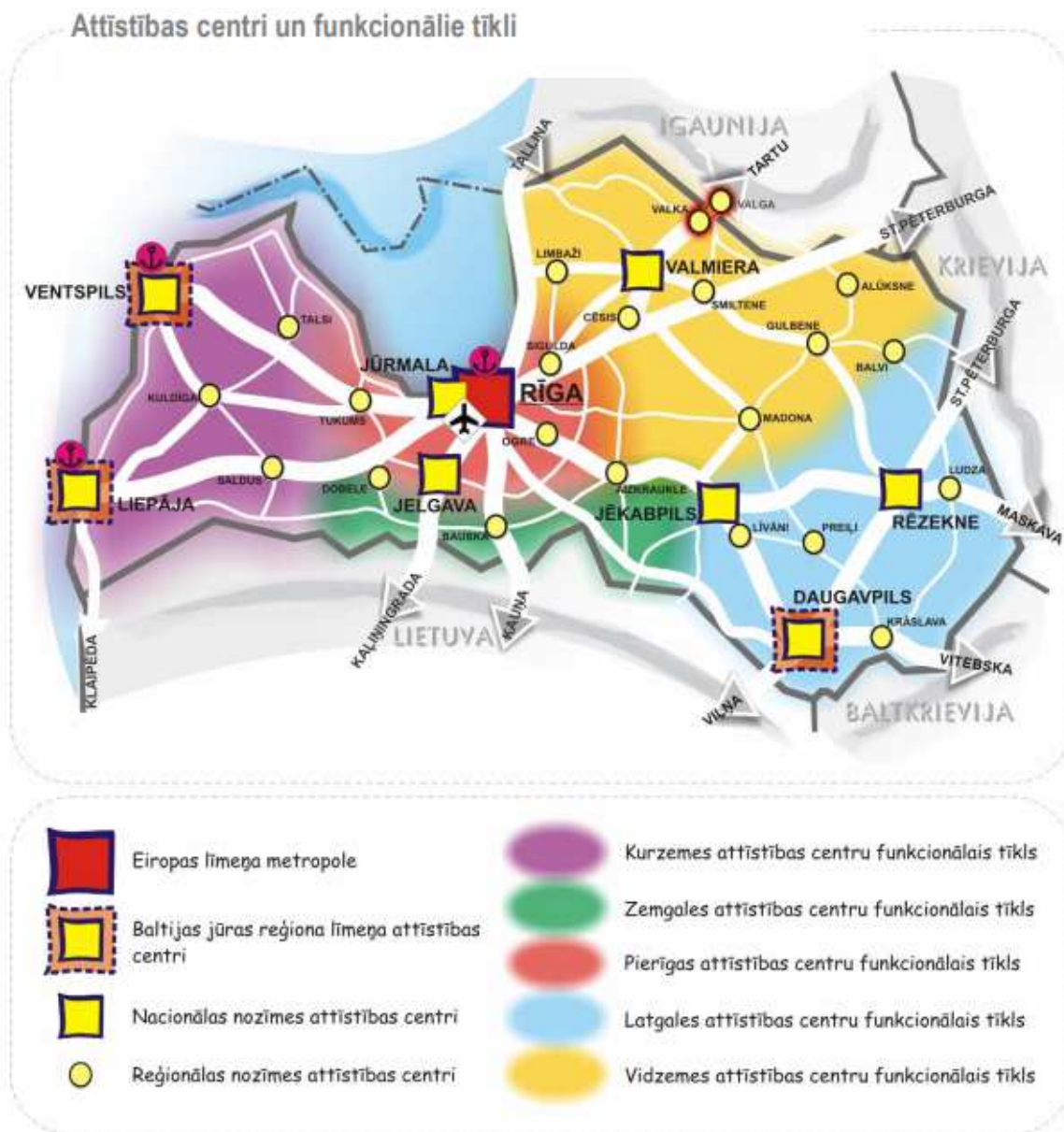
Pierīgas attīstības centru funkcionālā tīkla attīstība dos Rīgai lielākas iespējas veidoties par globāli orientētu Ziemeļeiropas biznesa, zinātnes un finanšu centru. Pierīgas attīstības centru stiprināšana vienlaikus ierobežos nekontrolētas suburbanizācijas procesus Rīgas aglomerācijā.

Turpmākai novadu nozīmes attīstības centru (mazpilsētu, lielo ciemu) sekmīgai attīstībai nepieciešams nodrošināt visa veida infrastruktūras attīstību un tās kvalitātes uzlabošanu, pamata (izglītības, veselības, sociālo u.c.) pakalpojumu un kvalitatīvu mājokļu pieejamību,

kultūras un brīvā laika pavadīšanas iespējas, kā arī uzņēmējdarbības aktivitāti, radot darba iespējas iedzīvotājiem, tostarp attīstības centram piegulošajās lauku teritorijās.

Pilsētu un lauku sadarbību stiprina katras teritorijas īpašo priekšrocību (dabas, kultūras, ekonomiskā, sociālā potenciāla) izmantošana, novēršot nevajadzīgu savstarpējo konkurenci. Būtiski ir nodrošināt pakalpojumu (izglītības, veselības, sociālos, kultūras, izklaides u.c.) un darba vietu pieejamību un sasniedzamību lauku iedzīvotājiem, kā arī rekreācijas un dzīvošanas iespējas pilsētas iedzīvotājiem, attīstot kvalitatīvu un savstarpēji savienojamu transporta infrastruktūru, īpaši uzlabojot ceļu kvalitāti, elektroniskos sakarus un sabiedrisko infrastruktūru, tā radot dzīvošanai pievilcīgu vidi lauku teritorijās.

2.attēls. Attīstības centri un funkcionālie tīkli⁴.

⁴ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam

“Izveidot publisko pārvaldību, kas ir efektīva, spēj ne tikai ātri reaģēt uz pārmaiņām, bet arī paredzēt un virzīt tās, radot sabiedrībai nozīmīgus un nākotnē nepieciešamus pakalpojumus, un kurā aktīvi līdzdarbojas lielākā daļa Latvijas sabiedrības” ir viens no “Latvija 2030” izvirzītajiem mērķiem, kura sasniegšanai, kā viens no iespējamiem risinājumiem ir noteikta - E-pārvaldība.

E-pārvaldības ieviešana būtu jāizmanto, lai strukturāli reformētu līdzšinējo valsts pārvaldi, veidojot to efektīvāku. Lai atvieglotu pilsoņu iespēju piedalīties referendumos un parakstu vākšanā gan vietējā, gan nacionālā līmenī, būtu jānodrošina iespēja piedalīties referendumā un iesniegt petīcijas, izmantojot e-tehnoloģijas. Iespēja balsot internetā līdz šim jau veiksmīgi īstenota vairākās Eiropas valstīs. Tāpat būtu aktīvi jāizmanto e-diskusiju, komentāru un reitingu iespējas, kā arī jāievieš lietotājam izdevīgs un vienkārši lietojams e-paraksts.

1.tabula. “Latvija 2030” noteiktie stratēģiskie indikatori, kas attiecināmi uz publisko pakalpojumu jomu

	Sākot no	2030	Avots, gads
Kultūras pasākumu apmeklējumu skaits gadā (uz 100 iedzīvotājiem)	181,7	>250	KM, 2008
Amatiermākslas kolektīvu dalībnieku skaits gadā (uz 100 iedzīvotājiem)	2,7	>3,5	KM, 2008
Bērnu skaits, kas mācās pirmskolas iestādēs (ISECED 0) 4 gadu vecumā (% no kopējā bērnu skaita)	76	>95	Eurostat, 2007
Iedzīvotāju (25-64 gadu vecumā) piedalīšanās pieaugušo izglītībā (% no visiem attiecīgā vecuma iedzīvotājiem)	6,8	>14	Eurostat, 2008
Pārstrādāto atkritumu īpatsvars (% no savāktajiem atkritumiem gadā)	34	>80	CSP, 2008
Individuālā e-pārvaldes lietošana (% no iedzīvotājiem vecumā no 16 līdz 74 gadiem, kas lietojuši internetu pēdējos 3 mēnešos, sadarbojoties ar valsts institūcijām)	16	>80	Eurostat, 2008

1.1.2. Latvijas Nacionālais attīstības plāns

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam (turpmāk tekstā - NAP2027), kas ir apstiprināts Saeimā 2020. gada 2. jūlijā, un tā īstenošana ir uzsākta 2021. gadā.

NAP2027 ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments Latvijā. Tas izstrādāts, īstenojot Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija2030) un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus, lai nākamajos septiņos gados ikviens Latvijas iedzīvotājs un Latvijas sabiedrība kopumā panāktu dzīves kvalitātes uzlabošanu.

NAP2027 ietvaros izstrādātā vīzija par Latvijas nākotni ietver fundamentālas pārmaiņas un izaugsmi četros virzienos:

Vienlīdzīgas tiesības aptver visu Latvijas iedzīvotāju pamat tiesību īstenošanu caur valsts sniegtajiem pakalpojumiem.

Dzīves kvalitāte raksturo vispārējo labklājības un ikviena Latvijas iedzīvotāja iespēju pieaugumu.

Zināšanu sabiedrība ir kopīgs virziens pārmaiņām izglītībā un zinātnē, pilsoniskajā apziņā, mediju telpā un tautsaimniecībā.

Atbildīga Latvija ir atbilde klimata un demogrāfisko tendenču apdraudējumam šodien un tālākā nākotnē.

NAP2027 sešās prioritātēs kopumā 18 rīcības virzienos noteikto 124 uzdevumu īstenošana ir sasaistīta ar laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam Latvijas attīstībai plānotajiem pieejamajiem finanšu resursiem aptuveni 14,5 miljardu EUR kopapjomā no valsts budžeta attīstības daļas, Eiropas Savienības struktūrfondiem un citiem finanšu avotiem. Ir izvērtēts un izveidots indikatīvais investīciju pasākumu kopums ar 369 pasākumiem. Katram īstenojamajam pasākumam ir noteikti atbildīgie un līdzatbildīgie.

NAP2027 virziens *Dzīves kvalitāte* ietver arī plašāku publisko pakalpojumu pieejamību, augstāku kvalitāti un efektivitāti palīdz īstenot mērķtiecīga sadarbība, tai skaitā attīstības centru tīklošanās mehānismi, integrēta pilsētu, to funkcionālo ietekmes zonu un lauku kooperācija, kopīgi ilgtspējīgas mobilitātes projekti un publiskā-privātā partnerība. Tādējādi pilsētu un lauku telpas mijiedarbība palīdz risināt kā ekonomiskās, tā sociālās un apdzīvotības problēmas. Iedzīvotāji var izmantot vairāk iespēju un labāku pieeju pakalpojumiem ikvienā Latvijas pilsētā un novadā. Tāpat ikviena pilsēta un novads dod ieguldījumu valsts attīstības mērķu sasniegšanā.

1.2. Rīgas plānošanas reģiona un Rīgas metropoles plānošanas dokumentu konteksts

Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014-2030 (turpmāk – RPR Stratēģija 2030) noteikts, ka Rīgas kā galvaspilsētas reģions koncentrē valsts politikas, ekonomikas un kultūras attīstības virzošo lomu. Rīga ar pieguļošo teritoriju loku veido izteiktu metropoles areālu, kas pārsniedz plānošanas reģiona administratīvās robežas un kura ietekme jūtama visā Latvijā.

21.gadsimta sākums iezīmējās ar izteikti strauju suburbanizācijas procesu Rīgas apkārtnē – Pierīgā, ko noteica vēlme dzīvot savrupmājā. Tā rezultātā veidojās nelīdzsvarota dzīves –darba vietu attīstība, palielinājās privātā transporta plūsmas, izveidojušās apbūvētas teritorijas ar nepilnīgu vai apdzīvoto vietu ilgtspējīgas attīstības kvalitātes prasībām neatbilstošu infrastruktūru ⁵.

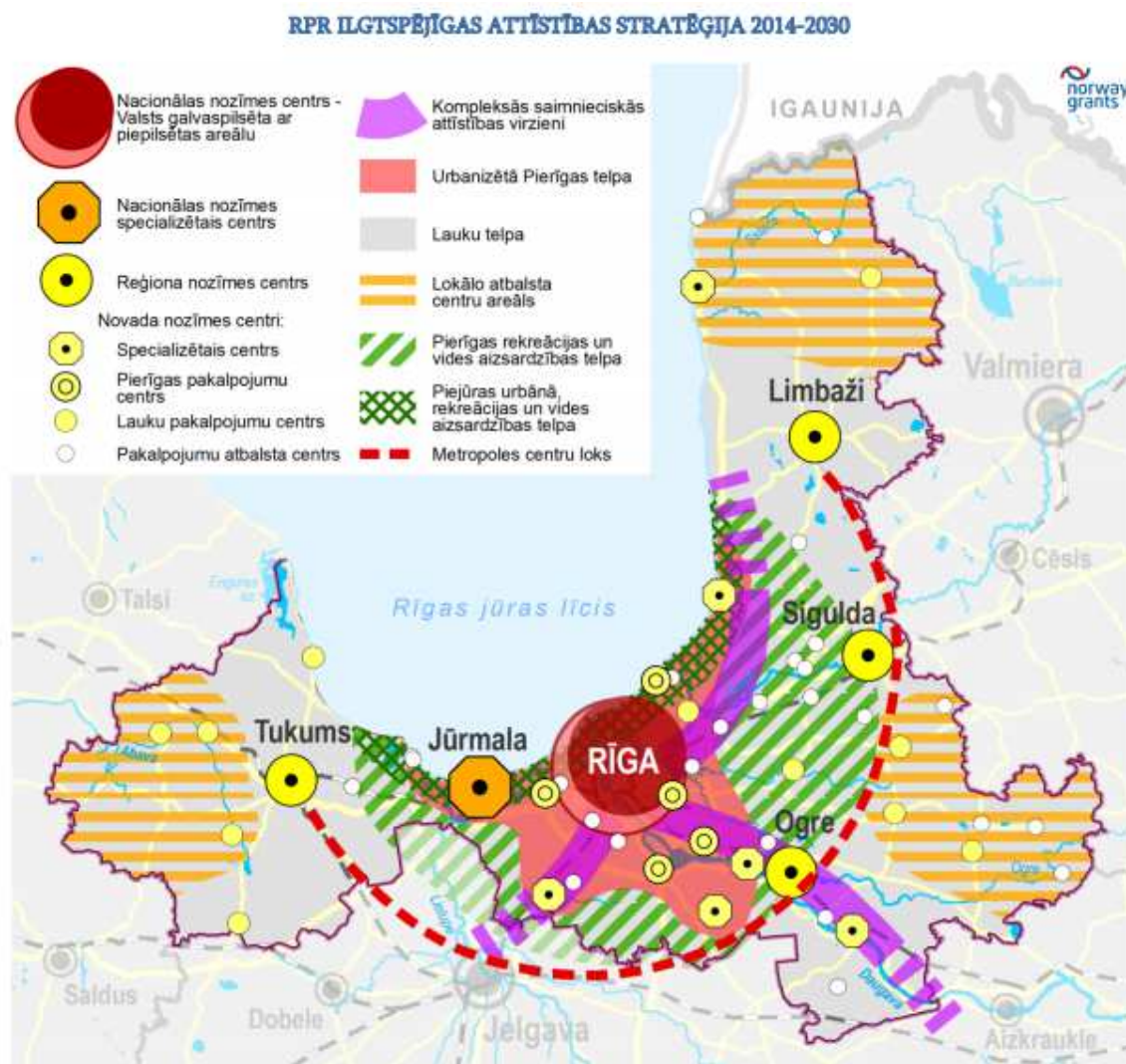
Rīgas reģiona stratēģiskie mērķi ir nākošās paaudzes dzīves kvalitāti noteicošie orientieri, kas saskaņoti ar ilgtspējīgas attīstības trijām pamat dimensijām – sociālo, ekonomisko un ekoloģisko. Visu mērķu pamatā izvirzīta cilvēka dzīves un darbības kvalitāte. Katra no prioritātēm ietver integrētu skatījumu, kas neaprobežojas ar prioritātes definējumā ietvertajiem vārdiem, bet atspoguļojas teritorijā, saistot citas prioritātes un rīcības virzienus. Tās ir daudzdimensionālas un konkretizē ilgtspējīgas attīstības ceļu. RPR Stratēģijas 2030 mērķi un prioritātes ir savstarpēji saistītas.

RPR Stratēģija 2030 pārmanto un attīsta esošās apdzīvojuma telpiskās struktūras pamatelementus, akcentējot Rīgas un lauku telpu nozīmi apdzīvojuma plānošanā. RPR Stratēģija 2030 akcentē centra – attālināto teritoriju attiecību kospēli dažādos telpiskos mērogos. Apdzīvojums tiek skatīts kā telpas struktūras organizējošais elements.

⁵ Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014 - 2030

Jaunveidojamais Mārupes novads iekļaujas Pierīgā – galvaspilsētas tiešas ietekmes telpā, ar piepilsētai raksturīgu urbanizēto apdzīvojuma, satiksmes un saimniecisko struktūru. Daļa no šīs telpas – galvaspilsētai piekļaujošās teritorijas veido ar Rīgu vienotu urbāno „audumu” un var tikt saukts par piepilsētas areālu vai urbanizēto Pierīgas telpu. Pierīga pakāpeniski pāriet lauku telpā. Ar Pierīgu robežojošos (tuvos) laukus raksturo daudzveidīgas funkcijas, starp kurām mājokļu, darba, rekreācijas funkcijas ir būtiskākās. Arī „tuvie” lauki ietver savstarpēji saistītu apdzīvotu vietu kopu.

3.attēls. Apdzīvojuma telpiskās struktūras attīstība

RPR Stratēģijas 2030 vispārējās vadlīnijas apdzīvojuma attīstībai nosaka, ka veidojot jaunas apdzīvotas vietas, attīstot esošo apdzīvotu vietu infrastruktūru, jāveido komplekss teritorijas plānojums, paredzot telpas dzīvotnei, publiskajai infrastruktūrai, darba vietām, rekreācijai, sabiedriskajam transportam, nodrošinot ar apdzīvotai vietai atbilstošu pakalpojumu un tehnisko infrastruktūru. Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstīšanu pēc iespējas plānot esošajās apdzīvotajās vietās, izmantojot nepilnīgi izmantotās teritorijas, izvairoties no “zaļo” teritoriju apbūves. Apdzīvojuma sistēmā saglabāt līdzsvaru starp teritorijā izvietoto mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu daudzumu un daudzveidību, regulāri izvērtējot pilsētu/ciему ietekmes zonās esošo mājokļu, darba vietu un pieejamo pakalpojumu kopumu un lietojumu (t.i., īstenojot šo faktoru attīstības monitoringu).

RPR Stratēģijā 2030 ir sniegtas arī vadlīnijas atšķirīgām telpām, tostarp gan “Vadlīnijas Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpai”, gan “Vadlīnijas upju dabas un kultūrvēsturiskām telpām”, gan “Vadlīnijas Pierīgas urbanizētai telpai”.

Jaunveidojamā Mārupes novada kontekstā un tajā attīstāmo pakalpojumu jomā, vienas no svarīgākajām ir tieši “Vadlīnijas Pierīgas urbanizētai telpai”. Tajās ir noteikts, ka *“teritoriju plānojumos jāparedz pasākumus, kas veicina monofunkcionālo ciemu izpēti un tās rezultātiem atbilstošu nodrošināšanu ar tehnisko un vides infrastruktūru, pakalpojumiem un darba vietām, rekreācijas iespējām”*. “Vadlīnijas Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpai” nosaka nepieciešamību plānot rekreācijas un tūrisma iespēju attīstību Rīgas iedzīvotājiem, viesiem un tuvākās apkāmes iedzīvotājiem, ņemot vērā loka ekoloģiskās funkcijas un vides aizsardzības intereses. Bet “Vadlīnijās upju dabas un kultūrvēsturiskām telpām” ir uzsvēta nepieciešamība paredzēt ūdensmalu izmantošanu sabiedrības vajadzībām un saglabāt sabiedrībai piekļuvi ūdensmalām, kā arī paredzēt pārvietošanās iespējas gar ūdensmalām (pastaigu takas, celiņi skriešanai, skrituļslidošanai, velo celiņi u.c.) un plānot labiekārtotu peldvietu izvietojumu un autostāvvietu izveidošanu pie tām.

1.3. Mārupes novada spēkā esošie ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti

1.3.1. Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2026.gadam

Saskaņā ar Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2026.gadam (turpmāk – Mārupes IAS), Mārupes novada vērtība ir iedzīvotāji, kas novadā dzīvo, strādā un atpūšas. Mārupes novada pašvaldība nodrošina līdzsvarotu un harmonisku attīstību, dodot ikvienam iespēju augt un attīstīties, strādāt un īstenot ieceres. Ņemot vērā minēto, iedzīvotājiem ir būtiska pakalpojumu pieejamība novadā, lai spētu nodrošināt savas ģimenes vajadzības, attīstītos un augtu. Mārupes IAS noteikti trīs savstarpēji saistīti attīstības virzieni – cilvēks, ekonomika un dzīves telpa, kas netiešā veidā ir saistīti arī ar iedzīvotājiem, uzņēmējiem pieejamiem pakalpojumiem un pakalpojumiem, ko var sniegt apkārtējā dzīves telpa.

Trīs stratēģijas galvenie mērķi ir:

- SM1 Prasmīgi, radoši, labklājīgi un sabiedriski aktīvi cilvēki.
- SM2 Sasniedzamība, mobilitāte, kvalitatīva infrastruktūra un sakopta vide.
- SM3 Ekonomiskā vide tradicionālo un inovatīvo nozaru attīstībai

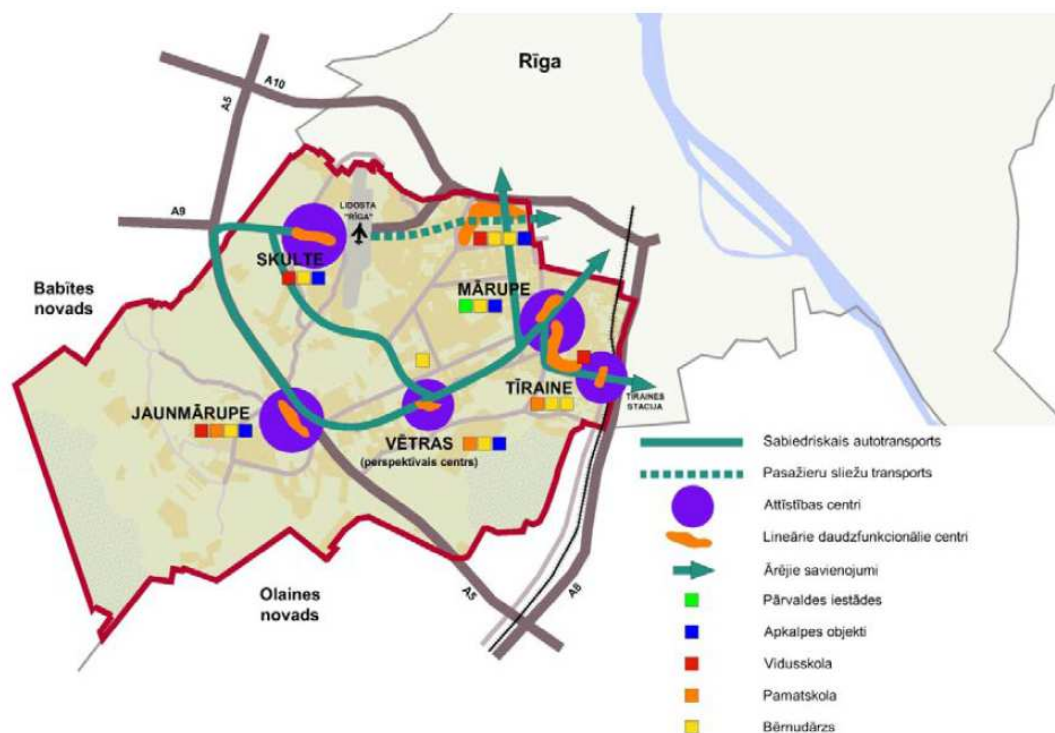
SM1 nosaka, ka cilvēkiem ir nodrošināti un pieejami daudzveidīgi un kvalitatīvi pakalpojumi. Uzsverot visu paaudžu vērtību, ikvienam pieejamas izglītošanās iespējas visa mūža garumā, sākot no pirmskolas izglītības līdz mūžizglītībai. Šis mērķis arī nosaka, ka visos ciemos ir pieejamas radošas un sportiskas aktivitātes, kā arī aktīvi darbojas sabiedriskās organizācijas. Tātad viens no Mārupes IAS mērķiem tiešā veidā norāda visiem iedzīvotājiem plašu pakalpojumu pieejamību.

Novada telpiskā attīstība saistīta ar iedzīvotāju šodienas un nākotnes vajadzībām, ņemot vērā iedzīvotāju skaita un ekonomisko aktivitāšu pieaugumu. Novada telpiskās attīstības pamatā ir esošās apbūves struktūras intensificēšana, kas saistīta ar dabas teritoriju saglabāšanu, vienlaicīgi nodrošinot arī pakalpojumus brīvā dabā. Saskaņā ar stratēģijā noteikto telpiskās attīstības virzienu, novada teritorijā iezīmējas trīs apbūves elementi, kur divi no tiem: kvalitatīvas dzīves vietas ar nepieciešamo infrastruktūru un ikdienas pakalpojumu nodrošinājumu, labiekārtotas un koptas atpūtas teritorijas novada un reģiona iedzīvotājiem, kur harmoniski tiek respektētas dabas vērtības, ir saistīti ar dažādu veidu pakalpojumu pieejamību novadā.

Izteikts novada administratīvais centrs ir Mārupe un attīstības centri Jaunmārupe, Skulte, Tīraine, kā arī veidojams jauns ciems Vētras. Saskaņā ar Mārupes IAS nav plānots veicināt jaunu savrupmāju teritoriju izveidošanu un visās apdzīvotās vietās ir nodrošināms iedzīvotāju skaitam un iedzīvotāju specifikai atbilstošs pakalpojumu nodrošinājums. Pilna spektra sociālie pakalpojumi izvietojami visos attīstības centros – Mārupē, Jaunmārupē, Skultē, Tīrainē, kā arī jaunveidojamā ciemā – Vētrās. Attālināti no pakalpojumu koncentrācijas vietām ir izvietojamas pakalpojumu sniedzēju filiāles vai mobilie pakalpojumu sniedzēji.

Nenoliedzami novada telpiskās uzbūves pamatu veido sakārtota infrastruktūra, kur viens no būtiskiem uzdevumiem ir sabiedriskā transporta struktūras izveidošana, kas saistīta arī ar pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, lai ikviens varētu izmantot visus pieejamos pakalpojumus

4.attēls. Mārupes novada Attīstības centru un izglītības iestāžu izvietojuma struktūra

Saskaņā ar Mārupes IAS novadā ir veidojamas kvalitatīvas rekreācijas teritorijas, lai nodrošinātu kvalitatīvu ikdienas rekreatīvo vidi, nodrošinātu rekreācijas iespējas ciemu

teritorijās un novadā. Mārupes IAS attīstības vadlīnijas nosaka, ka jānodrošina aktīvās atpūtas un sporta iespējas, jāveicina esošo aktīvās atpūtas un sporta objektu attīstība un veidojami jauni aktīvās atpūtas un sporta objekti, kā arī apdzīvotās vietās jāveido ikdienas atpūtas vietas.

Izvirzot stratēģiskos mērķus, stratēģijā definēti arī sniedzamie rezultāti, kas būtiski nākotnē ietekmēs nepieciešamību pēc pakalpojumiem, piemēram iedzīvotāju skaita pieaugums, bērnu un jauniešu skaita pieaugums, līdz ar to izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs, vajadzība pēc dažādiem pašvaldībā piedāvātiem pakalpojumiem, kas nodrošinātu ne tikai kvalitatīvu dzīves telpu, bet arī izaugsmes un attīstības iespējas iedzīvotājiem dažādās vecuma grupās.

1.3.2. Mārupes novada attīstības programma 2020.-2026.gadam

Mārupes novada attīstības programmā 2020. - 2026.gadam (turpmāk – Mārupes AP) ir vērtēta novada esošā situācija, kurā atspoguļoti un analizēti stratēģiskie rādītāji, demogrāfiskais stāvoklis, raksturota pašvaldības pārvalde, sabiedrības līdzdalība un komunikācija, kā arī realizētie projekti un sociālā infrastruktūra. Atspoguļotas pašvaldības iestādes un arī privātās iestādes, kas nodrošina dažādu pakalpojumu pieejamību novadā.

Viena no Pašvaldības atbildības jomām ir izglītība. Mārupes AP atzīmē vietu trūkumu pirmskolas izglītības iestādēs, lai gan arī līdz šim pašvaldība ir aktīvi risinājusi šo jautājumu un pēdējos desmit gados ir uzbūvētas divas jaunas izglītības iestādes. Būtisks ir arī skolēnu skaita pieaugums vispārējās izglītības iestādēs, līdz ar to viena no pašvaldības problēmām ir ierobežotā Mārupes izglītības iestāžu kapacitāte, īpaši vidusskolas līmenī. Gan ierobežotā vietu skaita dēļ, gan citu iemeslu dēļ, daļa Mārupes iedzīvotāju izglītības iestādi izvēlas citā pašvaldībā, galvenokārt Rīgas pilsētā.

Mārupes AP atzīmēts, ka interešu izglītības piedāvājums ir daudzveidīgs un piesātināts, ka visplašāk tas tiek piedāvāts sporta nodarbībās, kā arī radošās un tehnoloģiju nodarbībās. Dome par valsts pārvaldes funkciju veikšanu ir noslēgusi divus līdzdarbības līgumus ar SIA “Mārupes Tenisa skola” un “Mārupes Hokeja savienību”, kā arī vienu deleģēšanas līgumu ar biedrību “Mārupes BMX klubs”.

Mārupes AP norāda uz mūžizglītības attīstības iespējām.

Mārupes AP atzīmēts, ka ir nepieciešama jauna kultūras centra būvniecība un telpu nepieciešamība iedzīvotāju pašdarbības kolektīvu un pasākumu organizēšanai.

Sociālos pakalpojumus Mārupes novadā nodrošina Mārupes Sociālais dienests, Bāriņtiesa un Administratīvā komisija. Darbojas trīs dienas centri – Tīraine, Švarcenieki un Skulte. Mārupes AP atzīmē, ka pakalpojumi ir augstā līmenī, bet kā trūkumu norāda sociālo pakalpojumu nepieejamību vienuviet, tuvāk mājām un attiecībā uz personām ar īpašām vajadzībām.

Apskatot sabiedriskā transporta pieejamību, kas nodrošina un paplašina pakalpojumu pieejamību, Mārupes AP norāda uz iekšējā sabiedriskā transporta trūkumu: Skultei nav savienojuma ar Jaunmārupi, Mārupi, kā arī Tīrainei nav savienojuma ar Skulti un Jaunmārupi.

Mārupes AP atzīmēts, ka Mārupes novadā komunālos pakalpojumus siltumapgādes, namu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un kanalizācijas jomā sniedz AS “Mārupes komunālie pakalpojumi”. Centralizētas siltumapgādes pakalpojumus, kā siltumenerģijas ražošanas un pārvaldes pakalpojumus “Mārupes komunālie pakalpojumi” sniedz Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos, savukārt SIA “Sabiedrība Mārupe” – Jaunmārupes ciemā. Kā kurināmais vietējās katlu mājās galvenokārt tiek izmantota dabas gāze, Tīrainē – malka. Mārupes AP

norādīts, ka pēdējo gadu laikā MKP ir veikusi dažādus infrastruktūras ieguldījumus siltumapgādes jomā. MKP sniegto pakalpojumu apmērs ūdenssaimniecībā pēdējos 3 gados ir pieaudzis. Pakalpojumu uzsākts sniegt Jaunmārupē, kā arī ir palielināta pieejamība Mārupes, Tīraines un Vētras ciemos. Arī Skultes ciemā ir realizēti ūdenssaimniecības projekti. Tiek plānots nākotnē arī paplašināt aglomerācijas teritorijas.

Mārupes novada turpmākās attīstības iespējas attiecībā uz publisko ārtelpu ir skvēri, parki un rekreācijas zonas. Mārupes AP kā īpašu dabas vērtību atzīmē Medemu purvu, kur 2015.gadā veikta teritorijas izpēte, lai noteiktu, kuras teritorijas daļas būtu piemērotākās labiekārtošanai un rekreācijas vajadzībām.

Mārupes AP akcentē novada “vārtu” teritoriju ierīkošanu, ielu apstādījumu veidošana, labiekārtojuma elementu universālā dizaina principu ievērošana, parki, zonas rekreācijai, publiskās autostāvvietas un velonovietnes, sabiedrisko pieturvietu infrastruktūras uzlabošana. Lai gan aptaujas rezultāti (46%) norādīja, ka publiskās ārtelpas kvalitāte un pietiekamība apmierina, tomēr tie, kurus neapmierina publiskās ārtelpas infrastruktūra norādīja uz tās nepietiekamību visā novadā un tuvu mājām.

Kā īpaša dabas vērtība Mārupes AP atzīmēts dabas liegums “Cenas tīrelis”, kas daļēji atrodas arī Babītes novadā. Tam būtu jāizstrādā jauns dabas aizsardzības plāns, kura ietvaros jārisina jautājums par dabas lieguma statusam atbilstošas tūrisma infrastruktūras izveidi Mārupes novada teritorijā, kas sekmētu novada rekreācijas un dabas izziņas tūrisma potenciāla pilnveidošanu.

Mārupes AP atzīmēts, ka tūrisma nozare novadā attīstās un pieaug piedāvāto pakalpojumu skaits un dažādība, ko izmanto ne tikai tūristi, bet arī vietējie iedzīvotāji. Mārupes novadā ir plašs atpūtas un izklaides objektu piedāvājums.

Mārupes AP stratēģiskā daļā kā vidēja termiņa prioritātes ir sabiedriski aktīvs iedzīvotājs, augsta dzīves kvalitāti veicinoša infrastruktūras attīstība.

Lai sasniegtu izvirzītās vidēja termiņa prioritātes ir noteiktas vairākas rīcības, lai uzlabotu izglītības pieejamību, nodrošinātu sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūru, palielinātu kultūras pakalpojumu kapacitāti, uzlabotu veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu daudzveidību, kvalitāti un pieejamību, kā arī nodrošinātu ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstību novadā, labiekārtotu un pievilcīgu dzīves vidi.

1.4. Babītes novada spēkā esošie ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti

1.4.1. Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam

Saskaņā ar Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030.gadam (turpmāk – Babītes IAS), Babītes novada vērtības ir gan “Cilvēks un ģimene”, gan “Daba”.

Babītes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam ir parādīta telpiskās attīstības perspektīva, balstoties uz novada specializāciju, kas atspoguļo perspektīvas ekonomiskās

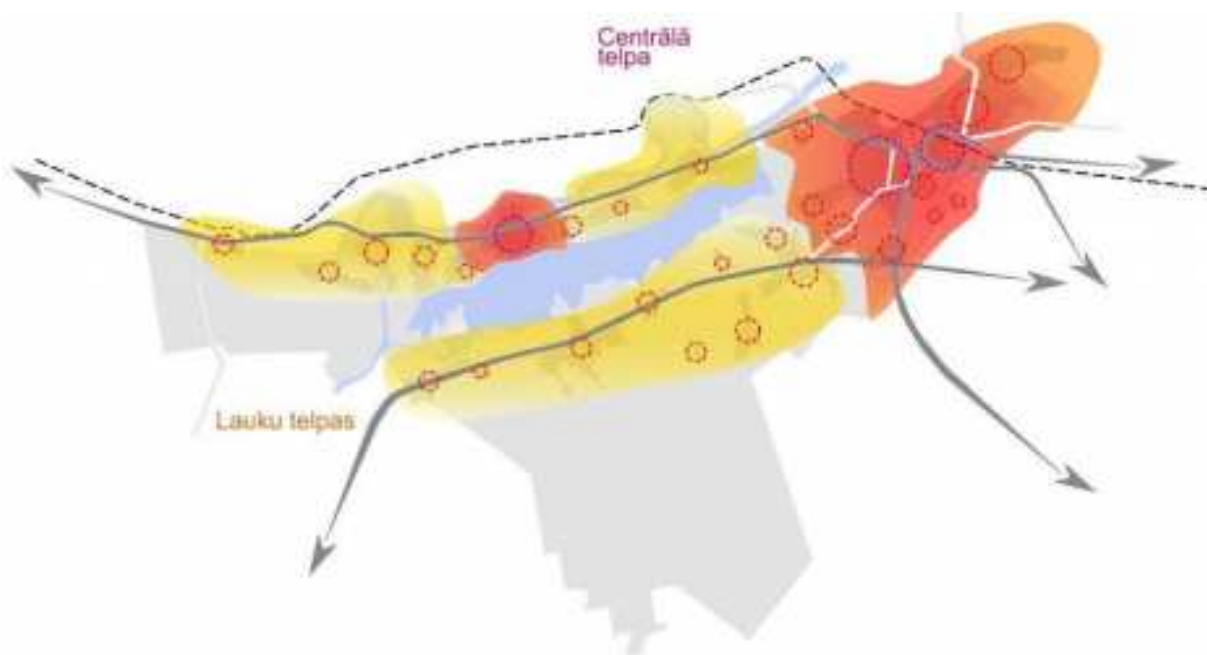
attīstības iespējas un virzienus gan horizontālā, gan vertikālā griezumā, iezīmē novada vēlamo telpiskās struktūras attīstību un ir vadlīnijas turpmākajai teritorijas plānošanai visu detalizācijas pakāpju plānojumu izstrādei Babītes novadā.

Vīzijas sasniegšanai Stratēģijā noteikti četri novada stratēģiskie mērķi (SM) un četras ilgtermiņa prioritātes (IP), kas balstītas uz pilsoniskas sabiedrības veidošanos, ekonomikas atbalstu, dzīves telpas attīstību un pakalpojumu pieejamības veicināšanu:

- SM1 Spēcīga kopiena
- SM2 Laikmetīga uzņēmējdarbība.
- SM3 Pievilcīga dzīves telpa.
- SM4 Efektīva pārvalde.

Telpisko attīstības perspektīvu veido trīs komponentes, kas nosaka vēlamo telpisko struktūru novadā: Funkcionālās telpas un interešu teritorijas; Apdzīvojuma telpiskā struktūra un publiskie pakalpojumi; Dabas, kultūrvēsturiskās un ainaviskās telpas.

Babītes novada apdzīvojuma telpisko struktūru veido – centrālās un lauku telpas, kuru individuālās raksturiezīmes un vērtības nosaka to atšķirīgo attīstības plānošanas pieeju, kā arī vietu, funkciju hierarhiju un publisko pakalpojumu nodrošināšanu starp tām.

5.attēls. Babītes novada apdzīvojuma telpiskā struktūra un publiskie pakalpojumi

Babītes novada un Babītes pagasta centrālā telpa veido novada dinamisko attīstības kodolu, nodrošinot publiskos pakalpojumus un piesaistot investīcijas. Tā ir funkcionāli cieši saistīta ar Rīgas pilsētu un atrodas maģistrālo transportu krustpunktā. Salas pagasta centrālā telpa ir cieši saistīta ar novada centrālās telpas funkcijām un publisko pakalpojumu grozu.

Lauku telpa ietver nesteidzīgu un nosvērtu dzīves telpu, kas veidojas harmonijā ar dabas vidi. Publisko pakalpojumu pieejamība ir ierobežota, jo uzsvars lauku telpas plānošanā un attīstībā likts uz mājvietu attīstību ciemu teritorijās, bet uzņēmējdarbības attīstību maģistrālo infrastruktūru tuvumā un ārpus ciemu teritorijās.

1.4.2. Babītes novada attīstības programma 2014.-2020. gadam

Babītes novada attīstības programmā 2014. - 2020. gadam (turpmāk – Babītes AP) dots novada telpiskās struktūras raksturojums – novada apdzīvojuma iedalījums divas galvenās pamatformās, “disperss (izklaidēts) un kompakts (blīvs) apdzīvojums. Teritorijas plānojumā kompaktas apbūves teritorijas paredzētas ciemu robežās, bet dispersā (viensētu tipa) apbūve plānota ārpus ciemu teritorijām”.

Babītes AP atzīmēts, ka jaunās teritorijas pārsniedz vēsturisko apbūvi un “vairāku ciemu teritorijās tiek plānota tikai dzīvojamā apbūve, tāpēc veidojas Pierīgai tik raksturīgie „guļamrajoni”, kas apdraud kopienas veidošanos”, sekojoši norādot uz praksi, ka “dažu ciemu teritorijas apzināti tiek veidotas kā slēgto vārtu kopienas, lai nošķirtos no pārējās publiskās telpas”. Tālāka izvirzītās problēmas analīze vai risinājumi programmas ietvaros netiek doti.

Babītes AP atzīmēts, ka “vieni no būtiskākajiem dzīves vides kvalitātes radītājiem ir pakalpojumu, publisko telpu un sabiedriskā transporta pieejamība, tāpēc vienai Babītes novada teritorijā esošo ciemu daļai dzīves kvalitāti var raksturot kā zemu”. Programmā nav norādes, kuros ciemos trūkstot minētajiem pakalpojumiem u.c., dzīves kvalitāte ir zema.

Babītes AP dota informācija, ka “Babītes novadā nav kultūras nama, tāpēc viss kultūras aktivitāšu slogs gulstas uz novada izglītības iestāžu pleciem. Kopš 2012.gada maija novadā teritorijā ir iespējama pasākumu organizēšana brīvā dabā. Tomēr sēdvietu trūkums, ierobežo pasākumu daudzveidību”.

Babītes AP atzīmēts, ka “novadā ir pieejama daudzveidīga sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūra, kas dod iespējas nodarboties ar sportu gan ziemā, gan vasarā”, sekojot norādei, ka “esošās sporta būves pārsvarā atrodas pie izglītības iestādēm, tādēļ īpaši jāpiedomā, kā nodrošināt šo objektu publisko pieejamību”. Novada turpmākā plānošanā jāievērtē arī faktors, ka 80,9% no 2012.gadā pašvaldības veiktās aptaujas respondentiem norāda, ka nākotnē novada attīstībā priekšroku vajadzētu dot sporta un aktīvās atpūtas attīstībai. Vērtējot programmā norādītās sporta un aktīvās atpūtas iespējas novadā teritoriāli, tās pamatā ir koncentrētas Piņķos.

Babītes AP atzīmēts, ka “Babītes pagastā centralizētu siltumapgādi Piņķu un Babītes ciemu centrālo daļu iedzīvotājiem nodrošina no 2 katlu mājām, kā kurināmo izmantojot dabasgāzi. Pārējā Babītes pagasta teritorijā izmanto vietējos katlus vai malkas krāsnis”. Savukārt par Salas pagastu tiek rakstīts, ka tajā “siltumapgāde centralizēti netiek nodrošināta. Pēc katlu mājas slēgšanas sešām daudzdzīvokļu mājām tika iekārtota autonomā apkure, par ko atbild paši māju iedzīvotāji”. Seko norāde, ka tā kā Salas pagastā attīstās tikai individuālā apbūve, “tad tuvākajos gados atgriešanās pie centralizētas siltumapgādes netiek plānota”. No programmā rakstītā var secināt, ka novadā enerģētikas sektora attīstība, t.sk. energoefektivitātes jautājumi, ir atstāti privātpersonu ziņā. Turpmākajā novada plānošanas procesā par novada enerģētiskā sektora attīstību vēlama nopietna diskusija, jo enerģijas jautājumi, ietverot individuālo katlu māju ietekmi uz gaisa kvalitāti, ir būtisks kvalitatīvas dzīves vides faktors.

Babītes AP ir dota skopa pamatinformācija par ūdenssaimniecību novadā, norādot, ka “centralizēta ūdensapgādes sistēma Babītes novadā ir pieejama Piņķos, Babītē, Spuņciemā, Priēžciemā un daļēji Spilvē, bet centralizēta kanalizācijas notekūdeņu savākšana, pieejama Piņķos, Spuņciemā un Babītē, savukārt Spilves iedzīvotājiem centralizētā kanalizācijas notekūdeņu savākšana ir pieejama tikai daļēji”. Seko atsauce, ka “atsevišķas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas notekūdeņu savākšanas sistēmas ir izbūvētas arī Babītes, Spilves, Sēbru un Liberu ciemu teritorijās, taču šīs sistēmas nav pašvaldības īpašumā”.

Attiecībā par lietus ūdens kanalizācijas sistēmu, skaidrots, ka tā novadā izbūvēta dažās vietās, minot Piņķu četras daudzdzīvokļu mājas un Babītes vidusskolu, Spuņciemā izveidoto filtrācijas tuneļu sistēmu, kas savāc lietus ūdeņus no Salas sākumskolas, un Sporta un kultūras centra. Sadaļas noslēgumā dota norāde, ka “novada teritorijā nepieciešams attīstīt un renovēt centralizētās ūdens apgādes un kanalizācijas sistēmas, lai nodrošinātu iedzīvotājiem augstu dzīves un vides kvalitāti”.

Novērtējot Babītes AP rakstīto, jānorāda, ka trūkst reālas informācijas par ūdenssaimniecības sektoru, t.sk. par to centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas notekūdeņu savākšanas sistēmu darbību, kuras nav pašvaldības īpašums. Ūdenssaimniecībai un lietus ūdens novadei novadā būtu pievēršama daudz lielāka uzmanība.

1.4.3. Babītes novada apdzīvojuma struktūras un publisko teritoriju nodrošinājuma tematiskais plānojums

Ar Babītes novada pašvaldības domes 23.11.2016. lēmumu “Par Babītes novada apdzīvojuma struktūras un publisko teritoriju nodrošinājuma tematiskā plānojuma apstiprināšanu” (prot.Nr.15,12.§) ir apstiprināts minētais tematiskais plānojums. Izstrādātajam Babītes novada apdzīvojuma struktūras un publisko teritoriju nodrošinājuma tematiskajam plānojumam (turpmāk – Babītes publisko teritoriju TMP) noteikts darbības termiņš līdz 2026. gadam vai līdz jauna Babītes novada teritorijas plānojuma apstiprināšanai.

Babītes publisko teritoriju TMP izstrādes mērķis bija izpētīt esošo situāciju, radīt priekšnoteikumus ilgtspējīgas Babītes novada apdzīvojuma struktūras izveidei izvērtējot ainavu kontekstu un dzīves vides kvalitāti.

Ievērtējot novada ciemu nozīmīgumu pēc to lieluma, ko nosaka ne tikai iedzīvotāju skaits, bet arī funkciju apjoms, kā arī laika gaitā to veidojusies telpiskā, galvenokārt apbūves struktūra, tiek izdalītas 4 ciemu pamatkategorijas:

Pirmkārt – lielais urbānais centrs, kam atbilst Piņķi. Ciems kurā īstenojas 4 apdzīvotās vietas pamatfunkcijas (mājošana, darbs, publiskā dzīve un ir pieejami publiskie un/vai komercpakalpojumi), un kuru raksturo urbāna telpiskā uzbūve un kvalitātes.

Otrkārt – urbānie centri; šos ciemus arī raksturo visu pamatfunkciju esamība, urbānā dzīves vide, bet tie nav pašpietiekami ne pakalpojumu, ne darba iespēju apjoma ziņā un ir būtiski atkarīgi no saiknēm ar citiem lielākiem centriem. Kategorijai atbilst Babītes ciems un Spuņciems.

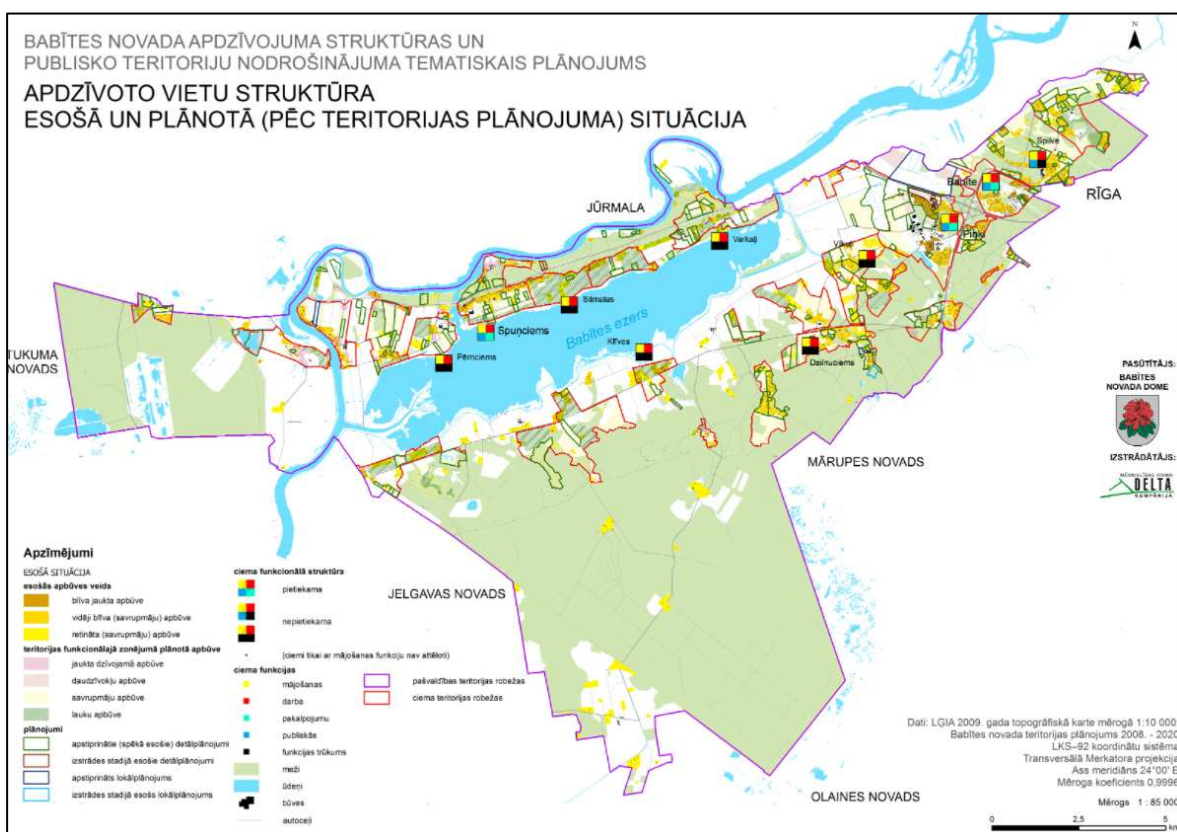
Treškārt – saliktie ciemi; šie ir formas un lieluma ziņā ļoti dažādi ciemi, kuru kopējā iezīme ir to uzbūve ar dažādu laikā, galvenokārt pēdējās divās desmitgadēs veidojušās apbūves

sastāvdaļām, un kuros pašreiz nav vienotas apdzīvotas vietas struktūras. Šos ciemus blakus mājšanai raksturo arī vēl kāda papildus – darba vai pakalpojumu funkcija.

Ceturtkārt – vēsturiskie ciemi; tās ir novada teritorijai raksturīgās apdzīvotās vietas, kuras veidojušās ilgākā laikā, vismaz pirms II Pasaules kara, saglabājušās sākotnējās apbūves struktūras aprises, nereti veido arī ainaviski izteismīgus mājokļu kopumus.

Kā īpaša, atsevišķa apdzīvoto vietu telpas kategorija tiek izdalītas t.s. iežogotās urbānās struktūras. Tās ir ierobežotas piekļuves teritorijas, kuras izveidotas vai nu kā savrupas, vai piekļaujas citai publiski atvērtai apkārtnes apbūves telpai. Lielākā daļa no tiem pieder t.s. jauno ciemu kategorijai. Tie ir nelieli, pēc apbūves struktūras vienoti, visos gadījumos arī monofunkcionāli, un izveidoti salīdzinoši īsā laikā, pēdējos 20 gados.

6.attēls. Babītes novada apdzīvoto vietu struktūra

Babītes publisko teritoriju TMP ietvaros ir piedāvāts pielietojams ciemu kvalitātes vērtēšanas ietvars, nosakot konkrētus kvalitātes kritērijus/ lielumus, piemēram:

- Pakalpojumu pieejamība (Veselības aprūpe, aptieka, doktorāts, bankomāts, baznīca, kapi, kultūras nams, bibliotēka, sporta nams, pārtikas veikals, saimniecības preču veikals, viesnīcas, hosteļi, kafejnīca, restorāns, bērnu rotaļu laukumi)
 1. Pieejams 15 minūšu attālumā kājām ejot;
 2. Pieejams 25 minūšu attālumā kājām ejot;
 3. Pieejams >25 minūšu attālumā kājām ejot;
- Izglītības un sociālās iestādes (vispārējā izglītības iestāde, pirmsskolas izglītības iestāde, dienas centrs, sociālais centrs)):

1. Vispārējās izglītības iestādes ir integrētas apkārtnē. Nodrošinātas pamatzglītības ēkas pieejamā attālumā - 800m kājāmiešanas attālumā nodrošināta sākumskola un pamatskola, 1600m kājāmiešanas attālumā nodrošināta vidusskola. Nodrošināti dienas centri un interešu centri.
2. Vispārējās izglītības iestādes daļēji integrētas apkārtnē. Teritorijā ir pieejama kāda no izglītības iestādēm, dienas vai sociālais centrs.
3. Izglītības iestādes, dienas vai sociālais centrs teritorijā nav pieejams.

- Zaļā infrastruktūra

1. Nodrošināts, ka zaļās zonas atrodas drošas kājāmiešanas sasniedzamā attālumā līdz 650m urbānajos centros un 1300m ārpus centriem.
Nodrošināt zaļo zonu savienotību un tīklojumu.
2. Ir nodrošinātas pieejamas zaļās zonas 15 min brauciena attālumā;
3. Nav nodrošinātas zaļās zonas.

- Atkritumu apsaimniekošana

1. Atkritumu konteineris pieejams 5 minūšu attālumā no dzīves vietas.
2. Atkritumu konteineris pieejams 5 – 15 minūšu attālumā no dzīves vietas.
3. Atkritumu konteineris pieejams >15 minūšu attālumā no dzīves vietas.

Babītes publisko teritoriju TMP izstrādāti priekšlikumi novada publiskās ārtelpas tīklojuma izveidei, publiskās ārtelpas funkcionalitātei un kvalitātei raksturīgajām ciemu grupām. Noteikts, ka plānojot un projektējot Babītes novada publiskās ārtelpas tīklojumu, jāņem vērā ārtelpas iedalījums nepieciešamajās, jeb obligātajās aktivitātēs; sabiedriskajās aktivitātēs; un izvēles aktivitātēs un jāplāno visas šo trīs iedalījuma aktivitāšu iespējas, nodrošinot iedzīvotājiem kvalitatīvu izvēli.

Kā nepieciešamās, jeb obligātās, aktivitātes noteiktas:

- Ikdienu dzīvi ciemā nodrošinošā publiskā infrastruktūra: gājēju un vieglā transporta (t.sk. velo) savietots/savienots ceļu tīkls.
- Ciemu ielas ar ietvēm, savienots ielu tīkls, un ceļi ārpus ciemiem.
- Sabiedriskā transporta pieturvietas.

Kā sabiedriskās aktivitātes:

- Publiskā ārtelpa pie dažādām iestādēm, pašvaldības domes, kultūras un izglītības centriem – vietas, kuras piemērotas dažādiem pasākumiem, notikumiem, ārtelpa pie tirdzniecības iestādēm.
- Āra kafejnīcas, citas satikšanās vietas.
- Daudzdzīvokļu māju iekšpagalmi.

Kā izvēles aktivitātes:

- Atpūtas vietas, skvēri, parki, u.c.
- Meži, mežaparki, ĪADT un citas dabas teritorijas.
- Peldvietas.

- Aktīvās atpūtas vietas, trases, sporta laukumi, u.c.

Lielākajos un vairāk urbanizētajos novada ciemos plānojama un veidojama visiem pieejama ciema centra publiskā ārtelpa - apstādījumi, viegli sasniedzama, mazāk vai vairāk labiekārtota parka teritorija (- līdz 15 – 20 min., - 3-20 ha). Tā paredzama gan sociālām un kultūras, gan fiziskām funkcijām un aktivitātēm – veidojama kā satikšanās vietas, vieta kultūras pasākumiem/notikumiem, iekļaujamās veselības uzlabošanas un sporta iespējas un vēlams nodrošināt peldēšanās iespējas.

Publisko ārtelpu veido arī visiem pieejamas dabas/rekreācijas teritorijas (- līdz 15 – 20 min., 1-3 km attālumā) – piepilsētas meži un mežaparki un lielākās ūdens telpas – aktīvā un pasīvā atpūta, tai sk. ūdenssporta un dabas baudīšanas aktivitātes. To pieejamība ir dažāda, vietām ierobežota.

Babītes publisko teritoriju TMP sniedz arī ieteikumus Babītes novada pašvaldībai kopīgi ar kaimiņu pašvaldībām un citām institūcijām risināmiem jautājumiem, tostarp arī ar Mārupes novadu:

- Beberbeķu dabas parka dabas aizsardzības plāna izstrāde, ņemot vērā apmeklētāju plūsmu no Mārupes novada.
- Božu mežaparka izveide, tā paplašināšana Mārupes virzienā, ietverot Mārupes novada teritoriju gar Dzilnupīti, un tā sasaiste ar Mārupes rekreācijas teritorijām.
- Viegļā transporta ceļu un velotrašu sasaiste.

1.5. Nozaru politikas plānošanas dokumenti

1.5.1. Reģionālās politikas pamatnostādes

Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.–2027.gadam, kurās, ievērojot valsts reģionālās politikas prioritātes un virzienus, ir identificēts vēlamais publisko pakalpojumu klāsts. Publisko pakalpojumu klāstu ir paredzēts izmantot kā pamatu dažāda veida publisko investīciju teritoriālai plānošanai un atbalsta sniegšanai pašvaldībām, tādējādi dodot pašvaldībām iespēju īstenot integrētu pieeju attīstības plānošanā.

Latvijas nākotnes redzējuma pamatā ir cilvēku prasmes. Izglītība un izglītošanās visa mūža garumā. Šāda nākotnes perspektīva iet roku rokā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra 1. principu – katram cilvēkam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, mūžizglītību, iegūt un pilnveidot prasmes, kas nepieciešamas, lai pilnvērtīgi iekļautos sabiedrībā un darba tirgū. Pieaugušo izglītības politiku Latvijā nosaka Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija Latvija 2030, Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. un Izglītības un prasmju attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027.

1.5.2. Izglītības, bērnu, jaunatnes un ģimenes politikas pamatnostādnes

Izglītības attīstības pamatnostādnes 2020.–2027.gadam „Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai” ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka nākamajiem septiņiem gadiem aktuālos izglītības attīstības mērķus un rīcības virzienus. Ņemot vērā, ka izglītības process skar ikvienu iedzīvotāju, pamatnostādnes aptver visus izglītības veidus un pakāpes. Pētījuma izstrādes laikā pamatnostādnes nav spēkā, bet to projekts ir izsludināts 2020.10.01. Valsts sekretāru sanāksmē.

Izglītības attīstības virsmērķis 2021.-2027.gadam ir nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu visa mūža garumā un lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgās pārmaiņas sabiedrībā un tautsaimniecībā.

Balstoties uz datu analīzi, pamatnostādnēs identificēti šādi būtiskākie nākamajā septiņgadē risināmie jautājumi:

- 1) Nepietiekama pedagoga profesijas konkurētspēja,
- 2) Vāja pedagogu un akadēmiskā personāla ataudze,
- 3) Mūsdienu vajadzībām nepietiekami atbilstošs izglītības piedāvājums,
- 4) Nepietiekami iekļaujoša un sociāli emocionāli droša vide izglītības iestādēs,
- 5) Nevienlīdzīgas izglītības iespējas starp pilsētu un lauku izglītības iestādēm,
- 6) Zema motivācija un iesaistīšanās pieaugušo izglītībā,
- 7) Darba tirgū pieprasītu prasmju trūkums,
- 8) Sabiedrības digitālās prasmes ir nepietiekamas,
- 9) Nepilnīga datu pārvaldība izglītības iestāžu un nacionālā līmenī,
- 10) Neefektīvas izglītības iestāžu tīkls vispārējā un augstākajā izglītībā.

Lai īstenotu izglītības attīstības virsmērķi 2021.-2027.gadam, lai īstenotu nākotnes redzējumu par izglītību 2027.gadā un risinātu ar esošo situāciju saistītos izaicinājumus, ir izvirzīti četri savstarpēji saistīti izglītības attīstības mērķi:

1.mērķis: Augsti kvalificēti, kompetenti un uz izcilību orientēti pedagogi un akadēmiskais personāls.

2.mērķis: Mūsdienīgs, kvalitatīvs un uz darba tirgū augsti novērtētu prasmju attīstīšanu orientēts izglītības piedāvājums.

3.mērķis: Atbalsts ikviena izaugsmei.

4.mērķis: Ilgtspējīga un efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība.

Izglītības attīstības mērķu īstenošanas rezultātā būs iespējams sasniegt 2021.- 2027.gadam izvirzītos izglītības politikas rezultātus:

1. Kvalitatīva un kvantitatīva pedagogu un akadēmiskā personāla ataudze,
2. Kvalitatīva un mūsdienīga izglītība,
3. Ikvienam pieejams atbalsts viņa izaugsmei,
4. Ilgtspējīga un efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība.

Katram no politikas rezultātiem izvirzīti konkrēti rezultātu rādītāji un indikatori, kas liecina par to sasniegšanas progresu.

Bērnu, jaunatnes un ģimenes pamatnostādnes 2021.-2027.gadam, kurās iekļautie pasākumi vērsti uz to, lai mazinātu nabadzības un sociālās atstumtības riskus ģimenēm ar bērniem. Pamatnostādnēs izdalīti četri rīcības virzieni:

1. Ģimenes kā vērtības stiprināšana sabiedrībā, bērna audzināšana un aprūpe
2. Ģimeņu ar bērniem materiālās labklājības veicināšana
3. Jauniešu patstāvīgas dzīves sākums
4. Bērnu tiesību aizsardzības un atbalsta sistēmas pilnveide

Jaunatnes politikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam. Pamatnostādņu mērķis ir veicināt jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, dzīves kvalitātes uzlabošanu un stiprināt jauniešu līdzdalību. Jaunatnes politika ir izteikti horizontāla joma, ko raksturo visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu.⁶

Eiropas Savienības Jaunatnes stratēģijā 2019.-2027. gadam⁷ uzsvērts, ka ir nepieciešams attīstīt starpnozaru pieeju, lai nodrošinātu, ka plānotajās politikās vai programmās tiek ņemtas vērā konkrētas jauniešu vajadzības vai ietekme uz viņiem.

Pamatnostādnēs ir izvirzīti šādi rīcības virzieni tā sasniegšanai:

1. Darba ar jaunatni kvalitātes stiprināšana.
2. Darba ar jaunatni sistēmas izveide un attīstība.
3. Plašākas un aktīvākas jauniešu līdzdalības veicināšana.
4. Darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguves veicināšana.
5. Jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanas veicināšana.

⁶ Jaunatnes likums

⁷ Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2018:456:FULL&from=EN>

1.5.3. Kultūrpolitikas pamatnostādnes

Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam “Kultūrvalsts” nodrošina nozares politikas pēctecību, balstoties uz kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam „Radošā Latvija” īstenošanas gaitā sasniegto progresu, un detalizētāk izvērs Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027.gadam noteiktos rīcības virzienus un uzdevumus kultūrpolitikas jomā. Pētījuma izstrādes laikā pamatnostādnes nav spēkā, bet to projekts ir izsludināts 2021.04.29. Valsts sekretāru sanāksmē.

Kultūras ministrijas (KM) izstrādātais dokuments Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam Kultūrvalsts izvirza mērķi: ilgtspējīga un sabiedrībai pieejama kultūra cilvēka izaugsmei un nacionālas valsts attīstībai. Šo mērķi iecerēts sasniegt, darbojoties četros virzienos: nodrošinot sabiedrībai iespējas izmantot augstvērtīgus kultūras pakalpojumus, stimulējot tās līdzdalību kultūras procesos, sniedzot priekšnosacījumus kultūras un radošo nozaru attīstībai un stiprinot kultūrizglītības sistēmu kā garantu Latvijas kultūras ilgtspējai. Šajā plānošanas dokumentā viens no galvenajiem punktiem ir kultūras pieejamība, tostarp reģionos.

Pamatnostādnes nosaka kultūrpolitikas prioritātes nākamajiem 7.gadiem, un tās ir: Sabiedrībai pieejams kultūras piedāvājums (kultūras pakalpojumu pieejamība); Aktīva sabiedrības kultūras līdzdalība (iespēja iesaistīties); Kultūras un radošo nozaru ilgtspējīga attīstība (priekšnosacījumi attīstībai visām kultūras apkšnozārēm, infrastruktūras un materiāltehniskās bāzes attīstība, iespēja profesionāli strādāt); Talantu ataudze un kultūras darbinieku profesionālā izaugsme (izglītības, kultūrizglītības un mūzikā izglītības attīstība un nodrošināšana).

Vienlaikus ar pamatnostādņu izstrādes procesu notiek darbs pie atsevišķu kultūras un radošo nozaru stratēģijām 2021.–2027.gadam, kurās tiks izvirzīti kultūrpolitikas mērķiem un uzdevumiem pakārtotie katras atsevišķās kultūras apakšnozares specifiskie mērķi, attīstības virzieni un prioritārie uzdevumi.

Pamatnostādnēs ir apskatīts politikas veidošanas konteksts, tostarp identificētas aktuālās kultūras patēriņa un līdzdalības tendences un COVID-19 pandēmijas graujošo ietekmi uz kultūras patēriņu 2020.gadā. Starp apkārtējās vides faktoriem ir minēta demogrāfiskā situācija, emigrācija, reģionālā attīstība. Tiek prognozēts, ka tuvākajā laikā, tai skaitā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, tiks meklētas gan kultūras iestāžu tīkla optimizācijas iespējas, tai skaitā veidojot jaunas sinerģijas gan starp kultūras iestādēm, gan ar citu nozaru iestādēm, piemēram, bibliotēkām iesaistoties un sniedzot atbalstu plašu valsts un pašvaldības e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai reģionos. Pamatnostādnēs minēts, ka vispārējās digitālās transformācijas tendences vienlaikus rada gan jaunas iespējas, gan būtiskus draudus kultūras un radošajām nozarēm, un globālajām klimata pārmaiņām un ar to saistītajām izmaiņām ir netieša, taču nozīmīga ietekme uz kultūras jomu, it īpaši kultūras mantojumu un kultūrvidi. Vienlaikus tiek atzīts, ka arī kultūras un radošās nozares var sniegt ieguldījumu klimata jautājumu risināšanā arī tiešā veidā – piemēram, ievērojot klimatneitralitātes un aprites ekonomikas principus kultūras procesu un pasākumu organizēšanā, uzlabojot kultūras infrastruktūras noturību pret klimata pārmaiņām un energoefektivitāti, tostarp kultūras infrastruktūras būvniecības un kultūrvēsturisku ēku pārbūves projektos.

1.5.4. Sporta politikas pamatnostādnes

Sporta politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam nosaka Latvijas sporta politiku turpmākajiem septiņiem gadiem. Pamatnostādnes izstrādātas, lai, veicot nepieciešamās reformas, turpinātu iepriekšējos gados īstenoto sporta politiku, nodrošinātu sporta nozarē iepriekšējos gados veikto ieguldījumu pēctecību, kā arī aktualizētu jaunus izaicinājumus. Pamatnostādnes nosaka sporta politikas mērķi, rīcības virzienus un uzdevumus, lai nodrošinātu NAP2027 noteikto mērķu sasniegšanu. Pētījuma izstrādes laikā pamatnostādnes nav spēkā, bet to projekts ir izsludināts 2021.04.29. Valsts sekretāru sanāksmē.

Visas valsts, pašvaldības, t.sk. valsts kapitālsabiedrību un pašvaldības kapitālsabiedrību, un privātās struktūras, kā arī nevalstiskās sporta organizācijas tiek aicinātas cieši sadarboties Pamatnostādņu īstenošanā, lai nodrošinātu iespējas veselās, fiziski un garīgi attīstītas personības veidošanai un veicinātu Latvijas sabiedrības un valsts ilgtermiņa attīstību.

Pamatnostādņu izstrādes mērķis ir veicināt iedzīvotāju regulāru iesaisti sporta aktivitātēs, attīstīt talantus un radīt priekšnoteikumus izcilu rezultātu sasniegšanai sportā.

Lai sasniegtu pamatnostādnēs definēto sporta politikas mērķi, ir noteikti šādi pamatnostādņu rīcības virzieni:

1. Sporta nozares finansēšanas pārvaldības un administratīvās pārvaldības modeļa pilnveide;
2. Sporta infrastruktūras attīstība;
3. Sports aktīvai un veselai sabiedrībai;
4. Sports izcilībai – jaunatnes sporta, talantu un augstu sasniegumu sporta attīstība.

Sporta politikas virzieni:

1. Bērnu un jauniešu sports – nodrošināt iespējas ikvienam bērnam un jauniešiem iesaistīties sporta nodarbībās, piemērojot sporta aktivitāšu veidus atbilstoši viņa fiziskajai sagatavotībai un interesēm.
2. Tautas sports – nodrošināt iespēju ikvienam iedzīvotājam iesaistīties regulārās sporta aktivitātēs un veselību veicinošos sporta pasākumos, kā arī veidot iedzīvotāju izpratni par sporta aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā un nostiprināšanā.
3. Augstu sasniegumu sports – nodrošināt, lai augsta līmeņa sportisti un valsts izlases (tai skaitā komandu sporta spēlēs) varētu sagatavoties un startēt olimpiskajās spēlēs, pasaules spēlēs, pasaules un Eiropas čempionātos, pasaules līmeņa prāta sporta spēlēs (sporta spēļu kvalifikācijas turnīros un finālsacensībās).

Papildus minētajiem trim sporta politikas virzieniem ir arī caurviju virziens – Pielāgotais sports – kas paredz nodrošināt, lai cilvēki ar invaliditāti varētu nodarboties ar sportu atbilstoši savām interesēm un spējām iesaistīties pielāgotās sporta aktivitātēs.

No iepriekšminētajiem sporta politikas virzieniem par prioritāru atzīta Bērnu un jauniešu sporta attīstība.

1.5.5. Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2021. – 2027.gadam

Pamatnostādņu virsmērķis ir uzlabot Latvijas iedzīvotāju veselību, pagarinot labā veselībā nodzīvoto mūžu, novēršot priekšlaicīgu mirstību un mazinot nevienlīdzību veselības jomā. Pamatnostādnēs paredzēti arī pasākumi fizisko aktivitāšu veicināšanas jomā, tādējādi samazinot hronisko neinfekcijas slimību riska faktoru izplatību (aptaukošanās, mazkustīgs dzīvesveids u.c.) Latvijas sabiedrībā. Pētījuma izstrādes laikā pamatnostādnes nav spēkā, bet to projekts ir izsludināts 2021.02.25. Valsts sekretāru sanāksmē.

Pamatnostādnēs noteikti 5 rīcības virzieni izvirzītā sabiedrības veselības politikas mērķa sasniegšanai:

1. Veselīgs un aktīvs dzīvesveids.
2. Infekciju izplatības mazināšana.
3. Uz cilvēku centrēta un integrēta veselības aprūpe.
4. Cilvēkresursu nodrošinājums un prasmju pilnveide.
5. Veselības aprūpes ilgtspēja, pārvaldības stiprināšana, efektīva veselības aprūpes resursu izlietošana.

Pamatnostādnēs risināmie jautājumi ir saskaņā ar NAP2027 prioritāti “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”, kuras mērķis ir veseli un aktīvi cilvēki Latvijā kopā veido iekļaujošu sabiedrību, kurā dzimst vairāk bērnu, ir vairāk laimīgu ģimeņu, atbildīgu un par nākotni drošu bērnu vecāku.

1.5.6. Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns

Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam (apstiprināts ar MK 2021.gada 4.februāra rīkojumu Nr.46), ir politikas plānošanas dokuments, ar kuru tiek noteikti Latvijas mērķi un to izpildes pasākumi šādā nozarēs vai darbībās – siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums un oglekļa dioksīda piesaistes palielinājums, atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielinājums, energoefektivitātes uzlabošana, enerģētiskās drošības nodrošināšana, enerģijas tirgu infrastruktūras uzturēšana un uzlabošana, kā arī inovāciju, pētniecības un konkurētspējas uzlabošana. Plāna ilgtermiņa mērķis ir, uzlabojot enerģētisko drošību un sabiedrības labklājību, ilgtspējīgā, konkurētspējīgā, izmaksu efektīvā, drošā un uz tirgus principiem balstītā veidā veicināt klimatneitrālas tautsaimniecības attīstību.

Plāna mērķu sasniegšanai noteikti šādi rīcības virzieni:

1. Ēku energoefektivitātes uzlabošana;
2. Energoefektivitātes uzlabošana un AER tehnoloģiju izmantošanas veicināšana siltumapgādē un aukstumapgādē un rūpniecībā;
3. Ne-emisiju tehnoloģiju izmantošanas veicināšana elektroenerģijās ražošanā;
4. Ekonomiski pamatotas enerģijas pašražošanas un pašpatēriņa veicināšana;
5. Energoefektivitātes uzlabošana, alternatīvo degvielu un AER tehnoloģiju izmantošanas veicināšana transportā;
6. Enerģētiskā drošība, enerģētiskās atkarības mazināšana, pilnīga enerģijas tirgu integrācija un infrastruktūras modernizācija;
7. Atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas efektivitātes uzlabošana un SEG emisiju samazināšana

8. Resursu efektīva izmantošana un SEG emisiju samazināšana lauksaimniecībā;
9. Ilgtspējīga resursu izmantošana un SEG emisiju samazināšana un CO₂ piesaistes palielināšana zemes izmantošanas, zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektorā;
10. Fluorēto siltumnīcefekta gāzu (F-gāzu) izmantošanas samazināšanas veicināšana;
11. Nodokļu sistēmas “zaļināšana” un draudzīguma pievilcīguma energoefektivitātei un AER tehnoloģijām uzlabošana;
12. Sabiedrības informēšana, izglītošana un izpratnes veicināšana.

Plānā ir noteikti enerģētikas un klimata politikas mērķi un mērķrādītāji, kas izriet no ES tiesību aktiem, kuru noteikšanas nosacījumi ir noteikti ES tiesību aktos vai kuri ir noteikti vai nosakāmi Latvijas politikas plānošanas dokumentos vai tiesību aktos.

1.5.7. Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2020.–2027.gadam

Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2020.–2027.gadam vērstas uz NAP 2027 rīcības virziena mērķi: digitalizējot transformēta publiskā pārvalde, racionāli pārvaldīta organizatoriskā un tehnoloģiskā ekosistēma, kas ir iekšēji integrēta un ārēji atvērta kopīgas vērtības radīšanai, inovācijām un lietotājiorientētai pieejai publisko pakalpojumu sniegšanā fiziskajā un digitālajā vidē. Pētījuma izstrādes laikā pamatnostādnes nav spēkā, bet to projekts ir izsludināts 2021.01.14. Valsts sekretāru sanāksmē.

Pamatnostādnēs tiek izvērsti NAP 2027 apstiprinātie uzstādījumi un ņemti vērā “Stratēģijā 2030” iezīmētie Latvijas ilgtspējīgas attīstības mērķi līdz 2030. gadam. Pamatnostādnes ir saskaņotas ar Darbības programmu Latvijai 2021.–2027.gadam. Pamatnostādņu izstrādē ir ņemtas vērā Digitālās Eiropas programmā⁸, ES digitālajā stratēģijā⁹ un “2020.gada Ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā”¹⁰ noteiktās digitālās attīstības prioritātes, kā arī progresa ziņojumā par Latvijas nacionālās reformu programmas „Eiropa 2020” stratēģijas kontekstā īstenošanu¹¹ atspoguļotie secinājumi un sniegtie ieteikumi.

Pamatnostādņu īstenošanai ir noteikti pieci attīstības virzieni:

1. Digitālās prasmes un izglītība.
2. Digitālā drošība un uzticamība.
3. Telekomunikāciju un skaitļošanas pieejamība.
4. Tautsaimniecības (t.sk valsts pārvaldes) digitālā transformācija.
5. Inovācijas, IKT industrija un IKT zinātne.

Attīstības virziens “Digitālās prasmes un izglītība” tiek izstrādāts, lai veicinātu digitālo transformāciju tautsaimniecībā, kas ietver iedzīvotājus, privāto sektoru, tos pārstāvošās NVO un valsts pārvaldi, tai skaitā pašvaldības.

⁸ Digitālās Eiropas programma 2021.–2027.gadam: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018AR3951>

⁹ Eiropas digitālā stratēģija ietver paziņojumu par “Eiropas digitālās nākotnes veidošanu”, paziņojumu “Eiropas datu stratēģija” un “Balto grāmatu par mākslīgo intelektu”: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_lv

¹⁰ 2020.gada Ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1578392227719&uri=CELEX%3A52019DC0650>

¹¹ Latvijas nacionālā reformu programma Eiropa 2020 stratēģijas īstenošanai vienlaicīgi ar Latvijas Konverģences programmu 2011.–2014. gadam tika apstiprinātas MK 2011. gada 26. aprīlī un iesniegtas EK 2011. gada 29. aprīlī

Pamatnostādnēs ir secināts, ka viens no stūrakmeņiem kvalitatīvai pakalpojumu sniegšanai digitālajā vidē un digitālo risinājumu izmantošanas veicināšanai ir digitāli prasmīgi un zinoši darbinieki valsts pārvaldē – augstākā līmeņa vadība, pakalpojumu pārvaldītāji un vidējā līmeņa vadītāji, IKT pakalpojumu un projektu vadītāji un ieviesēji, klientu apkalpošanas speciālisti un citas amata grupas. Valsts pārvaldē, un tostarp pašvaldībās, nodarbināto kompetence ir regulāri jāpilnveido atbilstoši digitālo tehnoloģiju izmantošanas un attīstības tendencēm, kā arī jānodrošina, lai klientu apkalpošanas speciālisti ir prasmīgi valsts pārvaldes pakalpojumu sniegšanā klientam visatbilstošākajā kanālā, kā arī spēj sniegt atbalstu elektronisko risinājumu izmantošanā, kas ietver ne tikai zināšanas e-risinājumu izmantošanā, bet arī klientu apkalpošanā un informācijas sniegšanā kvalitatīvā un iedzīvotājam labi uztveramā veidā.

Latvijas tautsaimniecības digitālā transformācija pamatnostādnēs tiek analizēta, skatot valsts pārvaldi kā tautsaimniecības daļu, kas funkcionē ciešā sadarbībā ar privāto komerciālo sektoru, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem. Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri strādā atbilstoši vienas pieturas aģentūras principam, kontrolēti izmantojot valsts rīcībā esošus datus un valsts platformu funkcionalitāti.

Pamatnostādnēs izvirzītais rīcības virziens: Vides pārvaldības un attīstības plānošanas digitalizācija ir vērsts uz vides pārvaldības procesu digitalizāciju, kā arī paredz digitāli transformēt teritorijas attīstības plānošanu, uzlabojot iespēju ģeotelpiski attēlot plānotās investīcijas un to īstenošanas progresu, kā arī veikt teritoriju attīstības uzraudzību. Ir secināts, ka kopējas vides un ģeotelpisko risinājumu pārvaldības trūkuma sekas ir ģeotelpisko datu un risinājumu sadrumstalotība un pārklāšanās. Tiek radīti arvien jauni, konkrētās situācijas risināšanai paredzēti risinājumi, neizvērtējot jau esošo risinājumu attīstības un integrēšanas iespējas.

Pamatnostādnēs izvirzīts rīcības virziens: “Viedās pilsētas, viedā mobilitāte, autonomie transporta līdzekļi, izmēģinājuma poligoni un regulējuma smilškastes”. Rīcības nolūks ir padarīt pašvaldību fiziskās infrastruktūras atvērtas savietojamībai ar nākotnes viedās pilsētas risinājumu vajadzībām un nākotnes sakaru infrastruktūras vajadzībām. Viedo pilsētu risinājumi jāievieš atbilstoši pašvaldību viedo pilsētu stratēģijai, kuru izstrāde tiek centralizēti koordinēta atbilstoši vienotiem principiem un sadarbības vajadzībām. Kā viena no būtiskām prioritātēm ir noteikta viedā mobilitāte.

Viedās pilsētas jēdziens ietver sevī šādus pamata punktus:

1. viedā ekonomika, piemēram, attālināta uzņēmumu apkalpošana, formalitāšu automatizācija.
2. viedā vide, piemēram, viedās laistīšanas iekārtas parkos, kas pielāgo ūdens daudzumu augsnes mitrumam.
3. viedā mobilitāte, piemēram, auto stāvvietu noslodzes optimizācija.
4. viedā pārvaldība, piemēram, virtuālie asistenti.
5. viedie iedzīvotāji jeb iedzīvotāji, kas ir zinoši un spēj izmantot viedo tehnoloģiju priekšrocības.

VARAM virzītais Valsts digitālo tehnoloģiju pārvaldības likums nākotnē nodrošinās pilnvērtīgu tiesisko pamatu digitālās transformācijas un tostarp valsts pārvaldes IKT nodrošinājuma pārvaldībai valsts, nozaru un institūciju līmenī, nosakot ietvarus digitālās transformācijas

attīstības projektu un tehnoloģisko pakalpojumu attīstībai un nodrošināšanai, neatkarīgi no projektu un pakalpojumu finansēšanas avotiem.

1.5.8. Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2020.-2023. gadam

2020. gada 4. februārī ir izdots Ministru kabineta rīkojums Nr. 39 “**Par pakalpojumu vides pilnveides plānu 2020.-2023. gadam**”. Plāns attiecas uz tiešās valsts pārvaldes iestādēm, to pakļautībā un pārraudzībā esošajām iestādēm, pašvaldībām un privāto tiesību juridiskajām un fiziskajām personām, kurām deleģēta valsts uzdevumu izpilde, un aptver visu valsts pārvaldi, t. sk. arī komersantus un nevalstiskās organizācijas, kas valsts uzdevumā sniedz pakalpojumus. Ar rīkojumu ir uzdoti dažādi pienākumi gan ministrijām, gan pašvaldībām pakalpojumu sniegšanas jomā, un šī Pētījuma kontekstā var minēt divus:

- Visām tiešās valsts pārvaldes iestādēm, to padotībā esošajām iestādēm, kā arī pašvaldībām regulāri piedalīties Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas īstenotajā iestāžu digitālās transformācijas un pakalpojumu attīstības monitoringā (E-indeksa noteikšanā);
- Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai līdz 2021. gada 30. decembrim apvienot visus reģionālās nozīmes valsts un pašvaldību vienotos klientu apkalpošanas centrus un izveidot vienoto publisko pakalpojumu palīdzības dienestu pirmā līmeņa konsultāciju sniegšanai par visiem valsts un pašvaldību pakalpojumiem, kuru apraksti iekļauti Latvija.lv pakalpojumu katalogā.

7.attēls. Nākotnes pakalpojumu vidi ietekmējošās tendences

Plānā ir sniegts nākotnes pakalpojumu sniegšanas pieejas un vides raksturojums, tostarp nosakot: “[14] Sekmīgai Digitālās transformācijas īstenošanai ir nepieciešama ne tikai jauno tehnoloģiju adaptēšana, bet arī pārvaldības procesu pārskatīšana. Galvenie izaicinājumi saistīti ar organizatorisko fragmentāciju. Pārvaldes digitālā transformācija pieprasa fundamentāli

jaunu pieeju darba organizācijai, kas ietver gan domāšanas veidu, darba kultūru, gan arī organizatoriskās pārvaldības modeli. To raksturo: *reintegrācija* (apvienot pārvaldes procesus, kas ir tikuši fragmentēti atbilstoši šauri profesionālām administratīvām struktūrām), *vajadzības balstīta vienotība* – veidot klientu vajadzībās balstītas struktūras un pakalpojumus (pretstatā administratīvi šauri profesionalizētām), *digitalizācija* – procesu pārveide, izmantojot modernās tehnoloģijas, atsakoties no liekajiem procesiem, automatizācija, personalizācija, pašapkalpošanās.” Pakalpojumu vides turpmāka attīstība iezīmē nepieciešamību pēc kvalitatīvi jauna līmeņa pakalpojumu līmeņa nodrošināšanas iedzīvotājiem.

VARAM sadarbībā ar LPS un pakalpojumu turētājiem kopš 2018. gada strādā pie pašvaldību pakalpojumu unificēto nosaukumu un īsās anotācijas izstrādes¹². Unificēto pakalpojumu mērķis ir harmonizēt pakalpojumu nosaukumus un īsos aprakstus, lai atvieglotu pakalpojumu atrašanu un Latvija.lv, precīzāk, pakalpojuma saņēmējs varētu iepazīties ar konkrētās pašvaldības pakalpojumiem un to detalizētu informāciju portālā par konkrēto pakalpojumu, par kuru saturu un īstenošanu ir atbildīga pašvaldība.

1.5.9. Pašvaldību izstrādātie nozaru plāni un tematiski plānojumi

Mārupes novada pašvaldība ir izstrādājusi vairākas novada stratēģijas un rīcības plānus, kas raksturo esošo situāciju nozarē un norāda galvenos stratēģiskos virzienus. Arī Babītes novadam ir izstrādāti vairāki tematiskie plānojumi, kas raksturo un nosaka atsevišķu jomu virzienus.

Raksturojot esošo situāciju un nosakot šajā pētījumā pakalpojumu attīstības virzienus jaunizveidotajā Mārupes novadā ir ņemti vērā šādi Mārupes novada un Babītes novada izstrādātie plāni un tematiskie plānojumi:

- Mārupes novada izglītības attīstības stratēģija 2020.-2026.gadam, t.sk. Rīcības plāns
- Mārupes novada ilgspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns;
- Mārupes novada pašvaldības Energopārvaldības plāns;
- Mārupes novada Sporta un aktīvās atpūtas stratēģija 2016-2020.gadam;
- Mārupes novada Tūrisma attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam;
- Mārupes novada Kultūrvides attīstības un tradīciju plāns;
- Babītes novada apdzīvojuma struktūras un publisko teritoriju nodrošinājuma tematiskais plānojums;
- Babītes novada ainavu struktūras tematiskais plānojums;
- Babītes novada transporta attīstības tematiskais plānojums.

¹² Lai nodrošinātu Valsts kontroles 2017. gada 24. februāra lēmuma Nr. 2.4.1-48/2015 "Par Revīzijas ziņojumu un ziņošanas par ieteikumu ieviešanu laika grafiku apstiprināšanu" ieteikuma Nr. 3 ieviešanu

2. Esošās situācijas analīze

2.1. Esošo publisko pakalpojumu sniedzēju apskats

2.1.1. Izglītība

Izglītība Mārupes novadā

Mārupes novadā notiek intensīva dzīvojamo un darījumu teritoriju apbūve, līdz ar to mainās arī iedzīvotāju skaits novadā. Saskaņā ar publiski pieejamiem datiem Mārupes novadā deklarēto iedzīvotāju skaits aizvien palielinās, iedzīvotāju skaits 2021.gada sākumā saskaņā ar oficiālās statistikas portālu bija 21 577¹³. ~~sākumā 24362 iedzīvotāji.~~

Mārupes novadam ir izstrādāta *Mārupes novada izglītības attīstības stratēģija 2020.-2026.gadam*¹⁴. Lai prognozētu pieprasījuma izmaiņas pēc izglītības pakalpojumiem, stratēģijas ietvaros veiktas Mārupes novada iedzīvotāju demogrāfijas prognozes līdz 2024.gadam.

“Bāzes” scenārijā tiek prognozēts, ka turpmākajos gados stabilizēsies pieprasījums pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem. Pieaugs pieprasījums gan pēc pirmsskolas izglītības pakalpojumiem, gan sākumskolas pakalpojumiem. Saskaņā ar prognozēm visstraujāk pieaugs pieprasījums pēc vidējās izglītības. Straujākais izglītības pakalpojumu pieprasījums pieaugums ir gaidāms Tīrainē un tās tiešā tuvumā, kas saistīts ar intensīvu daudzdzīvokļu namu būvniecību un būvatļauju izsniegšanu. Palielinās būvniecība arī Vētras ciemā, kas tuvākajos gados var radīt pieprasījumu pēc jaunas izglītības iestādes.

Novads ir kļuvis pievilcīgs jaunajām ģimenēm. Mārupes novadā izglītība ir galvenā prioritāte jau pēdējos desmit gadus. Ir veikta vairāku izglītības iestāžu rekonstrukcija un pārbūve, ka arī uzbūvētas jaunas izglītības iestādes. Pašlaik Mārupē ir 7 pašvaldības izglītības iestādes.

Izglītības iestādes izvēli nosaka tās ģeogrāfiskais novietojums. Izvēloties pirmsskolas izglītības iestādi, priekšroka tiek dota izglītības iestādei, kas atrodas tuvāk dzīvesvietai. Izvēloties izglītības iestādi sākumskolas, pamata un vidējās izglītības posmā, būtiska kļūst iestādes sasniedzamība jeb izglītojamā iespējas nokļūt līdz skolai. Skolas izvēli ietekmē arī reputācija un mācību sasniegumi. Bieži šī iemesla dēļ tiek izvēlēta skola Rīgā, ko ietekmē ne tikai tās kvalitāte, bet arī tas, ka vecāki brauc strādāt uz galvaspilsētu.

Mārupes Izglītības dienesta apkopotie dati parāda, ka tomēr visiem pirmsskolas vecuma bērniem vietu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs nepietiek. Vietu skaits Mārupes pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs uz 2020. gadu bija 1191. Mārupes novada izglītības stratēģijā norādīts, ka 2019.gada aprīlī rindā uz pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm bija 1500 Mārupes pašvaldībā deklarēto bērnu. 2020./2021. mācību gadā tika uzņemti 206 bērni Mārupes novada pašvaldības bērnudārzos, bet pašvaldības līdzfinansējums privātajos bērnudārzos piešķirts vēl 805 bērniem. Uz 2021.gadu rindā palikuši 1331 bērni. Salīdzinot ar

¹³ http://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START__POP__IR__IRS/IRS030/table/tableViewLayout1/

¹⁴ https://www.marupe.lv/sites/default/files/inline-files/Marupe_izglitiba_strategija_2020-2026.pdf

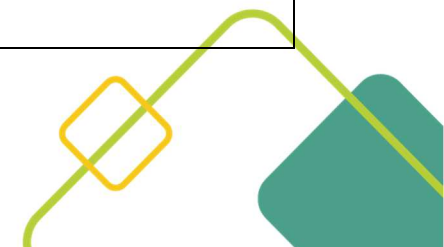

iepriekšējo mācību gadu pirmsskolas izglītības iestādēs uzņemto bērnu skaits ir būtiski pieaudzis -, uz 2021./2022. mācību gadu pašvaldību bērnudārzos uzņemti 516 bērni un rindā palikuši 1234 bērni. 2021.gadā plānots pabeigt jauna bērnudārza izbūvi ar 389 vietām, kur jaunas vietas tiks piedāvātas 260 bērniem. Pašvaldības līdzfinansējums privātajos Mārupes novada bērnudārzos piešķirts 757 bērniem. Vietu skaits pašvaldības sākumskolās un pamatskolās uz 2020. gadu bija 2538. Salīdzinot ar 2016.gadu, vietu skaits ir pieaudzis par 694 vietām. Vietu skaits pašvaldības vidusskolās un ģimnāzijā uz 2020.gadu bija 270, kas ir gandrīz dubultojies salīdzinājumā ar 2016.gadu. Vietu skaits Mūzikas un mākslas skolā bija 442, kas ir tikai nedaudz palielinājies salīdzinot ar 2016.gadu. 2020./2021. mācību gadā 1. klasē tika uzņemti 384 bērni. Jaunmārupes pamatskolā, atbrīvojot šobrīd izveidotās pirmsskolas telpas, palielināsies pamatskolas skolēnu mācību vietu nodrošinājums.

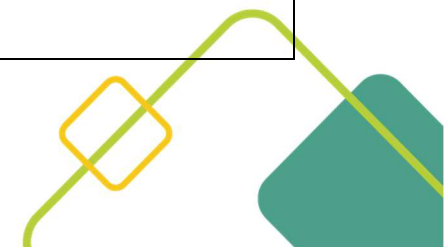

2.tabula. Izglītības iestādes Mārupes novadā

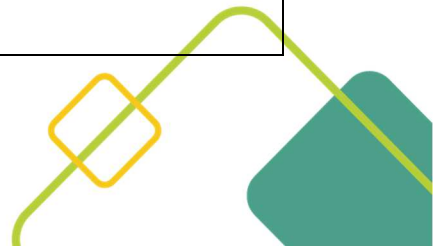
Izglītības iestāde	Izglītojamo skaits 2020./2021.	Izglītības programmas	Pieejamā interešu izglītība	Adrese
Skolas				
Mārupes Valsts ģimnāzija	1411	Vispārējās pamatizglītības programma Vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena izglītības programma Vispārējās vidējās izglītības profesionāli orientēta virziena programma (komerczinības) Vispārējās vidējās izglītības matemātikas, dabaszinības un tehnikas virziena programma Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem Pamatizglītības humanitārā un sociālā virziena programma Pamatizglītības matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena programma	• Ansamblis (1.klases) • Peldēšana (1.-2.klases) • Tautas dejas (1.-3.klases) • Mūsdienu dejas un aerobika (1.-4.klases) • Teātra pulciņš (1.-4.klases) • Šaha pulciņš (1.-4.klases) • Tekstilmākslas pulciņš (1.-9.klases) • Čaklo roku pulciņš (1.-2.klases) • Matemātikas pulciņš “Prātnieks” (2.klases) • Dabas zinību skoliņa (2.-3.klases) • 2.- 4.klašu koris • 2.-5.klašu ansamblis • Zēnu koris (2.-6.klases) • Kokapstrādes pulciņš „Āmuriņš” (2.-9.klases) • Vizuālās mākslas pulciņš (2.-9.klases) • Slidošana (no 01.01.2018.) (4.klases) • Dabaszinību un pētniecības mācību darbnīca (5.-6.klases) • Čaklo roku pulciņš 2 (5.-9.klases)	Kantora iela 97, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167

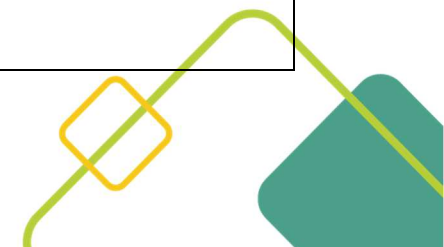
			• 5.-9.klašu koris • Ansamblis (5.-9.klases) • Novadpētniecības pulciņš (6.-12.klases) • Mediju pulciņš (6.-12.klases) • Mācību darbnīca par veselības veicināšanu un izplatīšanu skolā (8.-10.klases) • Jauktais koris (9.-12.klases) • Aerobika (fitness) (10.-12.klases)	
Mārupes pamatskola	678	Vispārīgā pamatizglītības programma Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem Speciālās pamatizglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem	• Peldēšana (1.-2.klases) • Darbs materiālā (1.-2.klases) • Mazais pētnieks (1.-4.klases) • Asini prātu (1.-4.klases) • Jautrā otiņa (1.-9.klases) • Zīda apgleznošana (1.-9.klases) • Mazais teātris (1.-4.klases) • Mazais ansamblis (1.-4.klases) • Tautas dejas (1.-9.klases) • Tautas bumba (1.-9.klases) • Sporta spēles (1.-9.klases) • Rokdarbu pasaule (3.-9.klases) • Čaklās rokas (3.-9.klases) • Slidošana (no 01.01.2018.) (4.klases) • 5.-9. klašu koris (5.-9.klases) • Improvizācijas teātris "Prieks" (5.-9.klases) • Programmēšanas pamati (5.-9.klases) • Pētāmais objekts (5.-9.klases)	Viskalnu iela 7, Tīraine, Mārupes novads, LV – 2167

			• Āmuriņš (5.-9.klases) • Matemātiķu klubs (5.-9.klases)	
Jaunmārupes pamatskola	881	Pamatizglītības pirmā posma izglītības programma	• Korejas valodas un kultūras pulciņš, 4.-9.klases • Koris, 2.-4.klases un 5.-9.klases • Ansambļis, 5.-9.klases • Vēsture un literatūra svešvalodā, 6.-9.klases • Loģikas un matemātikas pulciņš "Mazie Einšteini", 3. klases, 4.-5.klases un 1.-2. klases • Peldēšana, 1.-3.klases • Rokdarbi, 1.klases, 2.-3.klases • Slidošana, 4.klases • Šahs, 1.-9. klases • Tautas dejas, 1.-9. klases • Teātris, 3.klases • Aktīvās vides tūrisma pulciņš, 4.-8.klases • Video montāžas un audio apstrādes pulciņš, 4.-6.klases • Datorgrafikas, projektēšanas pulciņš, 8.-9.klases • Vizuālās un vizuāli plastiskās mākslas pulciņš, 3. klases, 4.-5. klases, 5.-8.klases	Mazcenu aleja 4a, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV – 2167
Mārupes novada Skultes sākumskola	46	Pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) programma, kods 11011111; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) programma izglītojamajiem ar	• Tautas dejas (1.-4.klases) • Mūsdienīgas dejas (1.-6.klases) • Solisti – vokālisti (1.-6.klases)	Skultes iela 25, Skulte, Mārupes novads, LV-2108

		valodas traucējumiem, kods 11015511; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem, kods 11015611; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, kods 11015811; Pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) mazākumtautību programma, kods 11011121; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) mazākumtautību programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem, kods 11015521; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) mazākumtautību programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem, kods 11015621; Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6.klase) mazākumtautību programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, kods 11015821.	• Vizuālās mākslas pulciņš (1.-6.klases) • Rokdarbi (1.-6.klases) • Datorapmācība (1.-3.klases) • Latviešu valodas pulciņš (3.-6.klases) • Krievu valodas pulciņš (2.-6.klases) • Sporta spēles pulciņš (1.-6.klases) • Peldēšana (1.-2.klases)	
Pirmskolas izglītības iestādes				
Mārupes pamatskola - pirmskolas izglītības iestāde (PII) "Tīraine"	104	Pirmsskolas izglītības programma.		Viskalnu iela 7, Tīraine, Mārupes novads, LV – 2167

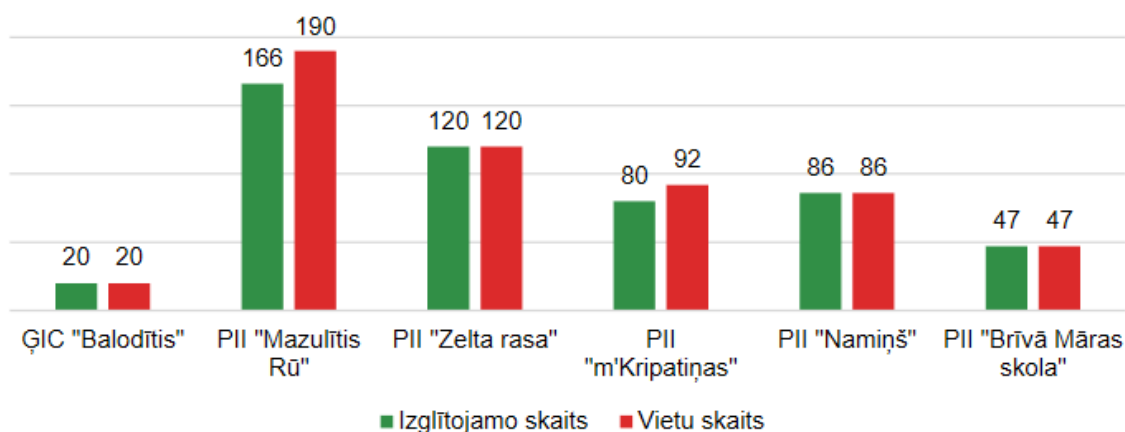
Jaunmārupes pamatskolas pirmsskolas grupas	167 (-126)	Pirmsskolas izglītības programma.		Mazcenu aleja 4a, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV – 2167
Mārupes novada Skultes sākumskolas pirmsskolas grupa	101	Vispārējā pirmsskolas izglītības programma, kods 01011111; Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar valodas traucējumiem, kods 01015511; Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem, kods 01015611; Speciālās pirmsskolas izglītības programma izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem, kods 01015811;		Skultes iela 25, Skulte, Mārupes novads, LV-2108
PII “Lientīte”	251	Pirmsskolas izglītības programma.		Amatas iela 2, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
PII “Zeltrīti”	279	Pirmsskolas izglītības programma.		Gaujas iela 41, Mārupe, Mārupes nov., LV-2167
PII “Mārzemīte”	289	Pirmsskolas izglītības programma		Rožu iela 35, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
PII tiek plānota	389 (126 no pamatskolas)	Pirmskolas izglītības programma		Ozolu iela 2a, Jaunmārupe
Mārupes Mūzikas un mākslas skola				

Mārupes Mūzikas un mākslas skola (pārbūve paplašinot telpas līdz 600 audzēkņiem)	427		• Dziedāšana • Mākslas studija • Klavierspēle • Akordeona spēle • Vijoļspēle • Alta spēle • Čella spēle • Kokles spēle • Ģitārspēle • Flautas spēle • Obojas spēle • Klarnetes spēle • Saksofona spēle • Trompetes spēle • Trombona spēle • Eifonija spēle • Sītainstrumentu spēle	Mazcenu aleja 39, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2167 Nodarbības notiek Mazcenu alejā 39, Jaunmārupe, Viskalnu ielā 7, Tīraine un Mazcenu alejā 37, Jaunmārupe.
--	------------	--	--	---

Mārupes pašvaldība nodrošina līdzfinansējumu bērniem, kas apgūst pirmsskolas izglītības programmu privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs (turpmāk – PPII). Līdzfinansējumu piešķir, ja bērns un viens no vecākiem ir deklarējis Mārupes novadā, izglītības iestādei ir jābūt reģistrētai izglītības iestāžu reģistrā un jāīsteno licencēta mācību programma, kā arī jābūt noslēgtam līgumam ar Mārupes novada Domi. Saskaņā ar Mārupes novada mājaslapā ieejamo informāciju, Mārupes novada Domei ir līgums ar 86 izglītības iestādēm, bet tikai 10 no tām (skatīt tabulā zemāk) atrodas Mārupes novada teritorijā, lielākā daļa šo PPII atrodas Rīgā.

Saskaņā ar izstrādāto stratēģiju, 6 no 10 Mārupes novada privātajām izglītības iestādēm, no kurām sešas tiek īstenota pirmsskolas izglītība, bet vienā arī pamata izglītība (Brīvā Māras skola). Sešas izglītības iestādes kopskaitā var uzņemt 555 bērnus pirmsskolas izglītības pakalpojumā.

8.attēls. Bērnu un vietu skaits privātās PPII Mārupes novadā. Avots: Mārupes novada izglītības attīstības stratēģija 2020.-2026.gadam.

3.tabula. Mārupes novadā esošās privātās pirmsskolas izglītības iestādes

Privātā pirmsskolas izglītības iestāde	Uzņēmums	Izglītojamo skaits 2020./2021.	Adrese
Bērnu un jaunatnes radošo spēju attīstības centrs "Namiņš"	SIA "Mūsu namiņš"	141	Mežkalnu iela 11, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Bērnu un jauniešu interešu izglītības iestāde "Ģimenes izglītības centrs "Balodītis"	SIA "Educatio Consona"	22	Penkules iela 91, Mārupe, Mārupes novads, LV – 2167
Pamatskola "Brīvā Māras skola"	Biedrība "MāruGuns"	53	"Draugi", Mārupes novads, LV-2166
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde „Bērnu attīstības centrs Pīlīte”	SIA „Bērnu attīstības centrs „Pīlīte”	24	Meiju iela 4, Mārupes novads, LV - 2167

Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Mazulītis Rū"	SIA "Mazulītis Rū"	239	Zeltrītu iela 26, Mārupe, Mārupes novads, LV – 2167
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Mikija skoliņa"	SIA „Rubuls & Co”	30	Meiju iela 4, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "m'Kripatiņas"	SIA "RAGA – 1"	81	Māras iela 14, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Saulespuķe"	SIA "Bērnu attīstības centrs Saulespuķe"	49	Mazcenu aleja 25 – 18, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Bembi"	SIA "Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Bembi"”	50	Mārupītes gatve 84, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Privātā pirmsskolas izglītības iestāde "Zelta Rasa"	SIA "Edinburgas skola"	Nav datu	Lielā iela 19 k-1, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167

Speciālās izglītības programmas ir licencētas divās Mārupes pašvaldības izglītības iestādēs – Skultes sākumskolā un Mārupes pamatskolā (skatīt 3.tabulu). Saskaņā ar Mārupes izglītības stratēģiju šajās skolās speciālās izglītības programmas apgūst 83 bērni. Mārupes novadā esošās privātās pirmsskolas izglītības iestādes īsteno speciālās pirmsskolas izglītības programmas 15 bērniem. Izglītojamo ar speciālām vajadzībām īpatsvars pašvaldības PII ir 3%. Ar katru gadu palielinās tādu bērnu skaits, kuriem ir vajadzīga speciālā izglītība vai atbalsta pasākumi, lai labāk apgūtu mācību vielu.

Katras izglītības iestāde ir atbildīga par karjeras izglītības īstenošanu. Mārupes pašvaldība sadarbībā ar Pierīgas Izglītības, kultūras un sporta pārvaldi piedalās ESF projektā "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs".

Mārupes novada pašvaldība ir iesaistījusies ESF projektā "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide", ko realizē Valsts izglītības attīstības aģentūra sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām un Nodarbinātības valsts aģentūru. Projekta mērķis ir pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci, lai novērstu darbaspēka kvalifikācijas neatbilstību darba tirgus prasībām un veicinātu strādājošo konkurētspēju. Projekta ietvaros tiek līdzfinansētas darbaspējīgo iedzīvotāju mācības profesionālās tālākizglītības un neformālās izglītības programmās, karjeras konsultācijas. Pēdējo gadu laikā pieaugušo izglītības pakalpojumus Mārupes novadā pieaugušo izglītības pakalpojumus sniedz arī nevalstiskās organizācijas un uzņēmumi.

Izglītība Babītes novadā

Informācija par izglītības iespējām Babītes novadā publiski pieejama Babītes novada pašvaldības tīmekļa vietnē <http://www.babite.lv/lv/iedzivotajiem/gimenem/izglitibas-iespejas-novada/>

2020./2021. mācību gadā Babītes vidusskolā mācās 1114 izglītojamie, strādā 95 pedagogi un 41 tehniskie darbinieki. Kopējas maksimālais vietu skaits Babītes vidusskoā ir 1330 izglītojamiem. Līdz ar to Babītes vidusskolā vēl nav sasniegts maksimālais vietu skaita aizpildījums.

Vietu skaits pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs uz 2020.gadu bija 424, salīdzinot ar 2016.gadu tas ir nedaudz palielinājies. Vietu skaits pašvaldības sākumskolās un pamatskolās uz 2020.gadu bija 1063, kas salīdzinot ar 2016.gadu ir pieaudzis par 247 vietām. Vismazākais vietu skaits ir pašvaldības vidusskolā - 102, kas salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir nedaudz pieaudzis. Atšķirībā no iepriekš minētām izglītības iestādēm, kur audzēkņu vietu skaits ir palielinājies, tad Babītes Mūzikas un mākslas skolā 2020. gadā audzēkņu skaits salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir sarucis.

2020./2021. mācību gadu skola uzsāka ar jaunu piebūvi esošajai skolas ēkai. Jaunajā skolas piebūvē mācās 1.-6. klašu izglītojamie. Tai ir četri stāvi, kur iekārtotas 34 mācību klašu telpas, 18 laboratoriju telpas, deviņi kabineti administrācijai un speciālistiem, kā arī multifunkcionālā telpa ēkas pirmajā stāvā. Vide pielāgota cilvēkiem ar kustību traucējumiem, pie ieejas durvīm izbūvēts automātisks pacēlājs, pa jaunbūves 4 stāviem no stāva uz stāvu var pārvietoties ar modernu liftu ar iebūvētu balss funkciju. Rūpējoties par bērnu drošību, uzstādīti automātiskie vārti "turniketi" skolēnu uzskaitē. Savukārt, vecajā skolas korpusā ir 41 mācību telpa, 12 laboratorijas, 4 administrācijas un 7 speciālistu kabineti, plaša moderna kafejnīca, ēdamzāle, bibliotēka ar lasītavu, Jaunsardzes apmācību telpa, klubiņš "Iela", aktu zāle. Vecā skolas korpusa platība-1444,2 m². Tajā mācās 7. – 12. klašu izglītojamie.

Babītes vidusskolā 2019./2020.m.g. tika piedāvātas 30 interešu izglītības programmas. Kopumā interešu izglītībā bija iesaistījušies 730 izglītojamie. Kultūrizglītības programmās -458, sporta -184, tehnoloģiju -7, citās programmās -81 izglītojamais.

Salas pagastā darbojas Salas sākumskola. Izglītojamo skaits 2020./2021. mācību gadā bija 103. Skola sniedz iespēju apgūt pamatizglītības 1.posmu (1.-6. klase), vispārējo pirmsskolas izglītību un speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6. klase) programmu izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem.

Vispārizglītojošā Babītes novada pirmsskolas izglītības iestāde „Saimīte” un Babītes pirmsskolas izglītības iestāde ir Babītes novada pašvaldības domes dibinātas iestādes, kas īsteno vispārējās pirmsskolas izglītības programmu un sagatavo audzēkņus pamatizglītības apguvei.

Izglītības iespējas Babītes novadā nodrošina arī privātās izglītības iestādes, tostarp trīs starptautiskās skolas, privātā sākumskola "Vinnijs" un trīs privātās pirmsskolas izglītības iestādes.

Babītes mūzikas skola dibināta 1994. gadā, kārtējā akreditācija izieta 2019.gadā. Babītes mūzikas skola ir Klavierspēles skolotāju asociācijas, Latvijas kokļu biedrības un Latvijas mūzikas izglītības iestāžu asociācijas biedrs.

4.tabula. Izglītības iestādes Babītes novadā

Izglītības iestāde	Izglītojamo skaits 2020./2021.	Izglītības programmas	Pieejamā interešu izglītība	Adrese
Skolas				
Babītes vidusskola	1104	Pamatizglītības programma. Pamatizglītības otrā posma programma. Pamatizglītības 2 posma (7.-9.klase) matemātikas, dabaszinību un tehnikas virzienu programma. Vispārējās vidējās izglītības programma.	• 1.klašu koris • 2.-4.klašu dziedātāju kopa • 5.-9.klašu koris "Virza" • 9.-10.klašu vokālais ansamblis • Aerobika (4.- 5. klase; 6.-9.klase) • Dāvanu pulciņš (4.- 5. klase; 6.-7. klase) • Drāmas pulciņš (1.-12.klase) • Ekonomikas un Ekoskolas pulciņš (7.-12.klase) • Ekoskola sākumskolā (2.-6.klase) • Floristika (2.-12.klase) • Keramikas studija "Vinda" (1.-9.klase) • Kokapstrāde (4.-12.klase) • Lietišķā keramika (1.-5.klase) • Mūsdienu deju grupa STEP (1.-9.klase) • Orientēšanās pulciņš (2.-9.klase) • Prātnieku laboratorija (4.-5.klase) • Tautisko deju kolektīvs "Bize" (2.-9.klase) • Vieglatlētika (4.-9.klase) • Vokālais ansamblis "Pūpoliņi" (2.-4. klase)	Jūrmalas iela 17, Piņķi, Babītes novads, LV-2107

			• Volejbols (10.-12.klase) • Zēnu koris (2.-6.klase) • Zīda un stikla apgleznošana (4.klase)	
Salas sākumskola	103	Pamatizglītības 1.posma (1.-6. klase) programma. Vispārējās pirmsskolas izglītības programma. Speciālās pamatizglītības 1.posma (1.-6. klase) programma izglītojamiem ar mācīšanās traucējumiem.	• Orientēšanās pulciņš (3.-6.klase) • Ansamblis "Ķekariņš" (1.-6.klase) • Vizuāli plastiskās mākslas interešu izglītības programma (1.-6.klase) • Angļu valoda (1.-6.klase) • Vispārējā fiziskā attīstība (1.-6.klase) • Vides pulciņš (1.-4.klase) • Lego Robotika (1.-6.klase)	"Pīlādzīši", Salas pagasts, Babītes novads, LV 2105
Privātās skolas un pirmsskolas izglītības iestādes				
The International School of Latvia (ISL)	401	ISL 44 san International Baccalaureate Continuum School offering all three IB programs: Primary Years Program (PYP) – Preschool 3 – Grade 5, Middle Years Program (MYP) – Grade 6 – 10 and the Diploma Program (DP) – Grades 11 – 12. Students in Grades 9 – 12 follow a college preparatory program leading to the IB Diploma or the ISL Diploma.		Meistaru iela 2, Piņķi, Babītes pagasts, LV-2107
King's College, the British School of Latvia	282 (vecums no 3-18)	Skolēni apgūst britu mācību programmu, kas starptautiski ir atzīta par vienu izcilākajām izglītības sistēmām		Turaidas iela 1, Piņķi, Babītes pagasts, LV-2107

Exupery Starptautiskā vidusskola	235	EIS mācību programma nosaka integrētu pieeju mācīšanai un mācībām bērniem vecumā no 2,5 līdz 6 gadiem. Programmas mērķis ir izveidot spēcīgu pamatu mācībām sākumskolas klasēs un darīt to drošā, gādīgā, rotaļīgā un akadēmiski bagātinošā vidē. Starptautiskā vidusskola "Ekziperī" ir autorizēts IB World Schools programmas partneris, kas nozīmē atbilstību visaugstākajiem starptautiskās izglītības standartiem. 2019.gada jūnijā Starptautiskā skola Ekziperī ieguvusi Starptautiskā bakalaurāta (IB) PYP (Primary Years Programme) akreditāciju, kas dod iespējas realizēt šo starptautisko programmu saviem sākumskolas skolēniem.	• Šahs • Peldēšanas nodarbības • Golfs • Futbols • Drama and music • Digitālie mediju un exupery TV • Robotika • Programmēšanas pamati un Minecraft izglītība (2-4.klase) • Exupery photo club • Python programmēšana (no 6.-8.klasei) • Hip-hops	Jaunā iela 8, Piņķi, Babītes pagasts, LV-2107
Pirmskolas izglītības iestādes				
Babītes novada PII "Saimīte"	294	Pirmsskolas izglītības programma.	• Māla pulciņš • Ansamblis "Dziesmas bērniem" • "Mazās pērlītes" • "Kustību prieks" • Māksla	Rīgas iela 7, Piņķi, Babītes novads, LV 2107
Babītes PII	83	Pirmsskolas izglītības programma.		Priežu iela 1, Babīte Babītes pagasts, Babītes novads, LV – 2101

Babītes novada Salas sākumskola	53	Pirmsskolas izglītības programma.		“Pīlādžiņi”, Salas pagasts, Babītes novads, LV 2105
Privātā PII “Varavīksnes putns”	14			Lauku iela 16, Sēbruciems, Babītes pagasts, Babītes novads, LV- 2107
Privātā sākumskola “Vinnijs”	187	Pirmsskolas izglītības programma.		Priežu iela 3, Babīte Babītes pagasts, Babītes novads, LV-2107
Privātā PII “ABC pasaka”	18	Pirmsskolas izglītības programma.		Kadiķu iela 26, Mežāres, Babītes pagasts, Babītes novads, LV-2101
Privātā PII “Liesmiņas”	30			Gravu ielā 42, Spilve, Babītes pagasts, Babītes novads, LV-2101
Exupery Starptautiskā pirmskola	59	Exupery interneta School mācību programma		Jaunā iela 8, Piņķi, Babītes pagasts, LV-2107
Babītes mūzikas skola				
Babītes mūzikas skola	208	Skola strādā pēc Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegtām licencēm un apstiprinātām mācību priekšmetu programmām kā profesionālās ievirzes mūzikas pamatizglītības mācību iestāde.	• Klavierspēle • Akordeona spēle • Vijoļspēle; Čella spēle • Kokles spēle • Flautas spēle • Trompetes spēle • Sītaminstrumentu spēle • Klarinetes spēle • Saksofona spēle • Kora klase, solo dziedāšana • Ģitāras spēle • sagatavošanas klase	Jūrmalas iela 14 A, Piņķi, Babītes pagasts, Babītes novads, LV-2107

Secinājumi un priekšlikumi

Vietu trūkums izglītības iestādēs, īpaši pirmskolas izglītības iestādēs, kā arī vidusskolās.

Katru gadu palielinās jauniešu skaits, kas vēlas uzsākt mācības vidusskolā. Tas ir saistīts gan ar izglītības kvalitātes pieaugumu, gan iedzīvotāju skaita pieaugumu novadā.

Saskaņā ar jaunākajām demogrāfiskajām prognozēm, potenciālo pirmskolas izglītības iestāžu apmeklētāju (1,5-6 gadu veci bērni) skaits stabilizēsies un kritīsies laika periodā no 2021.-2036. gadam, tomēr neatkarīgi no demogrāfijas prognozēm, ir nepieciešamas jaunas pirmskolas izglītības iestādes, jo 2021.gadā rindā uz pašvaldības pirmskolas izglītības iestādēm vēl ir palikuši 1331 Mārupes pašvaldībā deklarēto bērnu. Jaunu pirmskolas izglītības iestāžu izveide nodrošinās pirmskolas izglītības pieejamību lielākam skaitam Mārupes novadā deklarēto bērnu.

Būtiski veidot jaunas pirmskolas izglītības iestādes apdzīvojuma centros, kas šobrīd strauji attīstītas un kuros tiek prognozēts iedzīvotāju skaita pieaugums arī tuvākajos gados. Privātā iniciatīva pirmskolas izglītības iestāžu veidošanai Pašvaldībai arī turpmāk jāatbalsta un publiski/privātā sadarbība jāturpina, tādējādi nodrošinot nepieciešamās papildus vietas pirmsskolas izglītības iestādēs, bet neveicot jaunas infrastruktūras izbūvi.

Sākumskolas vecuma bērnu (7-12 g.v.) skaita pieaugums -prognozējams proporcionāli, bet to, iespējams, var kompensēt ar klašu skaita palielinājumu kādā no esošām skolām. Īslaicīgs risinājums ir arī otrās maiņas izveide kādā no klašu grupām, tomēr tad ir jāveic arī izmaiņas pieejamo interešu izglītības pulciņu darbības laikos, lai nodrošinātu vienādas tiesības uz interešu izglītību visiem novada bērniem.

Pamatskolas vecāko klašu (13-15 g.v.) skolēnu skaits arī proporcionāli pieaugs, tomēr to pieaugums jēvērtē tuvāko gadu griezumā, maksimāli izmantojot esošo infrastruktūru.

Salīdzinoši straujas izmaiņas tiek prognozētas skolēnu vidusskolas vecuma grupā (16-18 g.v.), kas tuvāko gadu laikā var dubultoties, līdz ar to ir būs nepieciešams atvērt jauna vidusskolas klases, vai jāuzbūvē jauna vidusskola. Vērtējot situāciju arī citās klašu grupās, iespējams jāparedz papildus vietas arī kādai pamatskolas klašu grupai, piemēram, sākot no 7. vai 8.klases, tādējādi atvēlot vairāk vietas sākumskolas un pamatskolas skolēniem jau esošajās skolās.

Jaunas vidējās izglītības iestādes izveide radītu arī jaunas darba vietas novadā un iespējas paplašināt interešu izglītības pieejamību lielākam skolēnu skaitam.

Nemot vērā demogrāfiskās prognozes (palielināsies iedzīvotāju skaits vecumā no 19-64 g.v.), jau nākamajā plānošanas periodā ir jāpievērš uzmanība arī mūžizglītības pieejamībai un attīstības iespējām, informēt iedzīvotājus par tās pieejamību un iespējām iegūt papildus izglītību arī attālināti.

2.1.2. Interesešu izglītība

Interesešu izglītība Mārupes novadā

Interesešu izglītība ir veids, kā dažāda vecuma cilvēki var pavadīt savu brīvo laiku, attīstot savus talantus un uzlabojot savu fizisko sagatavotību. Saskaņā ar pašvaldības sniegto informāciju, 2020./2021.m.g. Mārupes Sporta centra interesešu izglītības programmās darbojās 1100 izglītojamie, kas ir par 128 audzēkņiem vairāk nekā iepriekšējā mācību gadā.

Mārupes novadā ir pieejamas dažādas interesešu izglītības nodarbības. Daļu interesešu izglītības pulciņu piedāvā vispārīgās izglītības iestādes, līdz ar to izglītojamie uzreiz pēc stundām var apmeklēt kādu no ārpusšķolas nodarbībām. Pieejamos izglītības pulciņus skolās skatīt 4.tabulā. Interesešu izglītību piedāvā arī pirmskolā, ko sniedz privāti interesešu izglītības pakalpojuma sniedzēji, bet piedāvājumu ietekmē arī vecāku vēlmes un finansiālās iespējas.

Mārupes novadā 2020.gadā ir saņēmušas licenci šādas interesešu izglītības jomas: vispusīgas fiziskās sagatavotības attīstīšana, hokejs, daiļslidošana, basketbols, futbols, volejbols, taekvondo, BMX/riteņbraukšana, vieglatlētika, dažāda vecumposmu cilvēku fiziskās aktivitātes, džudo programma bērniem no 4-14 gadiem, Enšin Karatē nodarbības.

Interesešu izglītības piedāvājums ir daudzveidīgs, bet visplašākais interesešu izglītības piedāvājums ir sporta jomā, kur Mārupes novada vispārējās izglītības iestādēs tiek piedāvāti 36 interesešu izglītības pulciņi sporta jomā. Kopumā pašvaldības vispārējās izglītības iestādēs ir 114 interesešu izglītības nodarbība. Mārupes novada pašvaldības PII interesešu izglītības piedāvājumā ir 15 dažādi pulciņi, no kuriem izplatītākās jomas ir svešvalodas un dejas. Arī privātās PII piedāvā dažādus interesešu izglītības pulciņus, starp kurām izplatītākās ir dejas, sports un svešvalodas.

Mārupes novada kultūras dzīvi bagātina dažādi kolektīvi, kas pārstāv dažādas vecuma grupas, līdz ar to sniedzot iespējas iesaistīties dažādās aktivitātēs dažāda vecuma un interesešu iedzīvotājiem. Mārupes novadā esošie kolektīvi norādīti 5.tabulā.

5.tabula. Mārupes novadā esošie kolektīvi¹⁵

MĀRUPES NOVADA KOLEKTĪVI	
KOLEKTĪVA NOSAUKUMS	Mēģinājumu norises vieta
JAUKTAIS KORIS "MĀRUPE"	Mārupes Kultūras nama (lielajā zālē)
SIEVIEŠU SENIORU KORIS "NOKTIRNE"	Mārupes Kultūras namā (lielajā zālē)
SIEVIEŠU KORIS "RESONO"	Rīgas 3.vidusskolā
JAUNMĀRUPES JAUKTAIS KORIS "UNIVERSUM"	Jaunmārupes pamatskolā
MEITEŅU KORIS "SKAŅA"	Mārupes mūzikas un mākslas skola
SIEVIEŠU VOKĀLAIS ANSAMBLIS "DZELDE"	Mārupes pamatskola
SIEVIEŠU SENIORU VOKĀLAIS ANSAMBLIS "PĪLĀDZIS"	Mārupes Mūzikas un mākslas skola
BĒRNU POPGRUPA "MAZĀ SIRDĀ"	Mārupes Kultūras nama lielajā un mazajā zālē

¹⁵ <https://www.marupe.lv/lv/kultura/kolektivi>

VIDĒJĀS PAAUDZES DEJU KOLEKTĪVS "MĀRUPIEŠI"	Mārupes Kultūras namā (lielajā zālē)
VIDĒJĀS PAAUDZES DEJU KOLEKTĪVS "KRUSTU ŠĶĒRSU"	Mārupes Mūzikas un mākslas skola
JAUNIEŠU DEJU KOLEKTĪVS "MĀRUPE"	Mārupes Valsts ģimnāzijā
BĒRNU DEJU KOLEKTĪVS "PĒRLĪTES"	Mārupes Kultūras namā (lielajā zālē)
DEJU STUDIJA "CHILL OUT"	Mārupes Kultūras nama lielā zāle
EKSOTISKO DEJU STUDIJA "MISTĒRIJA"	Mārupes Kultūras nama lielā un mazā zāle
SENIORU LĪNIJDEJU GRUPA "VĒJIEM LĪDZI"	Mārupes Kultūras nama lielā zāle
ĀRSTNIECĪBAS VINGROŠANA SENIORIEM	Mārupes Kultūras nams

Interesu un profesionālās ievirzes izglītību Mārupes pašvaldībā īsteno Profesionālās ievirzes izglītības iestāde Mārupes Mūzikas un mākslas skola un Mārupes novada domes Mārupes Sporta centrs (sporta izglītības interešu programmas).

Mārupes novadam ir izstrādāta sporta un aktīvās atpūtas attīstības stratēģija 2016./2020.gadam¹⁶, kuras mērķis: *nodrošināt kvalitatīvu sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumu attīstību Mārupes novadā, uzlabot sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes nodrošinājumu, veicināt pieejamo cilvēkresursu, materiālo un finanšu resursu koordinētu un mērķtiecīgu izmantošanu kvalitatīvu sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumu nodrošināšanai*. Tās ietvaros tika apzināt esošā situācija sporta un aktīvās atpūtas norišu jomā.

Līdzīgi kā citās Latvijas pašvaldībās, arī Mārupes novadā sporta infrastruktūra lielākoties atrodas līdzās pašvaldības izglītības iestādēm, nodrošinot sporta nodarbību pieejamību skolu audzēkņiem. Plašākās sportošanas iespējas sniedz sporta būves ap Mārupes Valsts ģimnāziju, kur atrodas Mārupes Sporta centrs. Mārupes Sporta centrs ir nozīmīgs novada sporta dzīves veidotājs un attīstītājs. Mārupes Sporta centrā strādā kvalificēti treneri. 6.tabulā norādīti sporta veidi, kuros piedāvā trenēties Mārupes Sporta centrā.

6.tabula. Mārupes Sporta centra piedāvājums

Mārupes Sporta centra īstenotās sporta izglītības interešu programmas ar apakšprogrammām
Viegatlētika (no 7 gadu vecuma)
Vispusīgā fiziskā sagatavotība (no 6 gadu vecuma)
BMX riteņbraukšana
Basketbols (no 7 gadu vecuma)
Futbols (no 5 gadu vecuma)
Volejbols (no 7 gadu vecuma)
Taekvondo (no 5 gadu vecuma)
Dažādu vecuma posmu cilvēku fiziskās aktivitātes

Hokejā treniņus piedāvā biedrība "R.Laviņa sporta studija" un biedrība "Mārupes Hokeja savienība". Iespējas trenēties daiļslidošanā (SIA "Kaskads PRO", kā arī džudo bērniem no 4-14 gadiem (Džudo klubs "Mārupe") . Pieejamas arī Enšin Karatē nodarbības, ko piedāvā "B.Ch.C.". Nodarbības notiek

16 https://www.marupe.lv/sites/default/files/inline-files/1.sejums-Sporta_strategija_Esas-situacijas-analize.pdf

mūsdienīgi aprīkotās Mārupes pašvaldības sporta zālēs un āra sporta laukumos (vietas norādītas 7.tabulā).

Mārupes novadā tiek organizētas arī bezmaksas vingrošanas nodarbības ceturtdienās un sestdienās, kas dažādos laikos notiek Jaunmārupes pamatskolā, Mārupes Valsts ģimnāzijā, kā arī Skultes sākumskolā. Ir izveidota RUUKI pldmales volejbola skola, izveidota veltorase Tīrainē, hokeja skola, kā arī Skultes aktīvās atpūtas parks, kas paplašina interešu izglītības pakalpojumu piedāvājumu.

Pašvaldības sporta bāzes (8.tabula) tiek izmantotas dažādām sporta aktivitātēm bērniem un pieaugušiem.

7.tabula. **Nodarbību vietas Mārupes novadā**

Mārupes Sporta centra piedāvāto nodarbību vietas Mārupes novadā	
Mārupes sporta komplekss	Kantora ielā 97, Mārupē
Mārupes ģimnāzijas sporta zāle	Kantora ielā 97, Mārupē
Mārupes stadions	Kantora ielā 97, Mārupē
Tīraines Sporta komplekss	Viskalnu ielā 7, Tīrainē
Jaunmārupes pamatskolas sporta zāle	Mazcenu alejā 4a, Jaunmārupē
Jaunmārupes stadions	Īvju ielā 5, Jaunmārupē
Mārupes BMX trase	Tīraines dārzi 6, Tīraine
Mārupes sporta komplekss	Kantora ielā 97, Mārupē

8.tabula. **Pašvaldības sporta bāzes**

Pašvaldības sporta bāzes		
Mārupes sporta komplekss	Sporta zāle (1300m ²), cīņas zāle (122m ²), vingrošanas zāle (63m ²)	Kantora iela 97, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Tīraines sporta komplekss	Sporta zāle (689m ²), stadions ar mākslīgo segumu (futbols, basketbols, pludmales volejbols)	Viskalnu iela 7, Tīraine, Mārupes novads, LV-2167
Mārupes Valsts ģimnāzijas sporta bāze	Sporta zāle (368m ²), vingrošanas – aerobikas zāle (80m ²), futbola laukums (2400m ²) ar mākslīgo segumu, vieglatlētikas stadions ar 333 m gumijas bitumena segumu	Mārupe, Kantora iela 97, LV-2167
Jaunmārupes pamatskolas sporta bāze	Sporta zāle ar skatītāju tribīnēm (808m ²), bērnu apmācības peldbaseins (8x16m), multifunkcionāls sporta laukums (2065m ²)	Jaunmārupe, Mazcenu aleja 4a, LV-2167
Skultes sākumskolas sporta bāze	Sporta zāle 75 m ² , trenažieru zāle	Skultes iela 25, Skulte, Mārupes novads, LV-2167

Stadions Jaunmārupē	Stadions ar mākslīgo segumu un skatītāju tribīnēm, piemērots oficiālu sporta spēļu norisei	Īvju iela 5/7, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2167
Stadions Skultē	Stadions (2,2 ha), rotaļu laukums, pludmales un basketbola laukumi, skrituļslidošanas rampa un ielu vingrošanas rīki	Skultes iela 20, Skulte, Mārupes novads, LV-2167
Skeitparks Jaunmārupē	Sporta laukums ar skrituļslidošanas rampām, āra vingrošanas treniņi, ielu basketbola laukums, ielu vingrošanas rīki.	Mazcenu aleja 4, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2167
Sporta laukums Gerberu ielā	Basketbola laukums (ziemā slidotava), celiņš skrituļslidotājiem, vingrošanas iekārtas, treniņi un galda tenisa galdi	Gerberu iela 1, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Velotrase "Pump Track"	Var braukt ar velosipēdiem, skrituļslidām, skūteriem un skeitborda dēļiem	"Launkalniņi", Tīraines ciems

Mārupes novadā darbojas arī vairāki privātie sporta klubi¹⁷ (9.tabula), kur piedāvā dažādas nodarbošanās iespējas visām vecuma grupām, kas norāda uz Mārupes novada privāto uzņēmēju aktivitātēm aktīvās atpūtas un arī sporta infrastruktūras attīstībā.

9.tabula. **Mārupes novada privātie sporta klubi**

Mārupes novada privātie sporta klubi		
ACB Tenisa klubs	Tenisa nodarbības	Sēļu iela 12, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Golfs "Viesturi"	Golfa spēle, distanču slēpošana	"Viesturi", Mārupes novads, LV-2166
Mārupes BMX klubs	BMX velo treniņi, skrituļslidošana, slidošana, hokejs	Tīraines dārzi 6, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Mārupes auto moto klubs "Bieriņi"	Motociklu treniņi	"Vilciņi", Mārupes novads
Mārupes hokeja skola (Mārupes Hokeja savienība)	Hokeja treniņi	Kantora iela 128a, Mārupe LV-2167, treniņi- Mārupes ledus hallē

¹⁷ <https://www.marupe.lv/lv/sports/marupes-novada-privatie-sporta-klubi>

Mārupes tenisa skola	Tenisa nodarbības	Mazcenu aleja 6a, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166
Sporta klubs “Džudo klubs Mārupe”	Jaunatnes apmācību grupas džudo un citu cīņas mākslas sporta veidos	Pakalniņu iela 4, Tīraine, Mārupes novads, LV-2167
Zirgu stallis “Lielceri”	Zirgu jāšanas treniņi profesionāliem jātniekiem, kā arī iespēju nomāt stallī vietu privātiem zirgiem	Z/s “Lielceri”, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166
Zirgu stallis “Tīraines stalli”	Jāšanas treniņi, zirgu apmācība	Vecozolu iela 100, Tīraine, Mārupes novads, LV-2167
Tenisa klubs “Spars”	Tenisa nodarbības	Jaunrūdas, Mārupes novads, LV-2167

Jaunmārupē, Bērziema ūdenskrātuvē izveidots veikborda parks “Mārupe Wake park”, kas ir viens no plašākajiem lineārajiem kabeļu veikborda parkiem Baltijā ar trim braukšanas trasēm¹⁸. Tur tiek piedāvāta arī SUP dēļu noma, atrodas bērnu rotaļu laukums un ielu vingrošanas laukums.

Atsevišķa iedzīvotāju grupa ir seniori, kuriem Mārupes novadā ir iespēja darboties dažādos kultūras kolektīvos, kā arī dienas centrā “Švarcenieki” un “Tīraine” var apmeklēt dažādas nodarbības.

10.tabula. Senioru aktivitātes dienas centros

Dienas centrs	Nodarbības, programmas u.c. aktivitātes
“Švarcenieki”	Datora un interneta lietošanas prasmes Nūjošanas nodarbības Rokdarbu pulciņš Mārupes novada senioru ansamblis “Pīlādzis”
“Tīraine”	Rokdarbu pulciņš Apgūst jaunas receptes, padomi dārza darbiem, kopā svin jubilejas un dodas ekskursijās Nūjošanas pulciņš

Mārupes novadā ir pieejama daudzveidīga interešu izglītība, plaši pārstāvēti tieši sporta un aktīvās atpūtas jomu. Pieejamo pakalpojumu klāsts ir plašs pateicoties arī privāto uzņēmēju aktivitātei. Sabiedrisko organizāciju un privāto uzņēmēju aktivitāte novadā paplašina iedzīvotājiem pieejamo sporta un aktīvās atpūtas klāstu.

¹⁸ <https://www.udensatrakcijuparks.lv/>

Interesešu izglītība Babītes novadā

Babītes novadā ir pieejami dažādas interesešu izglītības nodarbības. Lielāko daļu interesešu izglītības pulciņu piedāvā vispārīgās izglītības iestādes, līdz ar to izglītojamie uzreiz pēc stundām apmeklēt kādu no ārpusskolas nodarbībām. Pieejamos izglītības pulciņus skolās skatīt 3.tabulā. Interesešu izglītību piedāvā arī pirmskolā, ko sniedz privāti interesešu izglītības pakalpojuma sniedzēji, bet piedāvājumu ietekmē arī vecāku vēlmes un finansiālās iespējas. Saskaņā ar pašvaldības sniegtajiem datiem 2020./2021. mācību gadā Babītes novadā interesešu izglītības nodarbības apmeklēja 556 audzēkņi, kas ir par 27 audzēkņiem vairāk nekā gadu iepriekš.

Babītes novadā interesešu izglītību piedāvā novada pašvaldība, kā arī privāti licencēti interesešu izglītības programmu īstenotāji.

Saskaņā ar pieejamo informāciju tautas sporta un veterānu sporta pasākumos iesaistīto personu skaits 2020.gadā samazinājies gandrīz divas reizes, kas ir skaidrojams ar 2020.gada COVID-19 pandēmijas laikā noteiktajiem pulcēšanās ierobežojumiem. Tomēr izvērtējot datus no 2016.gada līdz 2020.gadam, visaugstākie rādītāji bija 2018.gadā, kad gandrīz 30 % no novada iedzīvotājiem iesaistījās tautas sporta un veterānu sporta pasākumos.

Būtiska vieta interesešu izglītībā ir Babītes sporta kompleksa peldbaseinam, kur apmeklētāju skaits ir mainīgs un atkarīgs arī no izglītojamo skaita mācību iestādēs. Peldbaseinu izmanto gan mācību iestādes, gan tas ir arī publiski pieejams. 2020.gada dati neaptver visu gadu, jo COVID-19 ierobežojumu laikā tika aizliegts apmeklēt peldbaseinu. Tomēr, ja analizē 2019.gada datus, tad salīdzinot arī iepriekšējiem gadiem apmeklētāju skaits ir audzis.

Babītes novada pašvaldības Kultūrizglītības centrs atrodas Piņķos, Jūrmalas ielā 14A, vienā ēkā kopā ar Babītes mūzikas skolu un Babītes novada pašvaldības bibliotēku. Babītes novada pašvaldības bibliotēkai ir arī filiāle Babītes ciemā – Liepu alejā 17, Babītē, un Salas pagasts Spunciemā, “Pīlādzišos”.

11.tabula. Babītes novadā pieejamā interesešu izglītība

Nodarbības, programma	Īstenotājs
Sporta deju pamati bērniem (3-7 gadiem)	Ella Beluģina
Peldētapmācība	Līga Ozoliņa
Hokejs/Bērnu hokeja klubs Dinamo	Biedrība “Dinamo Bērni”
Džudo	Biedrība “Džudo klubs KYO..
Sporta dejas un ritmika	SIA “Vitrāli”
Vispārattīstošā vingrošana bērniem	SO Sporta klubs Merkurs
Sportotprieks	Rudīte Lapšāne
Veselību nostiprināšanas nodarbības zīdaiņiem	Osvalds Upenieks, Elita Upeniece
Veselību nostiprināšanas nodarbības ūdenī	
Brīvdabas spēles bērniem (4-16 gadiem)	Ginta Šenfelde
Vispārīgās fiziskās attīstības nodarbības ar tenisa elementiem	Biedrība “Latvian Tennis Academy”
Šaha apmācība	SIA “Mind growth”
Tratlona pamati	Igors Gucanovičs
Kustību prieks	Ieva Kronberga

Hokejs	Biedrība "R.Laviņa sporta studija"
Futbols (6-18 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Florbols (7-25 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Basketbols (7-15 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Pludmales volejbols	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Triatlons	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Regbijs	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Peldētapmācība (bērniem no 5-7 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Peldētapmācība (bērniem no 7 -12 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss
Peldēšana (bērniem un jauniešiem no 10-18 gadiem)	Babītes novada pašvaldība, Babītes sporta komplekss

Babītes novada pašvaldības Kultūrizglītības centrs uzsāka savu darbību 2014. gadā, kad 1. septembrī tika atklāta kultūrizglītības centra ēka Piņķos. Trīs stāvu ēka ir draudzīga visiem apmeklētājiem, ar uzbraucamo rampu un liftu aprīkotajā trīs stāvu ēkā atrodas divas koncertzāles. Lielā koncertzāle ar 250 sēdvietām pasākumiem plašākai publikai un mazā koncertzāle, kur var baudīt Babītes mūzikas skolas audzēkņu priekšnesumus to organizētajos koncertos.

2017. gada maijā Babītes novadā tika atklāta arī pašvaldības Kultūrizglītības centra filiāle Salas pagastā - "Vietvalži". Kultūrizglītības centrs ir arī Babītes novada amatiermākslas kolektīvu mājvieta. Kultūrizglītības centrs "Vietvalži" ir vieta, kur var izziņāt Salas pagasta vēsturi, kavēties Latvijā iemīļota teātra un filmu zvaigznes Eduarda Pāvula dzīves mirkļos pastāvīgā, interaktīvā ekspozīcijā, apmeklēt vai organizēt pasākumus, aplūkot dažādas izstādes un radošās darbnīcas. Kultūrizglītības centrs Salas pagastā atrodas klusā vietā, bijušajā Salas pagasta valdes jeb pagastmājas ēkā. Kultūrizglītības centra divos stāvos ir izvietota zāle ar skatuvi (ietilpība – līdz 100 sēdvietām), izstāžu zāle (pastāvīgu ekspozīciju telpas), kā arī telpas, kurās var veidot izstādes vai organizēt citas kultūras aktivitātes.

12.tabula. Babītes novadā esošie kolektīvi¹⁹

Babītes novada kolektīvi	
Kolektīva nosaukums	Mēģinājumu norises vieta
Koklētāju ansamblis „BALTI”	Babītes mūzikas skolas kokles klasē
Popgrupas “Pīlādži” un “Cool Kids”	Kultūrizglītības centra filiālē “Vietvalži”, Spuņciemā
Vidējās paaudzes deju kolektīvs “Dārta”	

¹⁹ <http://www.babite.lv/lv/kultura/kulturas-jaunumi/>

Popgrupas "Karameles", "Ledenītes", "Bon Bon" un "Šokolāde"	Kultūrizglītības centra telpās, Piņķos
Koris „ATSKAŅA”	Kultūrizglītības centra telpās, Piņķos
Mūsdienu deju grupa "Platīns"	Kultūrizglītības centra filiālē "Vietvalži", Spuņciemā
Amatierteātris „KALAMBŪRS”	Kultūrizglītības centra filiālē "Vietvalži", Spuņciemā
Jauktais koris "Maska"	Kultūrizglītības centra telpās, Piņķos
Senioru deju kopa "Gāte"	Kultūrizglītības centra filiālē "Vietvalži", Spuņciemā
Bērnu un jauniešu deju kolektīvs – BJDK "KASPĪNE"	Babītes vidusskolas aktu zālē, Piņķos

Ikvienam sportisku aktivitāšu cienītājam Babītes novads piedāvā dažādas aktīvās atpūtas iespējas – te var nodoties izjādēm ar zirgiem, ūdens slēpošanai, futbolam, nūjošanai, slidošanai, laivošanai, peldēšanai, vingrošanai un daudzām citām nodarbēm gan iekštelpās, gan dabā.

Babītes sporta komplekss atrodas Jūrmalas ielā 17, Piņķos, blakus Babītes vidusskolai. Babītes sporta komplekss savu darbību uzsācis 1986. gadā kā Babītes vidusskolas sporta komplekss. 2006. gada 1. martā Babītes pagasta padome nodibināja pašvaldības iestādi – Babītes sporta kompleksu. Babītes novada pašvaldības dome pieņem lēmumu ar 2014. gada 1. janvāri Babītes sporta kompleksam pievienot Sporta un kultūras centru, kurš atrodas Spuņciemā. Galvenā sporta kompleksa funkcija ir nodrošināt materiāli tehnisko bāzi sporta stundām Babītes novada pašvaldības izglītības iestādēm. Veicināt novada iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sporta attīstību novadā. Īstenot Babītes novada pašvaldībai deleģēto valsts funkciju sporta jomā izpildi. Sporta kompleksā atrodas 2 peldbaseini, 2 pirtis un 3 sporta zāles.

Pie Babītes sporta kompleksa atrodas stadions un skeitparks, kuros entuziasti un sportisti nodarbojas ar BMX un MTB riteņbraukšanu.

Spuņciema sporta halle, kas atrodas "Pīlādzišos", Spuņciemā, Salas pagastā, ir Babītes sporta kompleksa daļa. Tās mērķis ir nodrošināt novada iedzīvotājiem aktīvu brīvā laika izmantošanu, veselīgu dzīvesveida attīstīšanu, sporta un kultūras pasākumu organizēšanu. Spuņciema sporta halles sastāvā ir sporta zāle, trenāžieru zāle, mazā sporta zāle.

Āra futbola laukumi – Piņķos, Rīgas iela 1C un Spuņciemā, "Krēsliņos". Futbola laukuma Piņķos segums ir no augstas kvalitātes mākslīgās zāles. Laukumu izmanto novada bērnu futbola un regbija treniņiem un sacensībām. Āra futbola laukums Spuņciemā ir brīvi pieejams apmeklētājiem.

Strītbola laukumi ir ierīkoti – Piņķos, Babītes pagastā, Babītes novadā (pie Piņķu ūdenskrātuves), Babītē, Babītes pagastā, Babītes novadā (parkā pie dzelzceļa stacijas), Spuņciemā, Salas pagastā, Babītes novadā (pie Spuņņupes).

Ir izveidoti trīs pludmales volejbola laukumi – Piņķos, „Loki” (pie Piņķu ūdenskrātuves), kas ir publiski pieejami.

Skeitparki ierīkoti Spuņciemā "Krēsliņos", Babītē "Babītes ciems – 1" un Piņķos Jūrmalas ielā 17. Skeitparki ir publiski pieejami ar rampām aktīvai atpūtai ar skrituļslidām, skrituļdēļiem un riteņiem.

Āra vingrošanas trenažieri – 2019.gada rudenī nekustamajā īpašumā “Loki”, Piņķos, uzstādīti 6 brīvdabas spēka trenažieri un 2 āra galda tenisa galdi. Uzstādītie trenažieri ir inovatīvs izgudrojums – tie ir apvienojums tradicionālajiem brīvdabas trenažieriem ar profesionāliem spēka trenažieriem, kuri paredzēti iekštelpām. Trenažieriem ir pievienotas svaru ripas, kuras ļauj katram pēc saviem ieskatiem izvēlēties sev piemērotāko treniņa slodzi. Uz katra no tiem izvietots digitāls kods, kuru aktivizējot ar viedierīci, iespējams noskatīties video lietošanas pamācību. Pie futbola laukuma izvietoti arī āra vingrošanas trenažieri, kuri ir publiski pieejami novada iedzīvotājiem un ciemiņiem.

Sporta nodarbības notiek arī starptautiskās vidusskolas “Ekziperī” telpās (piemēram, džudo un baleta pamatu nodarbības, no 4 gadu vecuma), Fitness āra treniņi pie Piņķu ūdenskrātuves un Inbox ledus hallē. Inbox ledus hallē pieejama slidošana visiem iedzīvotājiem, un daiļslidošanas nodarbības bērniem un jauniešiem no 3 līdz 16 gadu vecumam.

Babītes novadā darbojas arī vairāki privātie sporta klubi (13.tabula), kur piedāvā dažādas nodarbošanās iespējas visām vecuma grupām, kas norāda uz novada privāto uzņēmēju aktivitātēm aktīvās atpūtas un arī sporta infrastruktūras attīstībā.

13.tabula. Babītes novada privātie sporta klubi

Babītes novada privātie sporta klubi		
Jurmala Golf Club & Hotel	Golfa spēle	Golfa iela 1, Piņķi, Babītes pagasts, LV-2107
Jāšanas sporta klubs “SPORT DE LUX”	Zirgu izjādes, iesācēju/bērnu/jauniešu apmācība, sporta treniņi, bērnu apmācība uz ponija, zirgi dažādiem pasākumiem visā Latvijā, sacensību rīkošana, fotosesijas u.c.	Annas, Babītes pagasts, Babītes novads, LV-2107
SIA “Ozoli eko”		
z/s “Upeslejas”,	Zirgu izjādes	Vīkuļos, Babītes pagastā
Beberbeķu dabas parks	izjādes pa Beberbeķu dabas parku	Priežciems, Babītes pagasts, Babītes novads, LV -2101
SIA “Stūris”	Ūdensslēpošana	Salas pagasts (Ventpils šosejas 4.km Lielupes krastā)
SIA „Varkaļu osta”	Burāšana	Salas pagasts (Ventpils šosejas 4.km Lielupes krastā).
Valtera raga osta	Aktīvā atpūta, laivošana, sniega motociklu noma ziemā	Spunčiems, Salas pagasts (Lielupes krastā iepretim Valteriem).
SIA “Kempings Dūšeļi”	Aktīvā atpūta, makšķerēšana	Kempings Dūšeļi, Babītes pagasts
Laivu bāze “Dālderī”	Aktīvā atpūta, makšķerēšana, putnu	“Benūžu – Dāvi”, Babītes pagasts; ~30 km no Rīgas

	vērošana, medības, šķirnes medību suņu apmācību mežacūku aplokā un U veida tipa mākslīgajā alā.	meža ielokā 200 metrus no A-9 (Rīga – Liepāja 13km) autoceļa.
Laivu bāze „Vecupenieki”	Aktīvā atpūta, laivošana, makšķerēšana	“Vecupenieki”, Spuņciems, Salas pagasts, LV -2105

Secinājumi un priekšlikumi:

Ir pieejams plašs interešu izglītības piedāvājums, kas ir koncentrēts novada apdzīvojuma centros: Mārupē, Tīrainē, Piņķos un Babītē.

Trūkst telpu dažādu interešu izglītības programmu piedāvājuma paplašināšanai, īpaši kultūras jomā.

Interešu izglītības piedāvājums pamatā veidots vecumposmam no 7-18 gadiem. Būtu jāpaplašina un jāveicina interešu izglītība arī citās vecuma grupās.

Trūkst daudzveidīgs sporta interešu izglītības piedāvājumu bērniem vecumu posmā no 4-7 gadiem.

Katru gadu audzēkņu skaits, kas apmeklē kādu no interešu izglītības nodarbībām, palielinās. Ņemot vērā prognozēto demogrāfisko situāciju novadā, pieprasījums pēc interešu izglītības arī palielināsies.

Tuvākos gados strauji pieaugs iedzīvotāju skaits vecumā no 19 -64 g.v., līdz ar to būtu jāpievērš uzmanība interešu izglītības piedāvājumam arī šajā vecuma grupā.

Veidojot jaunus sporta infrastruktūras objektus vai paplašinot esošos, sporta nodarbībās iesaistīto bērnu un jauniešu skaits pieaugs.

Nozīmīgākā sporta infrastruktūra novadā izveidota pie novada skolām.

Ir atsevišķi elitāri sporta veidi (jāšana, hokejs, BMX, triatlons, golfs, veikbords), kas ir pieejami apvienotā novada teritorijā un turpmāk varētu attīstīties kā pakalpojums arī Rīgas iedzīvotājiem.

Mārupes novadā ir augsta sabiedrisko organizāciju un privāto uzņēmēju aktivitāte aktīvās atpūtas un sporta infrastruktūras nodrošināšanā un attīstībā. Pašvaldībai šī iniciatīva arī turpmāk jāatbalsta un publiski/privātā sadarbība jāturpina, lai arī turpmāk nodrošinātu daudzveidīgu piedāvājumu, un attīstītu kvalitatīvu un sporta sacensībām atbilstošu infrastruktūru.

Ņemot vērā, ka citos pierīgas novados (īpaši Daugavas kreisajā krastā) esošie sporta laukumi un stadioni šobrīd nav piemēroti lieliem sporta pasākumiem, tad Mārupes novadam ir potenciāls uz esošās infrastruktūras bāzes izveidot vietējas nozīmes stadionu, kas varētu nākotnē attīstīties arī par reģionālas nozīmes sporta norišu vietu.

Plānojot jaunu vidusskolu ar sporta kompleksu Mārupes pagastā, vēlams tajā paredzēt arī peldbaseinu.

2.1.3. Kultūras pakalpojumi

Kultūra Mārupes novadā

Mārupes novada pašvaldībā 2016.gadā ir izstrādāts *Mārupes novada kultūrvides attīstības un tradīciju plāns* (turpmāk - Mārupes novada KATP), kura ietvaros tika analizēta esošā situāciju kultūras pakalpojumu jomā 2016.gadā.

Mārupes novada KATP tika konstatēts, ka salīdzinājumā ar citām Latvijas pašvaldībām Mārupes novadam ir zems kultūras līdzdalības indekss, kas norāda uz mazu vietējos kultūras centros organizēto norišu skaitu, apmeklējumu skaitu un zemu pieaugušo iedzīvotāju kolektīvu skaitu un zemu vietējos pieaugušo kolektīvos iesaistīto dalībnieku skaitu attiecībā pret novada iedzīvotāju skaitu²⁰. Tas atspoguļo, ka iedzīvotāju kultūras dzīve norisinās Rīgā, kur ir daudzveidīgs kultūras norišu piedāvājums.

Novadā kultūras nozarē darbojas divas pašvaldības iestādes: Mārupes Kultūras nams un Mazcenu bibliotēka. Liela nozīme ir arī Mārupes mūzikas un mākslas skolai.

Laikā, kad notiek aktīva kultūras dzīve, telpas maksimāli noslogotas un Kultūras nama kolektīviem nākas izmantot arī citu iestāžu telpas: Jaunmārupes pamatskolā, Mārupes mākslas un mūzikas skolā, Mārupes vidusskolā un pat Rīgas 3.vidusskolā. Līdz ar tas liecina, ka Kultūras nama telpās nav iespēja paplašināt esošo un organizēt jaunu kolektīvu darbību.

Mazcenu bibliotēka ir vienīgā publiskā bibliotēka Mārupes novadā, atrodas Jaunmārupē. Saskaņā ar Mazcenas bibliotēkas sniegtajiem datiem izstrādājot Mārupes kultūrvides attīstības un tradīciju plānu, vairums Mazcenu bibliotēkas lasītāju ir bērni, jaunieši un darbaspējīgā vecuma iedzīvotāji, kā arī skolas vecuma bērni, pirmskolas izglītības iestāžu audzinātājas un citi pedagogi un sociālie darbinieki. Bibliotēkā regulāri tika organizētas izstādes un tematiskie pasākumi. 2020.gadā bibliotēku apmeklēja 9331 cilvēku, pieejamie dati liecina, ka apmeklētāju skaits palielinās.

Nozīmīga kultūras dzīves daļa ir Mārupes mūzikas un mākslas skola, kurai arī ir konstatēts telpu trūkums.

Kolektīvi ir daļa no Mārupes novada kultūras dzīves, tāpēc tos nedaudz plašāk apskatīsim šajā nodalā, lai gan to uzskaitījums jau ir minēts sadaļā pie interešu izglītības.

Lielākais skaits kolektīvu un to dalībnieku nodarbojas ar dziedāšanu. Mārupes novadā ir vairāki kordziedāšanas kolektīvi, vokālie ansambļi un popgrupas (skatīt 5.tabulu). Profesionāli nodarboties ar instrumentālo mūziku var Mārupes mūzikas un mākslas skolas audzēkņi, jo ir iespēja darboties orķestrī un instrumentālos ansambļos. Novadā ir plašas izvēles iespējas nodarboties ar dejošanu tautas deju un moderno deju kolektīvos. Vizuālo mākslu bērni var apgūt Mārupes mūzikas un mākslas skolā Jaunmārupē, bet Kultūras namā darbojas vairākas vizuālās mākslas studijas.

Novada pašvaldībā iestādēs darbojas pieci kori, trīs vokālie ansambļi/popgrupas, Mārupes mūzikas un mākslas skolas kamerorķestris, pūtēju orķestris, instrumentālais kameransamblis

²⁰ https://www.marupe.lv/sites/default/files/inline-files/1.dala_marupes_kulturvides_plans.pdf

un flautu ansamblis, vairāki tautu deju kolektīvi visām paaudzēm, trīs moderno deju studijas. Mārupes novadā darbojas trīs ar mākslu saistītas biedrības. Ir iespēja darboties mākslas studijās – “Mārupes vizuālā mākslas studija”, “Mārupes radošā darbnīca”, kā arī piedalīties novadā rīkotajās mākslas meistarklasēs un vasaras mākslas plenēros bērniem.

Kultūras namā teātra iestudējumus izrāda “Mārupes Dāmu Klubiņš”.

Visa kultūras dzīve ir koncentrēta Mārupes ciemā, kur atrodas Kultūras nams, kas daļēji ierobežo iespējas plašākam iedzīvotāju skaitam no citiem ciemiem iesaistīties kultūras kolektīvu darbībā.

Kultūra Babītes novadā

Babītes novadā galvenā pašvaldības iestāde, kas darbojas kultūras nozarē ir Kultūrizglītības centrs Piņķos un Spuņciemā, kas jau ir aprakstīts šī pētījuma sadaļā par interešu izglītību un atspoguļots 11.tabulā. Liela nozīme ir arī Babītes mūzikas skolai (skat. 4.tabulu).

Secinājumi un priekšlikumi:

Mārupes novadā notiek aktīva kultūras dzīve un esošā kultūras nama telpas maksimāli tiek noslogotas. Mārupes Kultūras nama telpās nav iespēja paplašināt esošo un organizēt jaunu kolektīvu darbību. Ņemot vērā esošo apbūves struktūru, nav iespējams arī paplašināt esošo Mārupes kultūras nama ēku.

Babītes novadā aktīva kultūras dzīve tiek organizēta Kultūrizglītības centrā Piņķos un tā filiālē Spuņciemā.

Apvienotajā Mārupes novadā kopumā ir epieciešamas jaunas telpas / jauns kultūras centrs, lai radītu iespējas paplašināt kultūras pakalpojumu piedāvājumu un iedzīvotājiem nodrošinātu pilnvērtīgu kultūras dzīvi novada teritorijā.

Veidojot jaunu izglītības iestādi vai plānojot jaunu vidusskolu Mārupes pagastā, vēlams tajā integrēt telpas, kas nepieciešamas kvalitatīvas kultūras dzīves nodrošināšanai.

Ņemot vērā, ka bibliotēkas jau tuvākajā nākotnē sniegs plašu atbalstu valsts un pašvaldības e-pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai, tad to apmeklētāju skaits Mārupes novadā var palielināties. Tās kļūs multifunkcionālākas, līdz ar to nākotnē iespējams būs nepieciešams arī šo telpu paplašinājums.

2.1.4. Veselība un sociālie pakalpojumi

Veselība un sociālie pakalpojumi Mārupes novadā

2016.gadā Mārupes novadā ir veikts pētījums “Ārstniecības personu pakalpojumu pieejamības nodrošināšana un diagnostisko izmeklējumu un medicīnisko manipulāciju nodrošināšana un kvalitātes paaugstināšana Mārupes novadā” (turpmāk – Veselības pakalpojumu pētījums), kur tika vērtēta Mārupes iedzīvotāju apmierinātība ar veselības aprūpes pakalpojumiem. Mārupes novadā pieejamās ģimenes ārsta prakses un medicīniskās palīdzības vietas ir apkopotas 14.tabulā.

Veselības pakalpojumu pētījuma ietvaros *veiktās* aptaujas respondenti norādīja, ka būtiska nozīme ir ģimenes ārsta prakses atrašanās vietai – tuvu dzīvesvietai, lai tā būtu ērti

sasniedzama. Aptaujas rezultāti liecina, ka ar jau esošajām ārstu praksēm iedzīvotāji ir apmierināti. Respondenti norādīja, ka būtiska nozīme ir autostāvvietu nodrošinājumam pie ārsta prakses, (priekšlikums ārstu pieejamības uzlabošanai). Veselības pakalpojumu pētījumā norādīts, ka iedzīvotāji vēlētos pieejamākus zobārstniecības pakalpojumus un zobu higiēnista pakalpojumus bērniem. Ņemot vērā arī iedzīvotāju sadalījumu pa vecumgrupām, novadā trūkst pediatru, bet aptuveni piektā daļa respondentu norādījuši, ka būtu nepieciešams arī oftalmologa (acu ārsts) un otorinolaringologa pakalpojumi. Aptaujā, kas tika veikta minētā pētījuma ietvaros, tika noskaidrots, ka 60% respondenti uzskata, ka Mārupes novadā būtu nepieciešams piedāvāt speciālus atkarību profilakses pakalpojumus.

Secinājumi, kas izriet no minētā pētījuma norāda uz Skultes ciema iedzīvotāju lielāku neapmierinātību ar veselības pakalpojumu pieejamību, kas saistīta arī ar sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamības problēmu. Būtiska loma ir arī aptieku esamībai ciemu robežās.

Analizējot aktuālo informāciju, kas pieejama Mārupes novada interneta vietnē ģimenes ārstu pakalpojumus var saņemt Mārupes ambulancē, ārstu praksēs Jaunmārupē, Skultē un Tīrainē. Savus pakalpojumus Mārupes novadā nodrošina arī vairākas privātprakses kā pediatrs-neonatalogs, ārsts rehabilitologs, fizioterapijas centrs un veselības komplekss "Nika" (atrodas vienā adresē - Mārupes novada Lielā ielā 19-11a), kā arī medpunkts un poliklīnika starptautiskās lidostas "Rīga" teritorijā. Ir atvērušās divas Veselības centra 4 filiāles²¹, kas piedāvā dažādu speciālistu pieejamību Mārupes novadā, līdz ar to paplašinot Mārupes novada iedzīvotājiem pieejamo speciālistu pakalpojumus.

"Veselības centra 4" filiālē "Mārupe" (Pededze iela 10, Mārupe) mārupiešiem ir pieejami vairāki speciālisti:

- ginekologs, dzemdību speciālists;
- ķirurgs ar specializāciju flebologijā un proktologijā;
- ķirurgs, proktologs;
- dermatovenerologs;
- endokrinologs;
- pneimonologs.

Šajā centrā tiek piedāvāta ādas diagnostika un estētiskās medicīnas procedūras:

- dermoskopija;
- veidojumu noņemšana;
- skleroterapija;
- lāzerepilācija.

"Veselības centra 4" filiālē "Mārupe – centrs" tiek piedāvāti šādi pakalpojumi:

- podologa pakalpojumi (ārstnieciskā pēdu aprūpe) un kosmetologs.

²¹ <https://www.marupe.lv/index.php/lv/sabiedriba/veseliba>

14.tabula. Mārupes pagastā pieejamās ārstniecības iestādes

Ārstniecības iestāde	Adrese
Ānes A. Ģimenes ārsta prakse	Skulte 17 – 2/3, Mārupes novads, LV-2108
“Ārstu prakse Mazcena 21”, SIA	Mazcenu aleja 33/3, Jaunmārupe Mārupes novads, LV-2166
Bērziņas V. Ģimenes ārsta prakse	Viršu 6, Tīraine, Mārupes novads, LV-2167
“Mārupes ambulance 1”, SIA	Amatas 14, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
“Starptautiskā lidosta Rīga”, Medpunkts	Lidosta “Rīga”, Mārupes novads, LV-1053
“Aviamed”, SIA, Poliklīnika	Lidosta “Rīga”, Mārupes novads, LV-1053
Guntas Ozoliņas ārstes rehabilitoloģes prakse	Veselības kompleksā „Nika, Lielā iela 19-11a, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167
Veselības Komplekss „NIKA”	Lielā iela 19-11a, Mārupes novads, LV-2167
Kristīnes Stūģes ārsta prakse pediatrijā un neonatoloģijā	Lielā iela 19-11a, Mārupes novads, LV-2167
SIA “Medsport” fizioterapijas centrs	Lielā iela 19-2A, Mārupes novads, LV-2167
SIA “Baltijas Fizioterapija” rehabilitācijas centrs	Kantora iela 128, Mārupes novads, LV-2167 Mārupes Ledus halle
Mārupes zobārstniecība	Mazā Spulgu iela 2, Mārupe, LV-2167
Mārupes doktorāts	Pededzes iela 10, Mārupe, LV-2167
Veselības centrs 4 jaunā filiāle “Mārupe”	Pededzes iela 10, Mārupes novads, Mārupe
Veselības centrs 4 filiāle “Mārupe – centrs”	Daugavas iela 27A, Mārupes novads, Mārupe
Doktorāts, sociālais dienests, dienas centrs (plānots)	Tīraines dārzi – 1, 2, Mārupes novads

Mārupes novadā darbojas Sociālais dienests (Daugavas iela 29, Mārupe), kas ir pašvaldības iestāde. Sociālais dienests apmeklētājus pieņem Mārupes novada Domē, Daugavas ielā 29, Mārupē, Klientu apkalpošanas centrā, Mazcenu alejā 33/3 Jaunmārupē, dienas centrā “Skulte”, Skultes ielā 31, Skultē.

Sociālais dienests sniedz šādus pakalpojumus:

- aprūpes māja, kur tiek uzņemti cilvēki kas nevar veikt savu personisko aprūpi pašu spēkiem²²;
- dienas centrs “Švarcenieki”;
- dienas centrs “Tīraine”;
- dienas centrs “Skulte”;

²² Pakalpojuma veidus un līmeņus skatīt https://www.marupe.lv/sites/default/files/inline-files/apr%C5%ABpe%20m%C4%81j%C4%81s%20_2020_janv.pdf

- psihologā pakalpojumi;
- fizioterapeita pakalpojumi;
- ergoterapeita pakalpojumi;
- asistenta pakalpojumi pašvaldībā cilvēkiem ar invaliditāti.

Mārupes novadā ir pieejami trīs dienas centri, kas dienas laikā sniedz psihosociālo palīdzību, sociālo prasmju un iemaņu attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas bērniem, jauniešiem, viņu vecākiem un pensionāriem.

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (turpmāk - Dienests) brigādes strādā pēc principa - uz izsaukumu dotas tobrīd izsaukuma vietai tuvāk esoša brīva neatliekamās medicīniskās palīdzības (turpmāk - NMP) brigāde. Tas nozīmē, ka jaunizveidotā Mārupes novada teritorijā iedzīvotājiem NMP gadījumā palīdzību sniegs jebkura Dienesta NMP brigāde, neatkarīgi no NMP punkta lokalizācijas vietas esamības vai neesamības administratīvi teritoriālajā vienībā. Līdz ar to, Mārupes pagastā neatliekamo medicīnisko palīdzību nodrošina brigādes no Rīgas vai Babītes pagasta Piņķiem, jo atsevišķas brigādes Mārupes ciemā/pagastā nav.

15.tabula. **Dienas centros pieejamie pakalpojumi**

Dienas centrs	Pakalpojumi
Dienas centrs "Švarcenieki"²³ (Mazcenu aleja 4, Jaunmārupe, Mārupes novads, LV-2166)	<u>Bērniem un jauniešiem</u> • atbilstoši savam vecumam un interesēm jautri un lietderīgi pavadīt brīvo laiku pēc mācībām skolā, kad stundas beigušās, bet vēl negribas šķirties no draugiem; • spēlēt galda tenisu, novusu un dažādas galda spēles; • darboties radošajā darbnīcā; • vienkārši būt kopā ar draugiem mūsu mājīgajā virtuvītē; • kopā svinēt svētkus, dzimšanas dienas un īstenot savas idejas par vēl nebijušiem pasākumiem; • doties pārgājienos, izbraucienos ar laivām un velosipēdiem (ja Tev nav sava velosipēda, ir iespēja to aizņemt no Dienas centra). <u>Vecākiem</u> Iespēja saņemt profesionāla sociālā darbinieka konsultācijas: • par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem; • par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem; • par bērnu audzināšanas un disciplinēšanas jautājumiem. Visiem pieaugušajiem tiek piedāvāta programma, kuras ietvaros var apgūt datora un interneta lietošanas pamatprasmes.

²³ <https://svarcenieki.lv/services/>

	Dienas centrs kā droša vieta, kur atstāt bērnus (no 7 gadiem un vecākus). Senioriem - Visiem senioriem tiek piedāvāta programma, kuras ietvaros apgūst datora un interneta lietošanas pamatprasmes. - Iespēja apgūt nūjošanas prasmes pie sertificēta nūjošanas aktivitāšu vadītāja. - Iespēja piedalīties Dienas centra rīkotajās radošajās darbnīcās. Iespēja saņemt profesionāla sociālā darbinieka konsultācijas: - par sociālo palīdzību un sociālajiem pakalpojumiem; - par dažādiem jautājumiem, kas saistīti ar sadzīves lietām (par rēķiniem, iesniegumiem, jauniem noteikumiem u. tml.
Dienas centrs "Tīraine"²⁴ (Viršu iela 4, dz.4., Tīraine Mārupes novads, LV-2167)	Bērniem un jauniešiem - Atbilstoši savam vecumam un interesēm jautri, bet lietderīgi pavadīt brīvo laiku pēc mācībām skolā (kad stundas beigušās, bet vēl negribas šķirties no draugiem). - Spēlēt galda tenisu, novusu, galda futbolu, gaisa hokeju, dejojot japāņu dejas. - Pieejami datori, internets, kā arī plašā izvēlē dažādas galda spēles. - Nodarboties ar dažādām radošajām aktivitātēm – zīmēšana, veidošana, filcēšana, krāsošana. - Vienkārši pasēdēt ar draugiem pie tējas mūsu mājīgajā virtuvītē; kopā svinēt svētkus, dzimšanas dienas un īstenot savas idejas par vēl nebijušiem pasākumiem. - Doties pārgājienos, izbraucienos ar laivām un velosipēdiem (ja Tev nav sava velosipēda, vari aizņemties no Dienas centra). - Dienas centram ir pieejamas stiklplastikāta laivas "Bebrs" izbraucieniem ar laivām. Vecākiem - bez maksas saņemt Dienas centra sniegtos pakalpojumus; - bez maksas saņemt informāciju par visa veida sociālajiem pakalpojumiem, kuru sniedz Dienas centrs un Mārupes Sociālais dienests, kā arī informāciju par citām institūcijām, kuru palīdzība ir nepieciešama sociālās situācijas uzlabošanai; - bez maksas saņemt no sociālā darba speciālista konsultāciju;

²⁴ <http://www.dctiraine.lv/senioriem/>

	• bez maksas saņemt no sociālā darba speciālista konsultāciju par sociālo problēmu risināšanu; • iesniegt Dienas centra personālam sūdzības un priekšlikumus par Dienas centra pakalpojumu uzlabojumiem; Dienas centra klientiem ir pienākums: • informēt vecākus vai likumīgos aizbildņus par Dienas centra apmeklēšanu; • uzņemties atbildību par saviem lēmumiem, rīcību, kā arī par sniegtās informācijas patiesumu; • līdzdarboties ar sociālā pakalpojuma saņemšanu saistītā lēmuma pieņemšanas procesā. Senioriem • kino, koncerta vai semināra apmeklējumi; • nūjošanas nodarbības; • nodarbības "Datora lietošanas un interneta izmantošanas pamati".
Dienas centrs "Skulte"²⁵ (Skultes iela 31, Skulte, Mārupes novads, LV-2108)	Bērni un jaunieši • pavadā brīvo laiku lietderīgi un interesanti; • spēlē galda spēles, novusu, galda tenisu, galda futbolu u.c. interesantas spēles; • piedalās dažādos turnīros; • strādā radoši - zīmē, krāso, veido, izgatavo dekorus u.c. interesantas lietas; • lieto datoru/internetu; • svin kopā nozīmīgus svētkus; • dzied karaoke un dejo; • apgūst veselīga dzīvesveida pamatus; • attīsta saskarsmes un komunikācijas prasmes. • vienkārši atpūšas pēc mācībām, sarunājas pie tējas tases. Vecākie (pieaugušie) • dejo; • nodarbojas ar nūjošanu; • pilnveido valodas prasmes latviešu valodas pulciņā; • spēlē galda tenisu, novusu; • apmeklē veselības vingrošanas nodarbības; • lieto datoru/internetu; • strādā radoši - izgatavo dekoratīvos ziedus, ziedu piespraudes u.c. lietas. Seniori • apmeklē veselības vingrošanas nodarbības; • nodarbojas ar nūjošanu; • darbojas pensionāru biedrībā "Mežābele"; • sanāk kopā, lai dažādotu un paplašinātu interešu loku; • dzied;

²⁵ <https://www.dcskulte.lv/darbotava/>

	• rīko pasākumus. • piedalās sporta pasākumos; • apmeklē savstarpējās palīdzības un atbalsta grupu. • strādā radoši - izgatavo dekoratīvos ziedus, ziedu piespraudes u.c. lietas; • pavada brīvo laiku ar mazbērniem, spēlējot dažādas spēles; • apgūst datorlietošanas pamatus; • lieto datoru/internetu.
Jauniešu māja (Dreimaņu iela 12, Mārupe)	<i>(Būvniecības stadijā)</i>

Veselība un sociālie pakalpojumi Babītes novadā

Babītes novadā pieejamās ģimenes ārstu prakses un medicīniskās palīdzības vietas ir apkopotas 16.tabulā.

16.tabula. Novadā pieejamās ārstniecības iestādes

Ārstniecības iestāde	Adrese
SIA „Ārstu privātprakse „SVĪRE PLUS””	Jūrmalas iela 14, Piņķi, Babītes pagasts, Babītes novads
Dinas Lagzdiņas ģimenes ārsta prakse	
Daigas Molodcovas ģimenes ārsta prakse	
Zobārstniecības klīnika “SOL RISA Piņķu zobārstniecība”	
“Good life clinic” klīnika	Rīgas iela 22, Piņķi, Babītes pagasts, Babītes novads
Dinas Lagzdiņas ģimenes ārsta prakse	Liepu aleja 21, Babīte, Babītes pagasts, Babītes novads
SIA “N. Antipenko Dentist” zobārstniecība	
Daktere Laura Nonberga	„Doktorāts”, Spuņciems, Salas pagasts, Babītes novads

Būtiska loma ir arī aptieku esamībai ciemu robežās, tomēr tās ir izvietotas tikai Piņķu un Babītes ciemos. Babītes novadā atrodas 3 aptiekas: Piņķu aptieka, SIA „Farma Santa” (Jūrmalas ielā 14, Piņķos), Piņķu aptiekas filiāle “APTIEKA 1” (Liepu aleja 15a (veikals „Elvi”), Babīte) un Euroapteka (Rīgas iela 8 (veikals „Elvi”), Piņķi).

Tuvākā dežūrārsta saņemšanas iespēja ir AS “Medicīnas centrs “Elite”/ Anniņmuižas bulvārī 85, Rīgā, bet tuvākā neatliekamās palīdzības saņemšanas iespēja: Valsts SIA “Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca”, uzņemšanas nodaļa/ Pilsoņu iela 13, Rīgā.

Babītes novadā ir izvietots neatliekamās medicīniskās palīdzības punkts “Piņķi”, netālu atrodas arī neatliekamās palīdzības punkts “Imanta”, kas nodrošina novada iedzīvotājus ar pieejamu neatliekamo medicīnas palīdzību. Saskaņā ar “Pirmsslimnīcas neatliekamās medicīniskās palīdzības stratēģiju 2020.-2026.gadam” Babītes novadā neatliekamās medicīniskās palīdzības izaukumi 75% gadījumu ir savlaicīgi izpildīti (2018.gada dati). Tomēr minētajā stratēģijā norādīts, ka īpaši kritiska situācija pierīgas reģionā ir ar darbinieku skaitu neliekamās medicīniskās palīdzības brigādēs, kas turpmāk var negatīvi atsaukties uz neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojuma sniegšanas ātrumu un kvalitāti.

Babītes novadā ir izveidots Sociālā dienesta un daudzfunkcionālo sociālo pakalpojumu centrs (Centra ielā 3, Piņķos) un tā filiāle "Babīte" (Liepu alejā 17, Babītē). Centra darbības mērķis ir nodrošināt sociālo prasmju attīstīšanu, izglītošanu, brīvā laika pavadīšanas iespējas Sociālā dienesta klientiem:

- bērniem;
- bērnu vecākiem;
- pensionāriem;
- cilvēkiem ar speciālām vajadzībām;
- un bezdarbniekiem.

Babītes novada pašvaldības sociālais dienests organizē „Zupas virtuvi” novada iedzīvotājiem, kuriem trūkst iztikas līdzekļu, kuri nonākuši dzīves grūtībās un kuriem kādu apstākļu dēļ nav iespēju pagatavot siltu ēdienu – Piņķos, Daudzfunkcionālajā sociālo pakalpojumu centrā, Centra ielā 3, Babītes pagastā; Babītē Liepu alejā 17, Babītes pagastā; Spuņciemā ēkā „Pīlādžiņi”, Salas pagastā (ieeja no virtuves puses).

Babītes novadā atrodas privātais pansionāts Lielās ģimenes māja "Senior Babite"- Briežu iela 3, Lapsas, Babītes pagasts, LV-2107, kas nodrošina alternatīvus pansionāta pakalpojumus, sociālos pakalpojumus, kā arī individuālus veselības aprūpes plānus.

Secinājumi un priekšlikumi:

Mārupes pagasta iedzīvotājiem ir plaši pieejami veselības pakalpojumi.

Ģimenes ārstu prakses ir pieejamas, bet ņemot vērā prognozēto demogrāfisko situāciju būtiski ir palielināt ģimenes ārstu prakšu skaitu atbilstoši iedzīvotāju skaitam. Pēdējos divos gados Nacionālais veselības dienests ir piešķīris papildus divas ģimenes ārstu prakšu vietas Jaunmārupē un Mārupes ciemā. Iedzīvotājiem būtu vēlams ģimenes ārsta pieejamībā savā pagastā/ciemā, no dzīvesvietas ērti sasniedzamā attālumā.

Plašāku veselības pakalpojumu pieejamību nodrošina Veselības centra 4 filiāles, kas var attīstīties par Mārupes apvienotā novada veselības medicīnas centriem, kur koncentrētos speciālisti un būtu nodrošināta sabiedriskā transporta pieejamība lielākai daļai novada iedzīvotāju.

Apvienotā Mārupes novada administratīvi teritoriālās vienības robežu ietvaros, ir izvietota viena NMP brigāde NMP punktā Piņķi, savukārt Mārupes novada apkārtnē ir izvietoti NMP punkti Jūrmalā - Dzintaros, Dubultos un Kauguros, kopā 5 NMP brigādes, kā arī Rīgas teritorijā kopā 12 NMP brigādes NMP punktos Ziepniekkalnā, Rīgas 2.slimnīcā, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas teritorijā un brigāžu atbalsta centrā Imantā.

Ņemot vērā demogrāfisko situāciju un lēmumu par Mārupes ciema statusa maiņu uz pilsētu, sadarbībā ar valsts NMP dienestu būs jāizvērtē, vai Mārupes pilsētā nav jāizvieto atsevišķs NMP brigādes punkts, ar mērķi nodrošināt nepieciešamo neatliekamo palīdzību 15 minūšu laikā, līdzšinējno 25 minūšu laikā.

2.1.5. Komunālie pakalpojumi

Komunālie pakalpojumi Mārupes novadā

SIA “Mārupes komunālie pakalpojumi” (turpmāk MKP) ir Mārupes novada domei pilnībā piederoša kapitālsabiedrība. MKP sniedz šādus pakalpojumus:

- centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumu Mārupes, Tīraines, Vētras, Skultes un Jaunmārupes ciemos;
- centralizēto siltumenerģijas ražošanas un apgādes pakalpojumu Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos;
- namu apsaimniekošanas pakalpojumu Tīraines un Skultes ciemos (līdz 2021.gada 1.jūlijam);
- elektroenerģijas piegādes pakalpojumi Mārupē, Tīrainē un Skultē;
- Saskaņā ar Mārupes novada interneta vietnē pieejamo informāciju, SIA “Mārupes komunālie pakalpojumi”, saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Eiropas Savienības (ES) fondu investīciju plānu 2014.-2020.gada periodam, līdz 2015. gada beigām piesaistīja ES līdzfinansējumu centralizētās ūdensapgādes un sadzīves notekūdeņu kanalizācijas tīklu paplašināšanai Mārupes novada Mārupes, Tīraines, Vētras un Jaunmārupes ciemos (projekta 3.kārta), kur iedzīvotājiem nebija pieejami vai bija daļēji pieejami centralizētie ūdenssaimniecības pakalpojumi. Bet laika posmā no 2015. – 2023.gadam tiek realizēta projekta 4.kārta – lai aglomerācijā nodrošinātu 98 % kanalizācijas un 96 % ūdensapgādes pieslēgumus;
- Rīgas pilsētas ietekme Mārupes novada infrastruktūras attīstībā ir ļoti cieši sasaistīta. Jau šobrīd vairāk kā 80% savākto centralizētas kanalizācijas (avots – A/S Mārupes komunālie pakalpojumi) ūdeņu apjoms nonāk Rīgas pilsētas centralizētajā kanalizācijas sistēmā;
- Kopš 2016.gada, saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem, Mārupes pašvaldība sniedz iespēju izmantot pašvaldības līdzfinansējumu kanalizācijas un ūdensapgādes pieslēguma izbūvei. Līdz šim pieteikšanās jau izsludināta 10 reizes, un kopumā atbalsts ir sniegts vairāk kā 500 māsaimniecībām. Līdzfinansējums paredzēts līdz 100% apmērā īpašām atbalsta grupām. Līdzfinansējumu kanalizācijas un ūdensapgādes pieslēguma izbūvei var saņemt, ja ēkas ir nodotas ekspluatācijā un ir iespēja pieslēgties pie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkliem.

Saskaņā ar Mārupes novada interneta vietnē pieejamo informāciju²⁶ Mārupē un Jaunmārupē ir plānots paplašināt kanalizācijas tīklu un ūdensapgādes tīklu pieejamību. Arī ciemā “Vētras” plānots paplašināt ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pieejamību.

Decentralizētā kanalizācija

Mārupes novada teritorijās, kurās nav pieejama centralizētā kanalizācija, tiek izmantotas lokālās / decentralizētās kanalizācijas sistēmas. Saskaņā ar MK 27.06.2017. noteikumiem Nr. 384 “Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu”

²⁶<https://marupe.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=04f1f9001d6048e6bafb59c6239fd912>

pašvaldības organizē decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveidi un uzturēšanu par pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajām decentralizētajām kanalizācijas sistēmām vai slēdz līgumu ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju par reģistra izveidi un uzturēšanu. Saskaņā ar minēto noteikumu Noslēguma jautājumu 17.punktu, pašvaldībām līdz 31.12.2021. ir jāpabeidz decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveide.

2020.gadā ir stājušies spēkā saistošo noteikumu Nr.17/2018 "Par decentralizēto kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas un uzskaites kārtību Mārupes novadā" grozījumi, kas paredz jaunu decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistrēšanas kārtību tiem novada iedzīvotājiem, kuri dzīvo ciemos, un kuru īpašums nav pieslēgts centralizētai kanalizācijas sistēmai. Mārupes pašvaldības iedzīvotāji tika aicināti reģistrēt savu lokālo kanalizācijas sistēmu novada kopējā reģistrā, ko izveidoja Mārupes novada pašvaldības īpašumu pārvalde. Ar 2020.gada 1.janvāri asenizācijas pakalpojumus var veikt tikai pašvaldībā reģistrēti komersanti. Tas nozīmē, ka notekūdeņus un nosēdumus no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām Mārupes pašvaldības administratīvajā teritorijā var izvest asenizators, kas šā pakalpojuma sniegšanai ir reģistrējies Mārupes novada domē, atbilst saistošajos noteikumos noteiktajām prasībām un būs noslēdzis ar centralizētās kanalizācijas sistēmas speciāli izveidotās notekūdeņu pieņemšanas vietas īpašnieku, valdītāju vai turētāju līgumu par notekūdeņu un nosēdumu pieņemšanu.

Siltumapgāde un elektroapgāde

Siltumapgādes pakalpojumu MKP sniedz Mārupes, Tīraines un Skultes ciemos. Siltumapgādes sektorā klientu skaits ir nemainīgs.

Skultes ciemā MKP piegādā tikai siltumenerģiju (netiek piegādāts karstais ūdens). Skultes ciema namu iekšējie inženiertīkli tehniski nespēj nodrošināt siltā ūdens padevi, siltā ūdens sagatavošanu veic paši iedzīvotāji ar elektrisko ūdens boileru palīdzību.

MKP apkalpo arī elektroenerģijas pārvades tīklus Skultē, Tīrainē un Mārupē, kas vēsturiski ir nonākuši MKP pārziņā. Elektroapgādes infrastruktūra ir kritiskā stāvoklī. Sākot ar 2021.gadā MKP uzsāka apakšlietotāju kampaņveida informēšanu par īpašumu pieslēgšanu AS "Sadales tīkls" kvalitatīva pakalpojuma saņemšanai.

Ēku apsaimniekošana

Ēku apsaimniekošanu MKP veic Mārupē, Tīrainē un Skultē. Uz 2021.gada 1.janvāri MKP apsaimniekošanā ir četras daudzdzīvokļu mājas: viena Tīrainē un trīs Skultē. Saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības uzdevu, kas pamatots ar Konkurences padomes atzinumu. MKP bija plānojusi līdz 2021.gada 31.decembrim apsaimniekošanas pakalpojumus pakāpeniski nodot citiem pārvaldniekiem, tomēr tas ir izdevies jau līdz 2021.gada 1.jūlijam.

Atkritumu apsaimniekošana

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ikvienam Mārupes novada teritorijā esošajam nekustamā īpašuma īpašniekam (valdītājam, nomniekam), fiziskai vai juridiskai personai ir pienākums iekļauties pašvaldības organizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot līgumu par atkritumu savākšanu ar komersantu, kuru LR spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktajā

kārtībā ir izvēlējusies un ar kuru ir noslēgusi līgumu pašvaldība.²⁷ Atkritumu apsaimniekošanu Mārupes novadā nodrošina SIA “Eco Baltia vide”.

Novada teritorijā netiek veidoti publiski atkritumu dalītas vākšanas punkti, bet dalīto atkritumu vākšana notiek katrā mājsaimniecībā, daudzdzīvokļu namā un uzņēmumā bez maksas. Šķirotie atkritumi tiek nodoti atkritumu apsaimniekotājam.

Mājsaimniecībām ir arī iespēja reizi ceturksnī pieteikt lielgabarīta, nolietotās sadzīves tehnikas u.c. atkritumu izvešanu. Mārupiešiem ir iespēja šķirot un dalīti nodot pārstrādei vieglo iepakojumu, tikla iepakojum un bioloģiski noārdāmos atkritumus.

Nolietoto apģērbu, gultas veļu, apavus u.c. izstrādājumus var ievietot nolietotā tekstila konteinerā pārstrādei, Mārupē, Daugavas ielā 31, pie veikala Rimi.

Komunālie pakalpojumi Babītes novadā

SIA “Babītes siltums” nodrošina ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumu sniegšanu Babītes novadā. SIA “Babītes siltums” sniedz sekojošus pakalpojumus:

- centralizēto ūdenssaimniecības pakalpojumus (Piņķu, Priežkalnu, Babītes ciemos un Spuņciemā);
- centralizēto siltumenerģijas ražošanas un apgādes pakalpojumus (Piņķu ciemā);
- namu apsaimniekošanas pakalpojumus.

Saskaņā ar MK 27.06.2017. noteikumiem Nr. 384 “Noteikumi par decentralizēto kanalizācijas sistēmu apsaimniekošanu un reģistrēšanu” SIA “Babītes siltums” ir izveidojusi, uztur un aktualizē decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistru, kā arī slēdz līgumus ar reģistrētiem asenizatoriem par notekūdeņu pieņemšanu SIA “Babītes siltums” notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Atsevišķas centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas notekūdeņu savākšanas sistēmas ir izbūvētas arī Babītes, Spilves, Sēbru un Liberu ciemu teritorijās, taču šīs sistēmas nav pašvaldības īpašumā.

Piņķu, Babītes ciemos un Spuņciemā centralizētos notekūdens savākšanas un dzeramā ūdens piegādes pakalpojumus nodrošina “Babītes siltums”. Spilves ciemā dzeramā ūdens sagatavošanu un piegādi veic:

- ražošanas uzņēmums – SIA “orkla Food Latvija” – ūdeni ražo tikai savām vajadzībām;
- dzīvojamo māju ciemata “Dravnieki” apsaimniekotājs;
- dzīvojamo māju ciema “Brūnīši” apsaimniekotājs;
- Spilves ciema dzīvojamo māju Gravu, Avotu un strautu ielās, apsaimniekotājs SIA “ART TEHNO”.

²⁷ <https://www.marupe.lv/lv/sabiedriba/vide-un-infrastruktura/atkritumu-apsaimniekosana>

Minētajiem pakalpojumu nodrošinātājiem ir izveidots pieslēgums "Babītes siltums" piederošiem centralizētiem kanalizācijas tīkliem.

Mežāres ir lielākais ciems Babītes novadā, kur "Babītes siltums" nesniedz ne dzeramā ūdens apgādes, ne notekūdeņu savākšanas pakalpojumus. Šajā ciemā ir daļēji izbūvēta lokāla centralizēta dzeramā ūdens apgādes un notekūdeņu savākšanas sistēma.

Sēbruiemā, Lapsās, Dzilnuciemā, Vīkuļos, Brīvkalnos, Gātcieņā, Varkaļos un Skārduciemā "Babītes siltums" nenodrošina ne centralizētu dzeramā ūdens apgādi, ne notekūdeņu savākšanu. Atsevišķos ciemos ir izveidotas lielākas vai mazākas privātas centralizētās dzeramā ūdens apgādes sistēmas un/vai notekūdeņu savākšanas sistēmas, kuras darbina un uztur ciemu attīstītāji vai māju īpašnieki.

"Babītes siltums" nākonē varētu pārņemt nelielas privātas centralizētās notekūdens savākšanas un dzeramā ūdens apgādes sistēmas. Šādu sistēmu pārņemšana var notikt, tikai ar kapitāldaļu turētāja piekrišanu pieņemot atbilstošu lēmumu un grozot esošo vienošanos par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu Babītes novadā, nosakot papildus centralizēto ūdens un/vai kanalizācijas pakalpojumu sniegšanas teritorijas, kā arī izpildot "Babītes siltuma" izstrādātos nosacījumus ūdenssaimniecības sistēmu pārņemšanai.

Nemot vērā notekūdeņu plūsmas nevienmērīgumu diennakts dažādos laikos, Piņķu ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu noslodze maksimuma brīžos var sasniegt 105% no projektētās jaudas 2022.gadā. Tas norādā uz to, ka laikā uz 2022.gadu notekūdeņu attīrīšanas iekārtu jauda var būt nepietiekoša un būs nepieciešams veikt esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu jaudas palielināšanu vai izskatīt iespēju notekūdeņus pārvirzīt uz SIA "Rīgas ūdens" notekūdeņu attīrīšanas iekārtām Bolderājā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2020.gada izstrādātajā "Notekūdeņu apsaimniekošanas investīciju plānā 2021.-2027.gadam, Piņķu notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir minētas, kā vienas no tām, kuru paplašināšana tuvākajā laikā ir nepieciešama. Papildus nepieciešamās investīcijas 3,5 milj.EUR.

Dzeramā ūdens apgāde tiek nodrošināta no četrām savstarpēji neatkarīgām ūdens attīrīšanas sistēmām: Piņķu, Babītes, Spuņciema un Priežciema / Beberu ciema. Spuņciema ūdens attīrīšanas sistēmas demontāža un jaunas ūdens attīrīšanas sistēmas izbūve plānota 2022.-2023.gadā. Savukārt Priežciema Beberu ciema ūdens apgādes sistēmu, pēc Beberu ciemata ūdensapgādes savienojuma ar Babītes ūdens attīrīšanas sistēmu sistēmu Priežciemā, plānots slēgt. Plānotais darbu izpildes termiņš -2022. gads.

"Babītes siltums" siltumapgādes pakalpojumus sniedz tikai Piņķu ciemā. Kopējais saražotās un pārdotās siltumenerģijas apjoms samazinās. Daudzdzīvokļu māju sektorā to ietekmē veiktie ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, kā rezultātā ir samazinājies siltumenerģijas patēriņš. 2020. gadā ir pabeigta jaunas katlu mājas izbūve Piņķos. Siltumenerģijas patēriņa apjoms pieaug tikai sabiedriskajā sektorā, jo tiek palielinātas mācību

telpu platības. Tuvākā laikā plānots izbūvēt jaunu bērnudārzu, kuru ir plānots pievienot pie centralizētajiem siltumapgādes tīkliem.

Ēku apsaimniekošanas pakalpojumi

“Babītes siltums” apsaimnieko 18 daudzdzīvokļu mājas: Piņķos, Babītē un citās vietās Babītes novadā. Sešām daudzdzīvokļu ēkām ir veikti energoefektivitātes uzlabojošie pasākumi. Ēku apsaimniekošanas sektorā netiek plānota jaunu klientu piesaiste.

Atkritumu apsaimniekošana

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ikvienam Babītes novada teritorijā esošajam nekustamā īpašuma īpašniekam (valdītājam, nomniekam), fiziskai vai juridiskai personai ir pienākums iekļauties pašvaldības organizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā, noslēdzot līgumu par atkritumu savākšanu ar komersantu, kuru LR spēkā esošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir izvēlējusies un ar kuru ir noslēgusi līgumu pašvaldība. Atkritumu apsaimniekošanu Babītes novadā no 2019.gada 1.decembra nodrošina SIA “Eco Baltia vide”. Līdz ar to, iedzīvotājiem ir iespēja līdztekus sadzīves atkritumu konteineram lietot atsevišķu konteineru vai iegādāties speciālo priekšapmaksas maisu, kas paredzēts dārza un virtuves atkritumu šķirošanai. Līdz šim bioloģiski noārdāmo atkritumu konteinerā varēja izmest tikai dārza atkritumus – koku lapas, krūmus, zāli, taču turpmāk iedzīvotāji aicināti dalīti nodot arī augļus, dārzeņus, kafijas un tējas biezumus, augu izcelsmes gatavās pārtikas atkritumus u.c. līdzīgus, kā arī termiski apstrādātus dzīvnieku izcelsmes produktus.

Novada teritorijā šobrīd pieejami 15 dalīto atkritumu šķirošanas punkti vieglajam iepakojumam un stiklam. Viegļajam iepakojumam paredzētajos konteineros (dzeltenā krāsā) drīkst ievietot plastmasas, papīra un metāla iepakojumu. Stiklam paredzētajos konteineros (zaļā krāsā) – stikla pudeles, burkas bez vāciņiem. Stiklam paredzētajos konteineros nedrīkst mest logu stiklus, spoguļu stiklus, porcelāna traukus un keramikas izstrādājumus. Šķīrotajam materiālam jābūt tīram – bez ēdienu, dzērienu un citu vielu paliekām.

Nekustamajā īpašumā “Loki”, Piņķos, izvietots tekstila šķirošanas konteiners apaviem, somām, apģērbiem un citiem tekstila izstrādājumiem. Tekstila izstrādājumu šķirošanas konteineros iedzīvotāji tiek aicināti ievietot nevajadzīgos apavus, apģērbus, aizkarus, gultas veļu un citus tekstila izstrādājumus. Nolietotas elektropreces, makulatūru, kartonu, metālu, koku, koka priekšmetus (izņemot dārzu un parku atkritumus, zarus), zāli un lapas iespējams nodot tuvākajā atkritumu šķirošanas laukumā.

Biedrība „Eko line” sadarbībā ar SIA „Meliorators-J” un Pierīgas partnerības „LEADER” programmas ietvaros ir izveidojusi šķīroto atkritumu laukumu, kur ikviens (gan Mārupes novada, gan Babītes novada iedzīvotājs) bez maksas var nodot šķīrotos un dalīti savāktos atkritumus līdz 1m³. Šķīroto atkritumu laukums atrodas Atkritumu šķirošanas un pārstrādes kompleksa teritorijā, 4 km no Jaunmārupes, Jūrmalas apvedceļa 23.km.

Secinājumi un priekšlikumi:

Pašvaldības kapitālsabiedrības nodrošina ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumu sniegšanu novadā.

Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pārklājuma paplašināšana nodrošinot 100% pārklājumu plānotās Mārupes pilsētas un novada teritorijas plānojumā noteiktās aglomerācijas teritorijā.

Pašvaldības ir nodrošinājušas lielāko apdzīvoto vietu komunālo pakalpojumu pieejamību, bet ņemot vērā novada apdzīvojuma struktūras īpatnības un esošo sistēmu noslodzi, būtiska ir arī privāto attīstītāju iesaiste komunālo pakalpojumu nodrošināšanā, attīstot lokālas sistēmas atsevišķās teritorijās.

Pašvaldības komunālo pakalpojumu apsaimniekotājam ir jāpārņem privātās centralizētās dzeramā ūdens apgādes, notekūdeņu savākšanas sistēmas un inženiertīkli pašvaldības īpašumā un/vai apsaimniekošanā.

Ņemot vērā, ka abās pašvaldībās (Mārupes un Babītes novada pašvaldībās) līdz pašvaldību apvienošanai 2021.gadā jau bija uzsākta decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra izveide, tā pabeidzama normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 31.12.2021. Par reģistru turpmāko uzturēšanu un apvienošanu jaunizveidotā novada pašvaldībai jāpieņem lēmums pēc 31.12.2021., slēdzot līgumu ar sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju par reģistra turpmāko uzturēšanu vai deleģējot reģistra uzturēšanu kādai no pašvaldības struktūrvienībām.

Energoefektivitātes uzlabošana siltumenerģijas ražošanas un apgādes infrastruktūrā. Centralizētās siltumapgādes sistēma jāatjauno Spuņciemā, kur tā vēsturiski ir bijusi izveidota

Mārupes pagastā pašvaldības kapitālsabiedrība nodrošina arī elektroenerģijas piegādes pakalpojumus Mārupē, Tīrainē un Skultē. Ņemot vērā, ka elektroenerģijas piegāde nav pašvaldības pienākums, turpmāk šī pakalpojuma sniegšana pilnībā nododama licencētam energoapgādes komersantam, t.i. A/S "Sadales tīkls", kas ir vienīgais novada teritorijā esošais licencētais sistēmas operators.

Pašvaldības kapitālsabiedrības šobrīd veic arī ēku apsaimniekošanu (4 ēkas Mārupes pagastā un 18 ēkas Babītes pagastā), bet ņemot vērā ka ēku apsaimniekošana nav pašvaldības pienākums un ņemot vērā Konkurences padomes atzinumu, apsaimniekošanas pakalpojumi pakāpeniski jānodod citiem pārvaldniekiem.

2.1.6. Rekreācijas iespējas

Rekreācijas iespējas Mārupes novadā

Mārupes AP, lai sasniegtu stratēģisko mērķi, kā vidējā termiņa prioritāte ir noteikta augsta dzīves kvalitāti veicinošas infrastruktūras attīstība, ko nodrošina labiekārtota, pievilcīga dzīves telpa ar daudzveidīgām un pieejamām rekreācijas iespējām novadā. Novadā ir dažādas atpūtas iespējas, daļa no aktīvās atpūtas iespējām ir aprakstītas nodaļā sports un aktīvā atpūta, kas savstarpēji ir saistītas, jo sportiski aktīvs cilvēks pavada daudz laika brīvā dabā, izbaudot dabas un kultūras vērtību sniegtās iespējas.

Kā nozīmīgs rekreācijas objekts jāatzīmē Cenas tīrelis, kas sniedz rekreācijas iespējas ne tikai Mārupes un Babītes novada iedzīvotājiem, bet arī Rīgas un apkārtējo novadu iedzīvotājiem. Cenas tīrelis ir īpaši aizsargājama dabas teritorija – dabas liegums, kā arī Natura 2000 teritorija. Tā ir vieta, kur redzēt īpaši aizsargājamus biotopus, baudīt mieru, noslēpumu un cita veida skaistumu. Purvā ir izveidota pastaigu laipa. Interesants piedāvājums ir pārgājiens ar purva sniega kulpēm Cenu tīrelī. Pārgājieni ir paredzēti dažādām vecuma grupām, tiek piedāvāti arī dažāda garuma maršruti un pārgājiena ilgumi.

Dažādas atpūtas iespējas piedāvā arī Božu ūdenskrātuve, kur atrodas atpūtas komplekss “Bejas”.

Jaunmārupē pie ūdenskrātuves “Pavasari” 2000. gadā izveidota vietējas nozīmes aizsargājama teritorija – Jaunmārupes dabas parks. Parku un blakus esošo ūdenskrātuvi vieno izgaismota promenāde ar soliņiem, pie ūdenskrātuves labiekārtota pludmale. Parkā dabiski izveidojies taku tīkls, bet parka centrā ir laukums. Dabas parka teritorija iekļauta vienīgajā Mārupes novada marķētajā velomaršrutā Nr.114 – “Dabas vērtību velomaršruts”.

Jaunmārupē 2019.gadā izveidots viens no lielākajiem un modernākajiem bērnu rotaļu laukumiem Mārupes novadā. Rotaļu laukums ar nosaukumu “Ūdensrozes” izveidots Jaunmārupes Dabas parka labiekārtošanas projekta ietvaros un paredzēts bērniem no 1-6 gadu vecumam, kā arī bērniem no 7-13 gadu vecumam.

Mārupē, Gerberu ielā 1 pieejams sporta laukums ar basketbola laukumu, vingrošanas iekārtām, izbūvēts asfaltēts celiņš skrituļslidotājiem, āra galda tenisa galdi. Laukums brīvi pieejams ikvienam.

Jaunmārupē ir izveidots sporta laukums ar skrituļošanas rampām, aktīvai atpūtai ar skrituļslidām un velosipēdiem. Laukumu ikdienā aktīvi izmanto simtiem Mārupes novada bērnu un jauniešu²⁸, kuri nodarbojas ar tādiem sporta veidiem kā skrituļslidošana, skeitbords, BMX un skūteru frīstails.

²⁸ <https://www.marupe.lv/lv/turisms/ko-darit/aktiva-atputa/sporta-centri-un-laukumi/skeitparks-jaunmarupe>

Nozīmīgas rekreācijas objekts ir Mārupes novada teritorijā esošais Medemu purvs. Medemu purva teritorijā tiek plānots attīstīt rekreācijas teritoriju novada iedzīvotājiem un viesiem. 2015.gadā ir Medema purvam ir izstrādāts pētījums “Rekreatīvā tūrisma attīstības iespēju izvērtēšana Medema purvā un tam pieguļošajās meža teritorijās”. Saskaņā ar pētījumā pieejamo informāciju, kas var ierobežot Medema purva tālākās izmantošanas iespējas, ir kūdras ieguve, kas liecina par kūdras ieguvi nākotnē, tomēr Mārupes novada attīstības programmas 2013.-2019. viens no sasniedzamajiem rezultātiem bija “Labiekārtota Medema purva un meža daļa rekreācijas mērķiem”. Tas paplašinātu rekreācijas iespējas novadā. Ņemot vērā pieejamo informāciju, Mārupes pašvaldība 2020.gadā ir noslēgusi jaunu sadarbības līgumu par rekreācijas teritorijas izveidošanu un apsaimniekošanu, kur ir izveidota marķēta pārgājēju taka, kā arī uzstādīta zīme par Mārupītes sākumu un izteku. Nākotnē plānoti arī citi pasākumi, lai teritoriju piemērotu un attīstītu rekreācijas vajadzībām.

Parkā 5,5 ha platībā pie dienas centra “Skulte” ir izveidoti gājēju celiņi un uzstādītas līdzsvaru laipas Eiropas Lauksaimniecības fonda līdzfinansēta projekta “Skultes dabas un atpūtas parka izveide” ietvaros. Projekta mērķis bija padarīt pievilcīgāku atpūtas vidi Skultes ciemā un veicināt aktīvu iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanu brīvā dabā. Parkā izveidotas apvienotas pastaigu taka un laipu trase maziem un lieliem iedzīvotājiem un viesiem. Jauniešu trases garums 850m, laipu kopējais garums 300m, bērnu trases garums 500 m (laipu kopējais garums 250 m). Trase sadalīta dažādām vecuma grupām un atšķirīgiem mērķiem. Šajā objektā ir nodrošināta vides pieejamība, lai nodrošinātu ērtu pārvietošanos cilvēkiem ar kustību traucējumiem un bērnu ratiņiem.

Mārupes novadā izveidotas vairākas piemiņas vietas (piemēram, “Baltais krusts”, “Piemiņas ansamblis totalitāro režīmu upuriem”, “Stēla Mārupes novada Lāčplēša ordeņa kavalieriem”), kuras apmeklē gan vietējie iedzīvotāji, gan viesi. Tās stāsta par vēstures notikumiem un Latvijas tautai būtiskām vērtībām.

Kā vienu no apskates objektiem var minēt Lapiņmuižu (agrāk Katrīnmuīža), kas celta 1829.gadā Mārupītes gatves galā. Lapiņmuižas parks nav saglabājies, bet ir saglabājies tikai dīķis ar saliņu vidū. 2012.gada muižas ēka nodega, bet vietas senatnīgums ir saglabājies.

Lidostas „Rīga” teritorijā blakus terminālim atrodas Rīgas aviācijas tehnikas muzejs, kas ir iekļauts vienā no velomaršrutiem. Tomēr ņemot vērā lidostas “Rīga” termināla ēkas turpmākās attīstības plānus un ieceres, 2021.gadā muzejs pārvietots uz Skulti. Muzejā aplūkojama viena no lielākajām bijušās Padomju Savienības aviācijas tehnikas kolekcijām Eiropā. 40 gadu laikā savākti vairāk kā 100 eksponāti.

2014.gadā Mārupes novada pašvaldība ar Latvijas vides aizsardzības fonda līdzfinansējumu novadā izveidojusi un marķējusi Dabas vērtību velomaršrutu, kā arī uzstādījusi 4 informatīvus tūrisma stendus pie novada dabas vērtībām: Mārupītes, Dzilnupītes un Neriņas.

Mārupes novadam ir izstrādāti dažādi velomaršruti, kuri atklāj Mārupes pilsētas vēsturiskās vietas, personības, dabas vērtības, skaistākos skatus un ļauj vienkārši izbaudīt Mārupes novada ikdienu. 9. attēls attēlo Mārupes un Babītes novada velomaršrutu tīklu. Esošais velomaršruta tīkls noklāj visu novadu līdz ar to ir plaši pieejams. Ja tiks labiekārtota Cenas tīreļa Mārupes novada teritorijas daļa, tad varētu tikt veidoti vēl jauni maršruti: Skulte – Cenas tīrelis, Brīvkalni – Cenas tīrelis, Jaunmārupe – Cenas tīrelis, līdz ar to radītu iedzīvotājiem ar velosipēdu sasniedzamus galamērķus novadā.

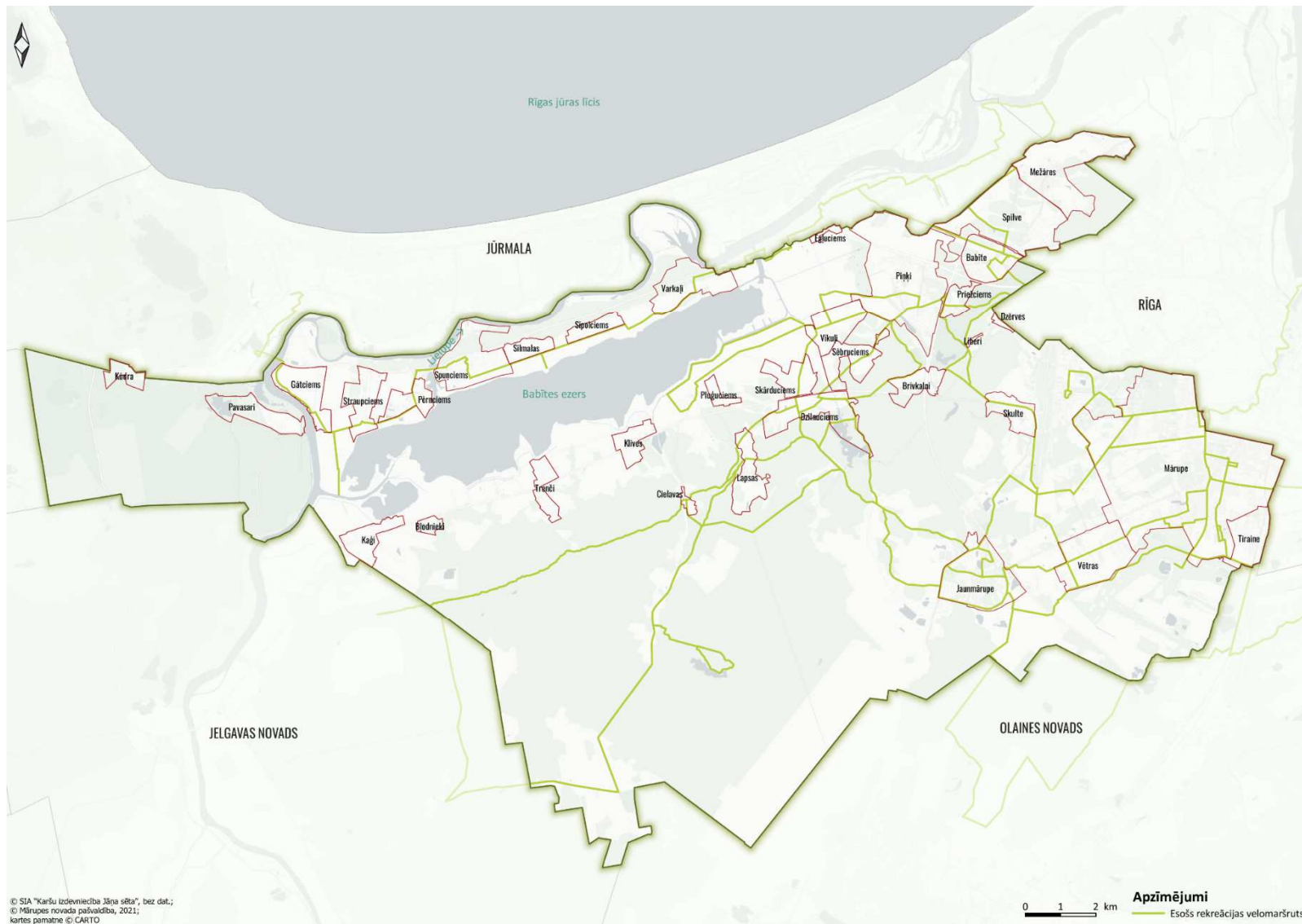
17.tabula

Velomaršruts	Apraksts
Senās novada mājas un varoņi	Maršruts ir 20 km garš un aptver Mārupes un Vētru ciema teritorijas.
Marķēts velomaršruts Nr.114 – Mārupes novada dabas vērtību velomaršruts	Maršruta ceļā iespējams iepazīt novada dabas vērtības – dižkokus un mazupītes, kuras iekļautas velomaršrutā, turklāt pie objektiem uzstādīti izglītojoši informācijas stendi ar velomaršruta karti. Dabas vērtību velomaršruta garums ir 32,64km, no tā 15,8km ir smilšu segums un 17,24km asfalts. Maršruta ceļā ir apskatāmas 8 dabas vērtības: 3 mazupītes – Mārupīte, Neriņa un Dzilnupe, kā arī 5 dižkoki – 4 dižozoli pie Mārupes vidusskolas un viens dižbērzs Bebru ielā pie mājām “Zālīši” – Zālīšu dižbērzs. Maršrutā iekļauti arī citi Mārupes novada dabas objekti un tūristu piesaistes vietas, kopā ietverot 29 apskates objektus.
Velomaršruts Nr.1 – “Mārupes lielais un mazais loks”	Mārupes lielais un mazais loks ir piemērots vienkāršiem vakara vai brīvdienu veloizbraucieniem individuāli vai kopā ar draugiem vai ģimeni, kā arī viesiem, kas vēlēties Mārupi iepazīt vairāk. Velomaršrutā ir iespēja iepazīt dzīvīgo Mārupes novada centru, jaunus dzīvojamos kompleksus, Mārupes BMX trasi un vienkārši izbaudīt braucienu pa mazajiem Mārupes celiņiem.
Velomaršruts Nr.2 – “Mārupe – Jaunmārupe”	Velomaršruts brīvā laika pavadīšanai un skaistāko vietu apskatei te pat Mārupē un Jaunmārupē.
Velomaršruts Nr.3 – “Mārupe – Beberbeķu dabas parks”	Unikāls maršruts, kas ved gar Lidostas “Rīga” skrejceļu, kur paveras iespējas no tuvuma novērot

	lidmašīnu satiksmi. Maršruts aizvedīs uz Beberbeķu dabas parku, tā unikālo priežu audzi, kāpām un Beberbeķu ezeru lieliskai atpūtai pie dabas. Tālāko maršrutu var turpināt arī uz Jūrmalu izbraucot uz populāro veloceliņu „Rīga-Jūrmala”.
Velomaršruts Nr.4 – “Mārupe – lidosta “Rīga””	aviācijas muzeju, atpūstos pie vietējā karjerā un apskatītu lidostu „Rīgu” no malas, bez steigas un koferiem. Pa ceļam apskatot arī ciats vēsturiskas vietas.
Velomaršruts Nr.5 – “Mārupīte – Māras dīķis”	Maršruts, kas ved gar Mārupīti līdz pat Māras dīķim, piedāvā izbaudīt Mārupītes parka dabas vērtībās.
Velomaršruts Nr.6 – “Jaunmārupes loks”	Jaunmārupes loks ir piemērots vienkāršiem vakara vai brīvdienu velobraucieniem individuāli vai kopā tuvajiem, kā arī viesiem, kas vēlas Jaunmārupi iepazīt vairāk. Iespēja apskatīt vietu, kur tiek audzēti tik populārie un garšīgie Mārupes gurķi un tomāti
Velomaršruts Nr.7 – “Jaunmārupe – Božu ūdenskrātuve”	Velomaršruts piedāvā izbaudīt skaistākās Jaunmārupes ainavas – zirgu ganības, golfa kluba plašumus, priežu meža celiņus un nokļūt pie Božu ūdens krātuves, kur pavadīt savu brīvo laiku pie ūdens. Šeit būs piemērota vieta piknikam un vasarīgām peldēm.
Velomaršruts Nr.8 – “Jaunmārupe-Cenas tīrelis”	Velobrauciens uz Latvijā otru lielāku purvu – Cenas tīreli! Šī ir mierpilna vieta, kur izbaudītu klusumu un dabas skaņas. Cenas tīrelis ir īpaši aizsargājama teritorija – dabas rezervāts, kurā sastopamas 50 Latvijā un Eiropā īpaši aizsargājamās augu un dzīvnieku sugas. Tīreļa teritorijā ir izveidota 5km gara speciāla taka uz laipām. No 6m augstā torņa ir iespējams redzēt Skaista ezeru
Velomaršruts Nr.9 – “Mārupe – Melnā ezera purvs”	Velomaršruts ekstremāliem riteņbraukšanas cienītājiem uz Melnā ezera purvu. Daļa maršruta ved gar Medema purvu un Stūnīšu ezeriem, kur iespējams izbraukt bijušā kūdras dzelzceļa trasi. Melnā ezera purvs ir dabas liegums un „Natura 2000” aizsargājamā teritorija. Tajā konstatētas 13 aizsargājamās putnu sugas. Melnā ezera purvs ir nozīmīga putnu ligzdošanas un migrācijas vieta.
Velomaršruts Nr.10 – „Mārupe – Baloži”	Velomaršruts uz Baložiem, vietu, kura veidojusies attīstoties kūdras izstrādei, kuru intensīvi sāka apgūt 20.gs. 50.-70. gados. Baložos ir apskatāma

	unikālā bumbu patversme, mūku kalns, no kura paveras labs skats uz Rīgu, kā arī iespēja atpūsties pie Titurgas ezera.
--	---

9. attēls. Esošie velomaršruti Mārupes un Babītes novadā. Izstrādāja: SIA METRUM. Avots: <https://www.marupe.lv/lv/turisms/gidi-un-marsruti/velomarsruti>

Rekreācijas iespējas Babītes novadā

Babītes novads pozicionē sevi kā piemērotu dzīves vietu ģimenēm: sakārtota un ērta infrastruktūra, kas ietver dabas un kultūras mantojuma vērtības, veidojot harmonisku telpu dzīves vietai.

Babītes novadā ir pieejamas dažādas rekreācijas vietas dabas vērtību izzināšanai un baudīšanai. Babītes novada teritorijā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas: Ķemeru nacionālais parks, Beberbeķu dabas parks, dabas liegums "Babītes ezers", kā arī dabas liegums "Cenas tīrelis".

Dabas liegums "Babītes ezers" ir interesanta pastaigu vieta, vieta, kur vērot dažādas punu sugas.

Dabas parks "Beberberķi" atrodas Babītes pagasta teritorijā starp Piņķiem, Brīvkalniem un Liberiem. Beberbeķu dabas parks ir iecienīta atpūtas un pastaigu vieta dažādos gadalaikos. Ziemā tas tiek izmantots slēpošanai, vasārā Beberbeķu dzirnavezers tiek izmantots peldēm.

Božu ūdenskrātuves apkaime ir skaista ekskursiju, atpūtas un pastaigu vieta. Ir iespēja apbraukt ar velosipēdu apkārt ezeram (ceļa garums 7 km).

Dabas lieguma "Cenas tīrelis" pastaigu takas ir rekreācijas vieta ne tikai novada iedzīvotājiem, bet arī tā viesiem jebkurā gadalaikā. Lai pu malās ir izbūvēti atpūtas soliņi, izbūvēts skatu tornis putnu novērošanai, kā arī piknika vietas. Cenas tīreļa apkārtnē ir norisinājusies Ziemassvētku kaujas, kas ir bijušas vienas no sīvākajām kaujām 1. pasaules kara laikā. Purvā vēl joprojām var manīt kara atstātās pēdas.

Piņķos atrodas Piņķu ūdenskrātuve. Pludmalē ir iekārtots pludmales volajbola laukums, futbola laukums un uzstādīti āra treniņi. Piņķu kanālā vasaras sezonā iespējas baudīt ūdensslēpošanas priekus, ko piedāvā ūdensslēpošanas bāze "Aqua sports".

Spilvē atrodas LU Rododendru selekcijas un izmēģinājuma audzētava "Babīte", kas pavasarī kļūst par vienu no apmeklētākajiem objektiem Babītes novadā. "Babīte" ir vienīgā specializētā rododendru audzētava Baltijā.

Babītes novadā var apskatīt arī vairākas piemiņas vietas: Ziemassvētku kaujas piemiņas vietas, piemiņas akmens pie Piņķu Jāņa baznīcas, Beberbeķu vācu karavīru kapi un citas.

Babītes novadā arī ir izstrādāti vairāki velomaršruti (skatīt 18.tabulu), kas atklāj novada dabas vērtības, strēlnieku cīņu vietas un iepazīstina ar Piņķu apkārtni. Velomaršrutu pārklājumu skatīt 9. attēlā.

Babītes novada esošie bērnu rotaļu laukumi apkopoti 19. tabulā.

18.tabula. **Velomaršruti Babītes novadā**

Velomaršruti
Gar Babītes ezera dienvidaustrumu krastu!
Ceļā uz Balto kāpu
Pa latviešu strēlnieku cīņu vietām. Ziemassvētku kaujām 100!
Gar Babītes ezera ziemeļu krastu!
Uz Beberbeķu dabas parku un Piņķiem!
Iepazīsti Piņķu apkārtni!

19.tabula. **Rotaļu laukumi Babītes novadā**

Rotaļu laukumi Babītes novadā
Zaļais laukums/ Vecuma grupa: 2 – 5 gadi Piņķi, Babītes pagasts
Zaļais laukums, pie Saules ielas 2/ Vecuma grupa 5 – 14 gadi Piņķi, Babītes pagasts
Nekustamais īpašums “Loki”/ Vecuma grupa 4 – 12 gadi Piņķi, Babītes pagasts
Jūrmalas iela 17 / Vecuma grupa 4 – 12 gadi Piņķi, Babītes pagasts, (Jūrmalas ielas 17 un Rīgas ielas 15 tuvumā)
Laimdotas iela 1/ Vecuma grupa 4 – 12 gadi Piņķi, Babītes pagasts
“Priežuparks”/ Vecuma grupa 4 – 14 gadi Piņķi, Babītes pagasts
Rožu iela 6/ Vecuma grupa 4 – 14 , Babīte, Babītes pagasts
Sila iela 14 / Vecuma grupa 4 – 12 gadi , Babīte, Babītes pagasts
Brīvkalnos, Kalna iela 20/ Vecuma grupa 4 – 12 gadi Brīvkalni, Babītes pagasts
Irbēnu iela 1, Brīvkalni, Babītes pagasts (Rotaļu laukuma izveidotājs: biedrība “Irbēni”)
Nek. īp. “Krēsliņi”/ Vecuma grupa 4 – 14 gadi Spunčiems, Salas pagasts

Secinājumi un priekšlikumi:

Liels un dažāds rekreācijas vietu īpatsvars, tomēr arī turpmāk nepieciešams pilnveidot un uzlabot šo teritoriju labiekārtojuma līmeni un gājēju infrastruktūru, īpaši teritorijās, kurās pieaug iedzīvotāju skaits un blīvums, attiecīgi arī palielinot rekreācijas teritoriju noslodzi.

Ieteicams papildināt ar jauniem velomaršrutiem un savienot esošos:

- lai nodrošinātu Cenu tīreļa pieejamību no Mārupes novada puses;

- plašāku Medema purva izmantošanu;
- Babītes ezera dienvidu krasta piegulošās teritorijas izmantošanu un savienojumu ar ezera ziemeļu krastā esošo velomaršrutu;
- Savastarpēji savienot un apvienot esošos velomaršrutus Mārupes, Babītes un Salas pagastos;
- Nodrošināt velomaršrutu savienojumus ar kaimiņu pašvaldībās esošo veloinfrastruktūru.

Tā kā novadā kopumā ir attīstīts jāšanas sports gan kā sporta veids, gan atpūtas un izklaides veids, paralēli gājēju un veloinfrastruktūras izveidei nepieciešams paredzēt arī zirgu izjādēm paredzētas takas un ceļus, nodrošinot gan jātnieku, gan gājēju un velobraucēju drošību.

Kokupā radīt drošu un kvalitatīvu rekreācijas teritoriju tīklojumu, saistībā ar mobilitātes plānošanu novadā, izmantojot plašās mežu teritorijas, neatkarīgi no šo teritoriju īpašuma piederības.

2.2. Esošo publisko pakalpojumu pārklājums un infrastruktūra

Karte veidota ņemot vērā izpētes laikā iegūtos datus, kas apkopoti iepriekšējās nodaļās izvērtējot katru novadu atsevišķi. Jaunā apvienotā Mārupes novada pakalpojumu pieejamība ir ļoti plaša un daudzveidīga, bet to lokācija, galvenokārt, ir koncentrējusies tieši Babītes un Mārupes novada centros – Piņķos, Mārupē un Jaunmārupē, kā arī Tīrainē un Babītē. Esošo pakalpojumu pieejamība attēlota arī 26. tabulā “Esošu un plānoto pakalpojumu grozs Mārupes novadā”, kas veidots, ņemot vērā ziņojumā “Mārupes novada demogrāfijas tendences un apdzīvojuma struktūra” piedāvāto apkaimju dalījumu²⁹. Būtiska nozīme ir pakalpojumu sasniedzamībai gan ar privāto transportu, gan sabiedrisko transportu, gan velosipēdu, gan skolēnu maršruta autobusiem. 10.attēlā attēlots esošais pakalpojumu pieejamais grozs, izņemot izglītības iestādes, kas ir attēlotas 11. un 12. attēlā.

Apskatot Mārupes un Babītes novados pieejamos pakalpojumus, apvienotā Mārupes novada lielākajos apdzīvojuma centros – Piņķi, Babīte, Skulte, Mārupe, Jaunmārupe, pakalpojumu grozs ir plašs un pieejams, bet ciemos Babītes ezera abos krastos pieejams neliels skaits pakalpojumu vai neviens. Sporta infrastruktūra ir pieejama diezgan plaši visā novadā. Apskatā nav iekļauti Rīgas starptautiskajā lidostā pieejami pakalpojumi, jo Mārupes novada iedzīvotājiem tie ikdienā nav pieejami. Kā jau iepriekš minēts, pakalpojumu pieejamību nosaka iedzīvotāju skaits apdzīvotā vietā (skatīt 20. tabulā), kas arī šajā gadījumā arī ir saistīts ar esošo pakalpojumu pārklājumu novadā.

Būtisku nozīmi uz pakalpojumu pieejamību atstāj pieejamais sabiedriskais transports. Mārupes novadā Mārupes, Skultes un Jaunmārupes iedzīvotājiem ir pieejami sabiedriskā transporta pakalpojumi, kuru novadā nodrošina RP SIA “Rīgas satiksme” vai SIA “Rīgas taksometru parks”. Skultes ciems nav tieši savienots ne ar Jaunmārupi, ne Mārupi, līdz ar to Skultes iedzīvotāji pakalpojumus saņem Piņķos, jo ir pieejams Rīgas Satiksmes autobuss Nr. 43 “Rīga – Skulte” (caur Piņķiem), bet Kūdras iedzīvotāji pakalpojumus saņem Jūrmalā.

Iedzīvotāji no Salas, Klīvju, Dzilnuciema apkaimēm izmanto starpreģionālo sabiedriskā transporta maršrutu, kuru kustību saraksts ir retāks un līdz ar to pakalpojuma pieejamība ir ierobežota. Vienlaicīgi jāņem vērā, ka iedzīvotāju skaits ciemos nav ir salīdzinoši neliels. Spuņciemā ir izglītības iestāde un ģimenes ārsta prakse, kas nodrošina vietējiem iedzīvotājiem daļēji saņemt primāros pakalpojumus. Lapsu ciemā, ar salīdzinoši lielu iedzīvotāju skaitu, šobrīd nav pieejami publiskie pakalpojumi, bet tajā atrodas pansionāts senioriem. Pansionātā tiek nodrošināta veselības aprūpe tikai pansionāta iedzīvotājiem. Nākotnē, palielinoties iedzīvotāju skaitam ciemā, var izskatīt veselības pakalpojumu pieejamības paplašināšanu uz pansionāta veselības aprūpes esošās bāzes.

²⁹ Piedāvājums Mārupes novadā veidot šādas apkaimes : Babītes, Dzilnuciema, Jaunmārupes, Klīvju, Mārupes, Piņķu, Salas, Skultes, Spilves, Tēriņu, Tīraines, Vētru apkaimes, saskaņā ar Mārupes novada demogrāfijas tendences un apdzīvojuma struktūra ziņojuma projektu.

20. tabula. Iedzīvotāju skaits ciemos 2020.gadā

Ciema nosaukums	Iedzīvotāju skaits 2020.gadā ³⁰
Babīte	1273
Brīvkalni	228
Cielavas	39
Dzērves	42
Dzilnuciems	377
Egluciems	63
Klīves	71
Lapsas	422
Liberi	27
Mežāres	1176
Piņķi	3225
Priežciems	465
Sēbruciems	382
Skārduciems	103
Spilve	1250
Trenči	72
Vīkuļi	237
Gātdciems	142
Kaģi	62
Kūdra	57
Pavasari	67
Pērnciems	36
Silmalas	48
Sīpolciems	36
Spunčiems	553
Straupciems	82
Varkaļi	118
Jaunmārupe	2992
Mārupe	13702
Skulte	1110
Tiraine	1386
Vētras	490

³⁰ Dati saņemti no Mārupes novada pašvaldības.

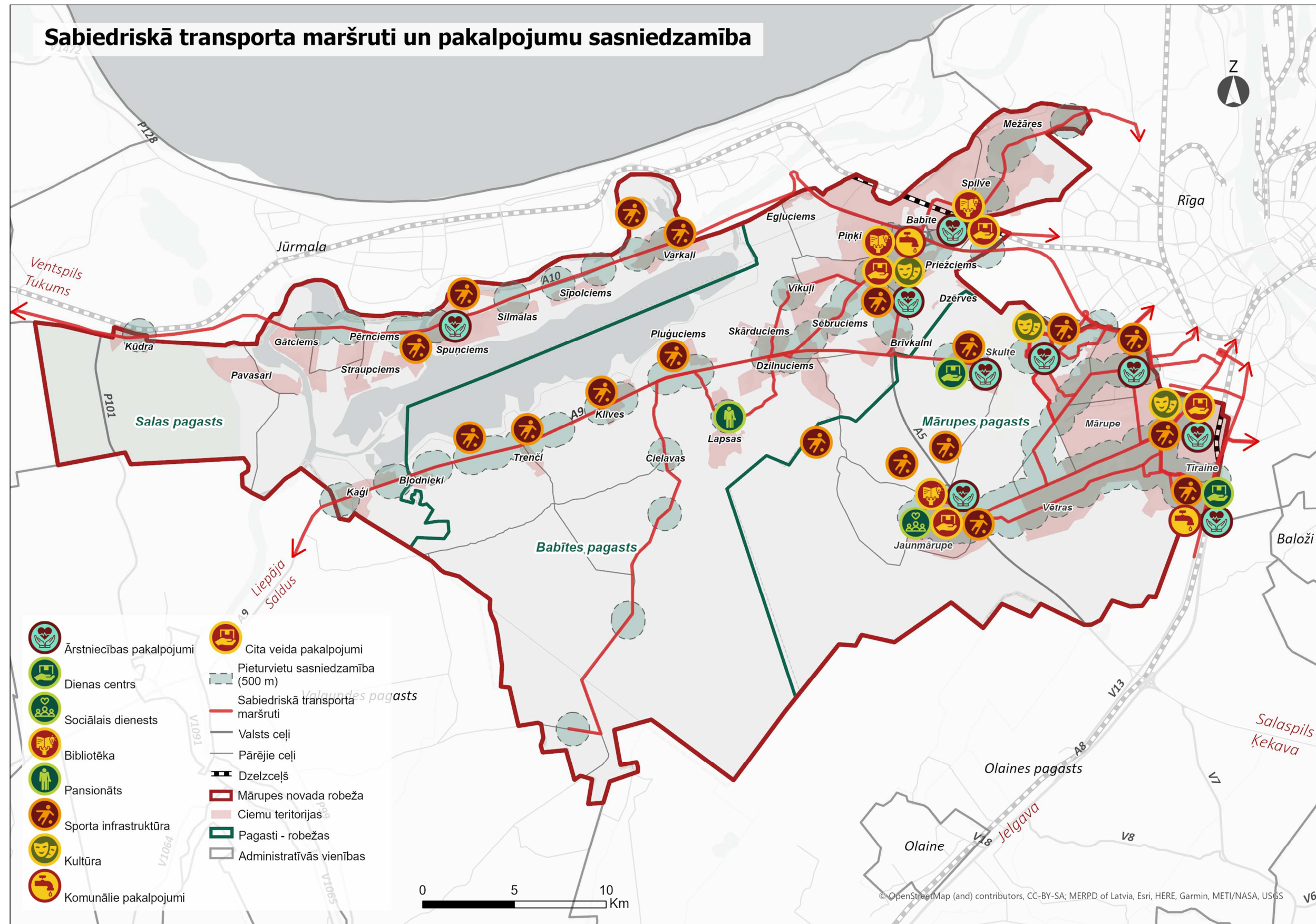
Bērniem un jauniešiem aktuālo pakalpojumu pieejamību, uzlabo esošie skolēnu autobusa maršruti, nodrošinot pieejamību izglītībai un interešu pulciņiem, sporta aktivitātēm un citiem pakalpojumiem. Tomēr jāuzsver, ka skolēnu autobusu pakalpojumi tiek nodrošināti konkrētos laikos no rīta un pēcpusdienā. Analizējot pieejamo skolēnu autobusa maršrutu dažādību, tas ir labi organizēts esošo novadu ietvaros, kā arī starp novadiem. Piemēram, skolēnu autobuss kursē maršrutā Skulte – Piņķi, uz Babītes vidusskolu. Arī privātās izglītības iestādes Piņķu novadā organizē skolēnu autobusu no Mārupes uz *Internationa school of Latvia. Exeupery international school* piedāvā skolēniem skolas autobusus, kuri kursē trīs maršrutos Rīgas centrs – Piņķi, Mežaparks (Rīga) – Piņķi un Jūrmala – Piņķi. Šie ir maksas pakalpojumi un pieejami tikai skolas audzēkņiem.

Skolēnu autobusu maršruti tiek organizēti starp Mārupes mūzikas un mākslas skolu, Jaunmārupes pamatskolu, Mārupes Valsts ģimnāziju, kas būtiski ietekmē interešu izglītības sasniedzamību. Gadījumā, ja palielināsies skolēnu svārstmigrācija starp bijušo novadu skolām, būs jāizskata nepieciešamība veidot jaunus maršrutus starp Babītes novadā un Mārupes novadā esošajām izglītības iestādēm (piemēram, Skulti un Mārupes mūzikas un mākslas skolu, Mārupes Valsts ģimnāziju vai Jaunmārupes pamatskolu).

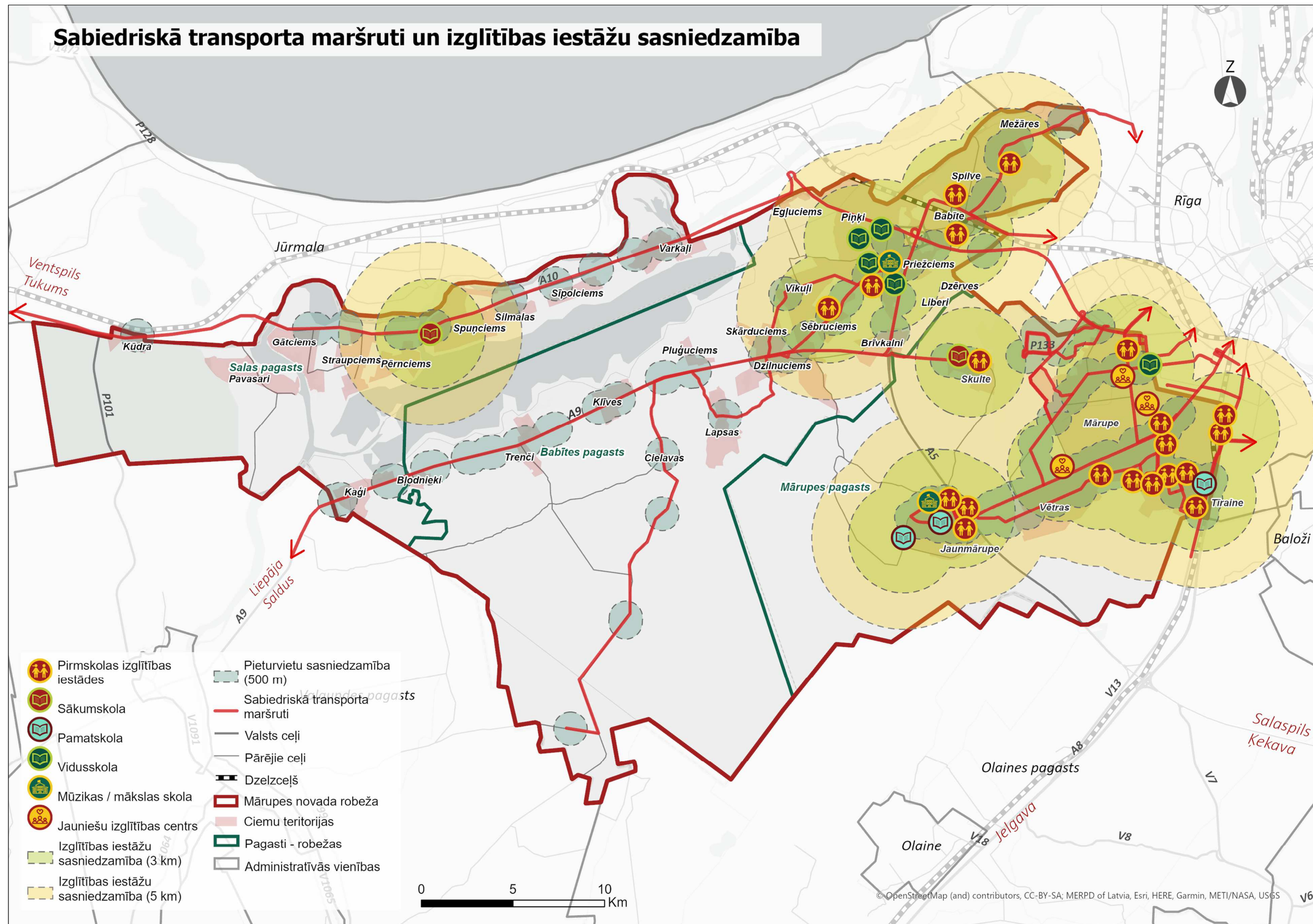
Jāsecina, ka ņemot vērā laika un skaitu vienā maršrutā, skolēnu autobusi šobrīd nespēj nodrošināt skolēnu brīvu pārvietošanos tiem aktuālo pakalpojumu sasniedzamībai – interešu izglītību un sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumi. Pašvaldības iestāžu piedāvāto pakalpojumu darba laikus nepieciešams savstarpēji saskaņot ar izglītības iestāžu darba laiku, lai pēc iespējas labāk varētu nodrošināt pakalpojumu pieejamību novada ietvaros.

Izglītības iestāžu izvietojums un pieejamība analizēta ņemot vērā esošos un plānotos veloceļu izvietojumu novados, attēlojot ap izglītības iestādēm 3 km un 5 km sasniedzamības rādiusu (skatīt 12. attēls). 12. attēlā var redzēt, ka esošais veloceļu tīkls nav pietiekošs starp esošajām izglītības iestādēm un nenodrošina drošu izglītības iestāžu sasniedzamību. Šī iemesla dēļ nereti vecāki savus bērnus izvēlas uz skolu vest ar privāto automašīnu, kas rada nevajadzīgus autotransporta sastrēgumus izglītības iestāžu tuvumā tieši pirms mācību sākuma. 12. attēlā norādītie perspektīvais veloceļu tīkls nodrošinās daudz labāku izglītības pakalpojumu sasniedzamību novadā.

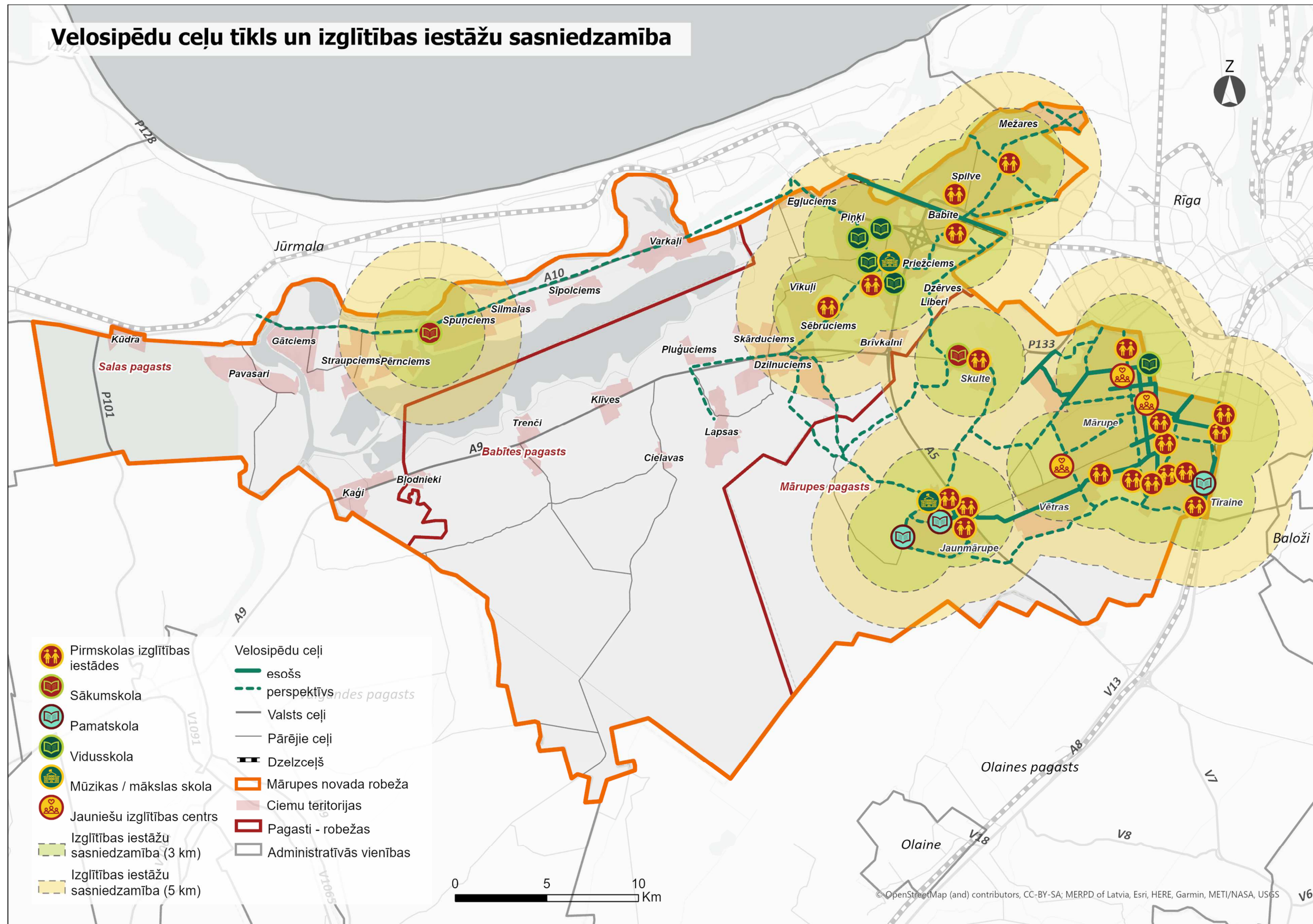
10. attēls. Pakalpojumu sasniedzamība un sabiedriskā transporta maršruti

11. attēls. Sabiedriskā transporta maršruti un izglītības iestāžu sasniedzamība

12.attēls. Veloceļu tīkls un izglītības iestāžu sasniedzamība

2.3. Iedzīvotāju viedoklis par esošo situāciju publisko pakalpojumu jomā

2.3.1. Socioloģiskās aptaujas rezultāti Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034 ietvaros

2021.gada sākumā tika veikta iedzīvotāju un uzņēmēju socioloģiskā izpēte ar mērķi noskaidrot iedzīvotāju un uzņēmēju viedokli par Mārupes un Babītes novadiem un to attīstību saistītiem jautājumiem. Aptauju veica SIA "Exploro" periodā no 2021.gada februāra līdz 2021.gada 1. martam. Kopumā aptaujā piedalījās 2550 iedzīvotāji un 391 uzņēmējus, bet datu analīzei tika izmantotas 1970 iedzīvotāju un 191 uzņēmēju sniegtās atbildes.

Nākošo nodaļu ietvaros atspoguļotas atbildes uz jautājumiem, kas saistītas vairāk ar pakalpojumu jomu. Iedzīvotāju anketēšanas rezultāti apskatīti katram novadam atsevišķi. Šajā pārskatā nav atspoguļots respondentu kopējais raksturojums, ar plašāku rezultātu pārskatu var iepazīties izlasot minēto aptauju rezultātu pārskatu.

Mārupes novada iedzīvotāju kopējie rezultāti

Mārupes novada iedzīvotāji, lai iegūtu dažāda veida pakalpojumus izmanto gan lokālās iespējas, gan Rīgu, kas viennozīmīgi saistīts ar tās tuvumu. 61% no respondentiem, kas dzīvo Mārupes novadā, izmanto iespējas bērnu izglītošanai novadā. Līdzīga situācija ir arī ar interešu izglītību, kur 51 % iedzīvotāji izmanto Mārupes novadā pieejamās bērnu ārpusskolas aktivitātes. Protams, arī Rīgas tuvums nosaka, ka 26 % izmanto arī Rīgas piedāvātās iespējas bērniem ārpus skolas nodarbībām. Pieaugušo izglītībā parādās cita situācija, jo 45% respondenti norāda, ka mācās Rīgā. Šāda veida sadalījums ir likumsakarīgs, jo augstākās izglītības apguve Mārupes novadā netiek īstenota.

87 % respondentu izmanto iespējas iepirkties novadā, bet gandrīz tikpat izmanto iespēju iepirkties arī Rīgā, kas noteikti saistīts ar ikdienas pārvietošanos uz darbu Rīgā un Rīgas tuvumu.

Pakalpojums, ko lielākais vairums (85%) Mārupes novada iedzīvotāju iegūst Rīgā, ir veselības aprūpe. Mazāk kā puse izmanto veselības apkalpojumus, kas pieejami novadā. Arī kultūras pasākumus, kad tie bija pieejami iedzīvotāji vairāk apmeklēja Rīgā, tomēr vienlaikus arī izmanto Mārupes novadā organizētos kultūras pasākumus.

Iepriekšējo rezultātus ietekmē arī tas, ka 52% novada iedzīvotāju strādā Rīgā, tajā pašā laikā gandrīz trešdaļa iedzīvotāju strādā Mārupes novadā.

Mārupes novada iedzīvotāji kā attīstāmās jomas novadā min infrastruktūru, veselības aprūpi, rekreācijas un aktīvās atpūtas iespējas, izglītību un sporta iespējas, kas norāda uz to, ka šīs pakalpojumu jomas iedzīvotājiem būtiskas un ka tās novadā būtu jāattīsta daudz vairāk.

Apskatot Mārupes novada iedzīvotāju sniegto vērtējumu par pieejamo apkalpojumu nodrošinājumu, tad lielākā daļa iedzīvotāju pozitīvi vērtē pakalpojumu nodrošinājumu. Tomēr

iedzīvotāji nav varējuši atbildēt uz jautājumu par mūžizglītības un pieaugušo izglītības nodrošinājumu novadā, tas varētu būt gan saistīts ar Rīgas tuvumu, gan to, ka tomēr šī joma novadā nav attīstīta. Līdzīga situācija ir par sociālo pakalpojuma pieejamību novadā, respondenti nevarēja sniegt vērtējumu. Tie, kuri spēja sniegt novērtējumu, vērtēja sociālos pakalpojumus pozitīvi.

Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu nodrošinājumu, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošinājumu, sporta iespējas un kultūras piedāvājumu lielākā daļa respondentu vērtē pozitīvi. Vienīgais pakalpojums, kura nodrošinājuma novērtējums uz pārējo pakalpojuma fona atšķiras, ir veselības aprūpes pieejamība novadā.

Iedzīvotāji pozitīvi novērtē pieejamo pakalpojumu kvalitāti. Visaugstāk ir novērtēta vispārējās un pirmsskolas izglītības kvalitāte, zemāk tiek vērtēta veselības aprūpes kvalitāte. Jāmin arī sabiedriskā transporta pieejamība un kustību saraksti, iedzīvotāji nav neapmierināti ar minēto pakalpojumu.

Babītes novada iedzīvotāju kopējie rezultāti

Babītes novada iedzīvotāji izmanto gan novadā pieejamos pakalpojumus un pakalpojumus, ko piedāvā Rīgas tuvums. 60% no visiem Babītes novada iedzīvotāji atzīmējuši, ka bērni izglītību apgūst Babītes novadā un 52% izmanto arī ārpusskolas nodarbību piedāvājumus. Pakalpojumi, ko Babītes novada iedzīvotāji lielākoties izmanto Rīgā, ir iepirkšanās (88%), bet lielā mērā izmanto arī novadā pieejamās iepirkšanās iespējas (75%). Veselības pakalpojumus ārpus novada izmanto 73% iedzīvotāju. Lai gan liela daļa izmanto veselības pakalpojumus ārpus novada, tomēr 57% norāda, ka izmanto arī novadā pieejamos veselības aprūpes pakalpojumus.

Līdzīgi kā Mārupes novada iedzīvotāji, arī Babītes novada iedzīvotāji kultūras pasākumus apmeklē ārpus novada (80%), bet, protams, apmeklē arī novadā organizētos pasākumus. 10% respondentu norādīja, ka apmeklē Mārupes novadā organizētos kultūras pasākumus.

No visiem anketā minētajiem pakalpojumiem un iespējām, brīvā laika pavadīšanas iespējas ir tās, ko novada iedzīvotāji visbiežāk izmanto lokāli – Babītes novadā (80%).

Babītes novada iedzīvotāji kā prioritāri attīstāmās jomas norādīja infrastruktūru, rekreāciju un aktīvo atpūtu, izglītību, veselības aprūpi un sportu.

Novada iedzīvotāji negatīvi vērtē sabiedriskā transporta infrastruktūru.

Aptaujas rezultāti liecina, ka tāpat kā Mārupes novada iedzīvotāji arī Babītes novada iedzīvotāji visvairāk ir apmierināti ar bērniem pieejamo izglītību. Līdzīgi kā Mārupes novadā Babītes novada iedzīvotājiem nav vērtējuma vai ir negatīvs vērtējums par mūžizglītības un pieaugušo izglītības iespējām, līdzīga situācija ir arī sociālo pakalpojumu jomā.

Novada iedzīvotāji pozitīvi vērtē pieejamo pakalpojumus kvalitāti veselības, kultūras, sporta un aktīvās atpūtas jomās, bet visaugstāk vērtē tieši bērnu izglītības pakalpojumu kvalitāti.

Lielākā daļa iedzīvotāju pozitīvi vērtē atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošinājumu – 26% ir apmierināti un 42% ir drīzāk apmierināti ar minētā pakalpojuma nodrošinājumu. Pretēja situācija ir ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, šo pakalpojumu Babītes novada iedzīvotāju ir neapmierināti.

Uzņēmēju aptaujas kopējie rezultāti pakalpojumu jomā

Mārupes un Babītes novada uzņēmēju aptaujas rezultāti parāda, ka uzņēmēji, kuriem bija viedoklis, lielākoties pozitīvi vērtē novados pieejamo pakalpojumu un infrastruktūras nodrošinājumu, visvairāk uzņēmumi ir apmierināti ar novadā pieejamiem elektroenerģijas pakalpojumiem un to kvalitāti, kā arī ielu infrastruktūru.

2.3.2. Interaktīvā karte/aptauja – “Mana ideālā dzīvesvieta”

Mārupes pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ietvaros izveidoja līdzdalības pasākumu “Mana ideālā dzīvesvieta”, kas norisinājās laika posmā no 05.05.2021.-31.05.2021.. Ikvienam Mārupes un Babītes novada iedzīvotājam bija dota iespēja piedalīties sabiedrības līdzdalības pasākumā “Mana ideālā dzīvesvieta”, izmantojot interaktīvu lietotni (karti), sniegt savu viedokli un ierosinājumus par dažādu publisku objektu, pakalpojumu vēlamu atrašanās vietu. Interaktīvajā kartē tika iesniegti 333 ierosinājumi. Lielu daļu ierosinājumu bija saistīti ar mobilitātes un transporta infrastruktūras attīstību/uzlabojumiem kā arī publiskās ārtelpas, rekreācijas objektiem.

Iedzīvotāji kā vienu no problēmām norādīja pasta pakalpojumu pieejamību pagastos, vietējo labumu tirdzniecības vietu trūkumu, piemēram, Jaunmārupē, Skultē. Novada iedzīvotāji norāda arī uz vidusskolas trūkumu, kā arī bērnudārzu garajām rindām novadā, plašāku interešu izglītības pulciņu pieejamību dažādām vecuma grupām Piņķos, sporta laukumu izbūve pieaugušiem apdzīvotās vietās. Tai pašā laikā iedzīvotāji norāda uz bērnu rotaļu laukumu uzlabojumiem, kā arī labiekārtojuma paplašinājumu (publiskās tualetes, informācijas zīmes, apgaismojums u.c.).

Kā viena no problēmām tiek minēta – vietas trūkums dažādiem kultūras pasākumiem. Varētu tikt attīstīts jauns kultūras nams, brīvdabas estrāde, dažādu kultūras pasākumu norisei, kas attīstītu iedzīvotāju piederības sajūtas izveidi un paplašinātu dažādu vietējo kolektīvu izpaušmes iespējas.

Veselības aprūpē iedzīvotāji norāda uz ģimenes ārstu, doktorātu telpu infrastruktūras uzlabošanu, pieejamības nodrošināšanu un mūsdienīgu ārstu prakses pieejamību, kas vairāk vērsts uz fiziskās vides uzlabošanu. Tai pašā laikā tiek norādīts, piemēram, uz aptiekas neesamību Skultē.

Lapsu ciema iedzīvotāji vēlētos ciemā pieejamus pašvaldības piedāvātos komunālos pakalpojumus. Aptaujas dalībnieki norāda uz ēku siltināšanas projektu atbalsta nepieciešamību.

Šāda veida aptauja ir devusi iespēju novada iedzīvotājiem izteikt savas vajadzības, norādīt problēmas jau ar tiešu piesaisti vietai. Sniegtie priekšlikumi pakalpojumu pieejamības uzlabošanai novadā, atspoguļotās problēmas, tika integrēti šī pētījuma attīstības priekšlikumu

risinājumos, lai veicinātu pakalpojumu plašāku pieejamību novadā un uzlabātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

2.4. E-pakalpojumi un publisko pakalpojumu institucionālais modelis

2.4.1. Mārupes un Babītes novadu sniegtie e-pakalpojumi

Saskaņā ar e-pakalpojumu definīciju, par e-pakalpojumu mēs saucam pakalpojumu, kurš tiek sniegts tiešsaistē un kura sniegšanas procesa atbalstam tiek izmantotas IT nodrošinātās automatizācijas iespējas. Atbilstoši e-pārvaldes koncepcijai tiek izšķirti četri e-pakalpojumu „elektronizācijas līmeņi”:

1. līmenis – Informēšana – informācija par pakalpojumiem ir pieejama internetā.
2. līmenis – Mijiedarbība – veidlapu un dokumentu sagatavju lejupielāde.
3. līmenis – Divvirzienu mijiedarbība – klientu identifikācija, veidlapu un informācijas elektroniska iesniegšana papīra dokumentu vietā.
4. līmenis – Darījumu apstrāde – pakalpojuma pilna apstrāde, ieskaitot lēmuma pieņemšanu, informēšanu, maksājumu kārtošānu.

Ar e-pakalpojumu mēs saprotam 3. vai 4. līmeņa e-pakalpojumu. No konceptuālā viedokļa e-pakalpojums ir tāds valsts pārvaldes sniegts pakalpojums iedzīvotājiem, uzņēmumiem, kā arī pašai pārvaldei, kura sniegšanai maksimāli tiek samazināta pakalpojuma izmantotāju fiziskās klātbūtnes nepieciešamība un kura sniegšanas procesa atbalstam maksimāli tiek izmantotas informācijas tehnoloģijas³¹.

VISS (portāls - <https://viss.gov.lv/>) arhitektūra nodrošinās iespēju sniegt vienu un to pašu e-pakalpojumu, izmantojot neierobežotu ieejas punktu (pakalpojumu sniegšanas punkts) skaitu, piemēram, Latvijas valsts portālu (LVP), VISS portālu, pašvaldību mājaslapas, banku e-banku lietojumi. Visi pakalpojumu sniegšanas punkti tiek nodrošināti ar pieejamo VISS e-pakalpojumu sarakstu un katra e-pakalpojuma aprakstu, lietošanas instrukcijām, rezultātu formu uzskaitījumu, iedzīvotāju un atbildīgās iestādes darbinieku lēmumu pieņemšanas formām.

Dažādus e-pakalpojumus piedāvā vienotais valsts un pašvaldību pakalpojumu portāls www.latvija.lv. Populārākie e-pakalpojumi ir:

- Mani dati iedzīvotāju reģistrā
- Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana
- Pārbaude, vai persona ir deklarēta norādītajā adresē
- Informācija par prognozējamo vecuma pensijas apmēru
- Pieteikšanās uzturlīdzekļu saņemšanai

³¹ https://viss.gov.lv/lv/Informacijai/Dokumentacija/Vadlinijas/E_pakalpojumi

Sadarbībā ar Latvijas pašvaldībām, portālā www.epakalpojumi.lv iedzīvotājiem tiek piedāvāts elektroniskais pakalpojums – Nekustamā īpašuma nodoklis (NĪN).

NĪN e-pakalpojuma lietotājs var:

- iegūt informāciju par savu nekustamo īpašumu nodokli Latvijas pašvaldībā;
- aplūkot un izdrukāt maksāšanas paziņojumus par saviem īpašumiem;
- pieteikties saņemt elektroniski maksāšanas paziņojumus;
- veikt nodokļa apmaksu par saviem īpašumiem vai arī apmaksu par citas fiziskas vai juridiskas personas īpašumiem;
- iegūt informāciju par veiktajiem, sev piederošo īpašumu, nodokļa maksājumiem pašvaldībā;
- iegūt citu noderīgu informāciju par nekustamā īpašuma nodokli.

Babītes novadā sniegtie e-pakalpojumi

Babītes novada pašvaldības tīmekļa vietnē³² ir pieejama informācija par sekojošu e-pakalpojumu pieejamību, ar portāla www.latvija.lv starpniecību:

- Publisku pasākumu saskaņošana (atļauja)
- Atļauja tirdzniecībai publiskās vietās
- Atļaujas izsniegšana tirdzniecības organizēšanai publiskās vietās
- Personas dzīvesvietas deklarēšana
- Babītes novada pašvaldībai piederošās un piekrītošās neapbūvētās zemes iznomāšana ģimenes (sākņu) dārzam
- Nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumu nosūtīšana (vienreiz gadā)

Par citiem pakalpojumi pamatā pieejama tikai informācija vai atsevišķas iesniegumu formas elektroniskā formā, vai norādīta papildus informācijas saņemšanas vieta, kā www.latvija.lv un www.babite.lv , kā arī minētas tādas lapas kā www.kulturaskarte.lv , www.epakalpojumi.lv, www.geolatvija.lv , <https://bis.gov.lv/bisp/>

Mārupes novadā sniegtie e-pakalpojumi

Mārupes novada pašvaldības tīmekļa vietnē³³ ir pieejama informācija par visiem pašvaldības pakalpojumiem, un atsevišķi ir izdalīta arī E-pakalpojumi sadaļa <https://www.marupe.lv/lv/sabiedriba/e-pakalpojumi> , kurā ir ieteikts ērtākai un ātrākai informācijas apmaiņai un pakalpojumu saņemšanai iesakām izmantot elektroniskos saziņas līdzekļus:

- informatīvai saziņai un e-parakstītu* dokumentu iesniegšanai marupe@marupe.lv ;
- e-pakalpojuma „E-iesniegums iestādei” ietvaros var iesniegt dokumentus, kuri ietver pašvaldības kompetencē esošu lūgumu, sūdzību, priekšlikumu vai jautājumu, atbilstoši iesniegumu likumam.

³² <http://www.babite.lv/lv/pasvaldiba/pakalpojumi/>

³³ <https://www.marupe.lv/lv/pakalpojumi>

**dokuments jānoformē atbilstoši Ministru kabineta 2005. gada 28. jūnija noteikumiem Nr. 473 un jāparaksta ar drošu elektronisko parakstu.*

Mārupes novadā darbojas Novadu nozīmes Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs (turpmāk – VPVKAC) (Mārupē, Daugavas ielā 29)³⁴. VPVKAC ir pakalpojumu pieteikšanas vieta pašvaldībā, kur iedzīvotāji vienkopus var pieteikt atsevišķus pieprasītākos valsts pakalpojumus un pašvaldības pakalpojumus.

Šobrīd iedzīvotāji pakalpojumus spēj patstāvīgi saņemt elektroniski. Savukārt VPVKAC var patstāvīgi pieteikt vai ar VPVKAC darbinieka palīdzību visus valsts pārvaldes portālā <https://www.latvija.lv> pieejamos e-pakalpojumus, kā arī atsevišķus pakalpojumus uz vietas VPVKAC pieteikt papīra formā. Arī turpmāk pakalpojumu pieteikšanai pamatā jānorit elektroniski, ar VPVKAC atbalstu pakalpojumu saņemšanā un, pielietojot tehnoloģisko atbalstu, ar iestādes speciālista palīdzību.

VPVKAC sniegtie pakalpojumi ir šādi:

- “klienta darba vietas” nodrošināšana. Iekļauj VPVKAC darba laikā iedzīvotājam brīvi un bez maksas pieejamu darba vietu, kas tehniski aprīkota ar datoru, interneta pieslēgumu, ir nodrošināta iespēja kopēt, drukāt un skenēt neliela apjoma dokumentāciju, kas attiecināma uz valsts pārvaldes pakalpojumiem, ir arī brīvpieejas internetu darbam ar personālo datoru;
- informēšana par pieprasītākajiem valsts pārvaldes iestāžu pakalpojumiem (saraksts);
- palīdzība valsts pārvaldes pakalpojumu portālā <https://www.latvija.lv> pieejamo e-pakalpojumu pieteikšanā;
- apmācība darbā ar datoru, internetu, valsts pārvaldes pakalpojumu portālu <https://www.latvija.lv>;
- atsevišķu valsts pārvaldes pakalpojumu pieteikšana ar VPVKAC personāla palīdzību pilnvarotā e-pakalpojuma risinājumā (saraksts);
- VSAA un VID pakalpojumu pieteikšana papīra formā (saraksts);
- valsts pārvaldes pakalpojumu portāla <https://www.latvija.lv> lietotāju telefonisku konsultāciju sniegšana;
- atbilžu sniegšana iedzīvotājiem e-pastā un sociālajos tīklos.

³⁴ <https://www.pakalpojumucentri.lv/vpvkac>

2.4.2. Mārupes un Babītes novadu esošais publisko pakalpojumu institucionālais modelis

Saskaņā ar likuma Par pašvaldībām 5. pantu Pašvaldības savas kompetences un likuma ietvaros darbojas patstāvīgi. Pašvaldība atbild par tās izveidoto institūciju darbību, ja likumos nav noteikts citādi.

Deleģēto valsts pārvaldes funkciju un pārvaldes uzdevumu izpildē pašvaldība pārstāv Latvijas Republiku un ir Ministru kabineta padotībā. Latvijas Republika atbild par attiecīgās deleģētās valsts pārvaldes funkcijas vai pārvaldes uzdevuma tiesisku un lietderīgu izpildi.

Latvijas valsts tiešās pārvaldes iestādes, pašvaldības un citi tiesību subjekti ir atbildīgi par publisko pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu.

Līdz 2021.gada ATR abos novados darbojās novadu domes. Mārupes un Babītes novados atsevišķas pagastu pārvaldes izveidotas nebija³⁵, jo Mārupes novadā ietilpst tikai viens pagasts, bet Babītes novadā divi – Babītes pagasts un Salas pagasts.

Dome, neapšaubāmi, ir būtiskākā pašvaldības institūcija, jo veido iedzīvotāju likumīgo interešu pārstāvniecību, tomēr lielā mērā kompetenci īsteno un publiskos pakalpojumus sniedz domes izveidotas iestādes, citas izpildinstitūcijas, kas līdz ar domi veido pašvaldību institucionālo sistēmu. Valsts pārvaldes iekārtas likums nostiprina visu valsts pārvaldes institūciju institucionālo sistēmu un likums "Par pašvaldībām" nosaka pašvaldības domes kompetenci administrācijas izveidošanā.

Likuma Par pašvaldībām 15.pantā ir noteiktas Pašvaldību autonomās f-jas, no kurām arī izriet pašvaldību sniegtie publiskie pakalpojumi:

- 1) organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;
- 2) gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);
- 3) noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi, ja likumos nav noteikts citādi;
- 4) gādāt par iedzīvotāju izglītību (iedzīvotājiem noteikto tiesību nodrošināšana pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības iegūšanā; pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs; organizatoriska un finansiāla palīdzība ārpussskolas mācību un audzināšanas iestādēm un izglītības atbalsta iestādēm u.c.);
- 5) rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.);

³⁵Pašvaldību profils "Apvienotais Mārupes novads",

https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/profils_marupes_apvienotais_n-1.pdf

- 6) nodrošināt veselības aprūpes pieejamību, kā arī veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu;
- 7) nodrošināt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi) (sociālā palīdzība maznodrošinātām ģimenēm un sociāli mazaizsargātām personām, veco ļaužu nodrošināšana ar vietām pansionātos, bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs, bezpajumtnieku nodrošināšana ar naktsmītni u.c.);
- 8) gādāt par aizgādību, aizbildību, adopciju un bērnu personisko un mantisko tiesību un interešu aizsardzību;
- 9) sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā;
- 10) sekmēt saimniecisko darbību attiecīgajā administratīvajā teritorijā, rūpēties par bezdarba samazināšanu;
- 11) izsniegt atļaujas un licences komercdarbībai, ja tas paredzēts likumos;
- 12) piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, apkarot župību un netiklību;
- 13) saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību;
- 14) nodrošināt savas administratīvās teritorijas būvniecības procesa tiesiskumu;
- 15) veikt civilstāvokļa aktu reģistrāciju;
- 16) savākt un sniegt valsts statistikai nepieciešamās ziņas;
- 17) veikt nepieciešamos pasākumus domes vēlēšanās;
- 18) piedalīties civilās aizsardzības pasākumu nodrošināšanā;
- 19) organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus;
- 20) (izslēgts ar 17.07.2008. likumu);
- 21) organizēt pedagoģisko darbinieku tālākizglītību un izglītības metodisko darbu;
- 22) veikt attiecīgajā administratīvajā teritorijā dzīvojošo bērnu uzskaiti;
- 23) īstenot bērnu tiesību aizsardzību attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

2013.gadā pēc VARAM pasūtījuma tika izstrādāts "Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidošanas modelis". Projekta 1.pielikumā "Pakalpojumu pārbūves vadlīnijas" izstrādāta metodika un pakalpojumu pārbūves vispārējās vadlīnijas. Vadlīniju mērķi ir:

- Sniegt pārskatu par iestādēs līmenī īstenojamajām pakalpojumu pilnveidošanas aktivitātēm;
- Noteikt rekomendējamo kārtību, atbilstoši kurai pakalpojuma turētājam ir jāveic pakalpojuma pārbūve.

No sava pozicionējuma un detalizācijas pakāpes šīs vadlīnijas ir uzskatāmas par „jumta” vadlīnijām attiecībā pret pārējām PPS modeļa ietvaros sagatavotajām vadlīnijām un metodikām, kas sniedz pārskatu par pakalpojumu pārbūves pasākumu rekomendējamo īstenošanas kārtību un parāda citu vadlīniju un metodiku piemērošanas kontekstu.

- Viens no pakalpojuma turētāja pienākumiem ir plānot un veikt savā atbildībā esošo pakalpojumu pilnveidošanu. Pakalpojumu pilnveidošana var notikt divos galvenajos veidos: Pakalpojumu pārbūve – vienreizēju pakalpojumu pilnveidošanas projektu īstenošana, kas parasti ietver būtiskas izmaiņas noteiktos pakalpojuma sniegšanas aspektos;

- Nepārtraukta pakalpojuma uzlabošana – pastāvīga atsevišķu nelielu uzlabojumu veikšana pakalpojumu sniegšanas procesā, kas veicama pakalpojumu nepārtrauktas uzlabošanas procesa ietvaros (viens no pakalpojumu pārvaldības procesiem).

Jāpanāk līdzsvars starp klienta vajadzībām un pakalpojuma sniedzēja iespējām. Uzmanība jāpievērš apstākļiem, kuri ir svarīgi klientiem, it īpaši – piegādes parametriem, savlaicīgumam, informētībai, profesionalitātei un darbinieku attieksmei. Tāpat lielu uzvaru jāliek uz spēju izprast klientu, klientu pieredzes veidošanu un klientu apmierinātības stabilitāti.

Iestādes darbībai ir jābūt saskaņotai ar izstrādātu standartu. Par iestādes darbības saskaņotību liecina tas, ka iestādes stratēģiskā plānošana visos iestādes līmeņos (vispārējā, pamatdarbības, funkcionālā stratēģija) aptver jautājumus, kas saistīti ar klientu apkalpošanas standarta realizēšanu dzīvē. Tai skaitā aptver šādus jautājumus:

- organizācijas vērtības, vīzija, misija un mērķi skaidri pauž, ka klienta vērtības un vajadzības ir pakalpojumu sniegšanas centrā;
- iestādes vadība aktīvi atbalsta uz klientu orientētu organizācijas kultūru (ne tikai vārdos, bet arī darbos – tai skaitā, plānojot iestādes darbības prioritātes un budžetu);
- ir definēti iestādes galvenie klienti, klienti segmentēti un klasificēti, tai skaitā noteiktas potenciālo klientu grupas (tādas grupas, kas vēl nav apgūtas, bet kuras būtu vēlams apgūt);
- noteikti izaicinoši mērķi pakalpojumu kvalitātes (tai skaitā klientu apmierinātības) uzlabošanai (definēts sasniedzamais apmierinātības līmenis katrai klientu grupai par visiem būtiskākajiem pakalpojumiem);
- darbinieki ir apmācīti klientu apkalpošanā, motivēti atbilstoši standarta prasībām;
- iestādē ieviesta uz klientu orientētā kultūra, pārdomāta atbilstoša iekšējā un ārējā komunikācija;
- definētas un aprakstītas ar klientu apkalpošanu saistītās procedūras, kurās noteikts, cik bieži un kā veicamas klientu aptaujas, apmierinātības mērījumi; kā apstrādājamās sūdzības, ieteikumi un ierosinājumi; kā novēršami pakalpojumu trūkumi un tml.
- ieviestas un pielāgotas tehnoloģijas, kas atbalsta klientu apkalpošanas standarta ievērošanu, piemēram, atbilstošas klientu apkalpošanas speciālistu darbavietas – ērtas gan darbiniekiem, gan klientiem; elektronizēti pakalpojumi; ieviesti pakalpojumu monitoringi; pakalpojumu vadības sistēma; rindu vadības sistēma; un tml.

Pārveidojumu ieguvumiem būtu jābūt tādiem, lai:

- samazinātos administratīvais slogs (piem., klientu patērētā laika samazināšana);
- pieaugtu ekonomiskās aktivitātes (piem., samazinot pakalpojumu sniegšanas ilgumu,);
- samazinātos pakalpojumu cenas.

Abu novadu pašvaldības - gan Mārupes, gan Babītes novadā darbojās atbilstoši likumam Par pašvaldībām, sniedzot iedzīvotājiem nepieciešamos publiskos pakalpojumus.

Pašvaldību funkciju veikšanai Mārupes novada pašvaldībā izveidotas iestādes un uzņēmumi, kas darbojas saskaņā ar nolikumiem:

- Mārupes novada pašvaldības administrācija,
- Mārupes Bāriņtiesa,
- Mārupes novada Dzimtsarakstu nodaļa,
- Mārupes novada Sociālais dienests,
- Mārupes vidusskola,
- Mārupes pamatskola,
- Mārupes novada Skultes sākumskola,
- Jaunmārupes pamatskola,
- Pirmsskolas izglītības iestāde "Lienīte",
- Pirmsskolas izglītības iestāde "Zeltrīti",
- Pirmsskolas izglītības iestāde "Mārzemīte",
- Mārupes Mūzikas un mākslas skola,
- Mazcenas bibliotēka,
- Mārupes Kultūras nams,
- Mārupes Sporta centrs,
- Mārupes novada Izglītības dienests,
- Mārupes novada Būvvalde,
- Mārupes novada pašvaldības policija,
- Mārupes novada pašvaldības īpašumu pārvalde.

Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA „Mārupes komunālie pakalpojumi”.

2.4.3. Pašvaldību funkciju veikšanai Babītes novada pašvaldībā izveidotas iestādes un uzņēmumi, kas darbojas saskaņā ar nolikumiem:

- Babītes novada pašvaldības administrācija;
- Salas sākumskola;
- Babītes mūzikas skola;
- Kultūrizglītības centrs;
- Babītes novada pirmskolas izglītības iestāde „Saimīte”;
- Babītes novada pašvaldības bibliotēka ar nodaļu Babītes pagasta Babītē un filiālbibliotēku Salas pagastā;
- Babītes novada bāriņtiesa;
- Babītes vidusskola;
- Babītes sporta komplekss;
- Babītes novada pašvaldības sociālais dienests;
- Babītes novada Babītes pirmskolas izglītības iestāde.

Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās:

- SIA „Babītes siltums”;
- SIA „Komunālie pakalpojumi”.

3. Priekšlikumi

3.1. Priekšlikumi efektīvai novada pārvaldībai un institucionālās sistēmas optimizēšanai

3.1.1. Mārupes un Babītes novadu apvienošana

Saskaņā ar konceptuālo ziņojumu “Par administratīvi teritoriālo iedalījumu” un Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu, Latvijā noris pašvaldību administratīvi teritoriālā reforma. Lai sasniegtu reformas mērķi, paredzēts veidot lielākas, ekonomiski spēcīgākas pašvaldības – novadus, īstenojot pašvaldību apvienošanas. Atbilstoši Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pielikumam paredzēts izveidot administratīvo teritoriju – Mārupes novadu, ar administratīvo centru Mārupē un šādām administratīvajā teritorijā ietilpstošām teritoriālā iedalījuma vienībām: Mārupes pagasts, Babītes pagasts un Salas pagasts. Latvijas Republikas Saeima 2020.gada 2.jūnijā saistībā ar administratīvi teritoriālās reformas veikšanu atbalstīja Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas ieceri no 2022.gada 1.jūlija Mārupes ciemam piešķirt pilsētas statusu. Lēmums pieņemts, neskatoties uz Mārupes novada domes pausto viedokli un vēlmi saglabāt Mārupes ciemam esošo statusu.

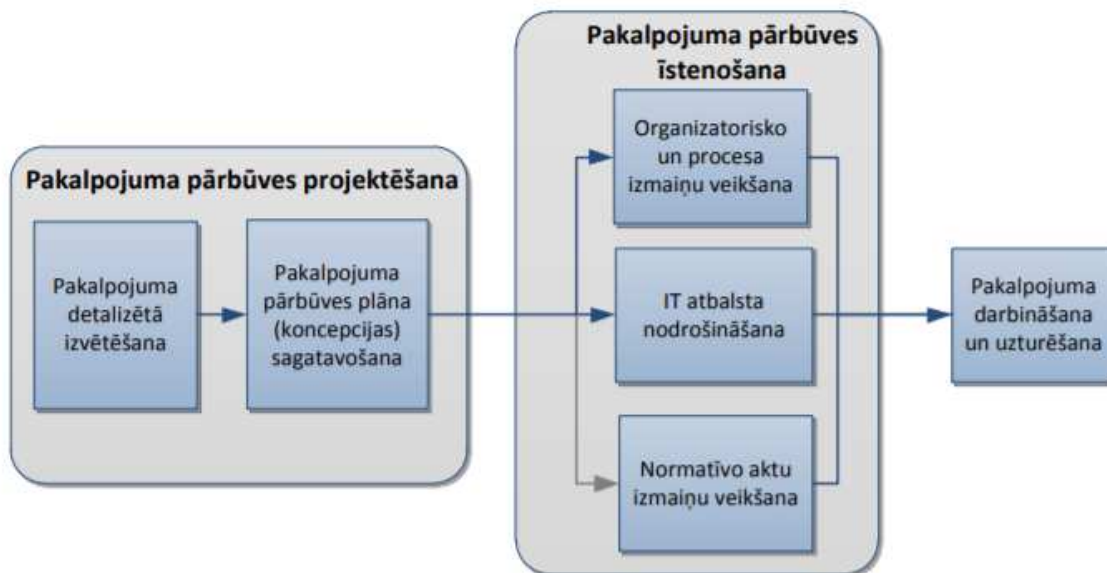
Jaunveidojamā Mārupes novada veidošanā ievērojami sekojoši principi:

- Laika periodu līdz 2021.gada 01.jūlijam uzskatīt par sagatavošanās periodu, kurā tiek veiktas visas nepieciešamās darbības pašvaldības darbības nepārtrauktības nodrošināšanai pēc apvienošanās.
- Laika periodu no 2021.gada 01.jūlija līdz 2022.gada 01.janvārim uzskatīt par pārejas periodu. Pēc novada izveidošanas, pašvaldības institucionālās struktūras pilnveidošana (t.sk., amatu nosaukumu maiņa, amatu aprakstu precizēšana, nodaļu reglamentu precizēšana) notiek pakāpeniski, atbilstoši lemtajam 2021.gada jūlija mēnesī notikušajās Domes sēdēs.
- Pašvaldību apvienošanās process notiek apvienojot pašvaldību iestādes ar citu iestādi vai vairākām citām iestādēm, kā rezultātā uz reorganizējamo pašvaldības iestāžu bāzes izveido jaunu iestādi, atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta 3.daļai.
- Pašvaldības sniegtie pakalpojumi iedzīvotājiem tiek nodrošināti vietās, kur tie tiek sniegti šobrīd un ir izdevīgāki iedzīvotājiem – esošajos ciemos un pagastu centros.
- Novadā tiek ievērots administratīvo un vadības funkciju centralizācijas princips, bet pakalpojumu sniegšanā tiek saglabāta decentralizācija.
- Novada pārvaldē tiek nodrošināta efektīva, mūsdienīga pašvaldības pārvalde un tajā tiek ievēroti labas pārvaldības principi.

- Mārupes novada administratīvais centrs tiek noteikts Mārupē, jo šeit ir lielākais iedzīvotāju īpatsvars, kā arī saskaņā ar Latvijas Republikas Saeimas 2020.gada 2.jūnija lēmumu tiks mainīts Mārupes ciema statuss uz pilsētu.
- Novada pašvaldības darbībā ieteicams pārņemt un izmantot abu novadu veidojošo pašvaldību pozitīvo pieredzi.
- Pašvaldības struktūras veidošanā ieteicams izmantot gan teritoriālo, gan nozaru, jomu dalījumu un attiecīgi novada pašvaldības darbībā nodrošināt gan nozaru, jomu institūciju koordināciju, gan arī teritoriālo vienību koordināciju.
- Novadā nepieciešams paredzēt pašvaldības darbinieku specializācijas palielināšanu un kvalifikācijas, profesionalitātes paaugstināšanu. Ņemot vērā novada demogrāfiskās attīstības prognozes, pašvaldības speciālistu skaits sākotnēji būtu saglabājams esošajā līmenī, pakāpeniski to palielinot atbilstoši darba apjoma palielinājumam.
- Jaunveidojamā novadā jāpārtrauc savstarpējie norēķini par skolēnu mācībām izglītības iestādēs un sociālās aprūpes iestāžu pakalpojumiem novada teritorijā.
- Novadu veidojošo pašvaldību saistošie noteikumi (kā novada saistošo noteikumu daļas) ir spēkā līdz jaunu novada saistošo noteikumu pieņemšanai. Jauno saistošo noteikumu izstrāde un apstiprināšana notiek pakāpeniski.

3.1.2. Pašvaldības pakalpojumu pārbūve un autonomo funkciju izpildes priekšlikumi

Pakalpojumu pārbūve ir īstenojama katram pakalpojumam vai pakalpojumu grupai atsevišķi. Rekomendēts atsevišķa pakalpojuma pārbūvi organizēt kā projektu.³⁶ Katra individuālā pakalpojuma pārbūve jāveic atbilstoši tipveida dzīves ciklam, kas parādīts sekojošā attēlā:

15. attēls. Pakalpojumu pārbūves tipveida soļi.³⁷

ATR gaitā, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta 3.daļas otro punktu notiks iestāžu apvienošana ar vairākām citām iestādēm, — rezultātā uz reorganizējamo institūciju bāzes izveidos jaunu iestādi. Šādas apvienošanas rezultātā izveidosies Sociālais dienests, Pašvaldības policija, Būvvalde un Bāriņtiesa. Šo iestāžu apvienošanu Mārupes novada dome var veikt neatkarīgi no citu iestāžu reorganizācijas, balstoties tikai uz šo iestāžu darbības specifiku, klientu plūsmu vai citiem apsvērumiem, kas nepieciešami vienmērīga ATR procesa norisei.

Paralēli, notiks arī cits process saskaņā Valsts pārvaldes iekārtas likuma 15.panta 3.daļas trešo punktu - nododot struktūrvienību vai struktūrvienības citai iestādei – rezultātā sadalāmā iestāde turpina pastāvēt.

Turpmāk sniegti priekšlikumi par pašvaldības autonomo funkciju izpildi, atbilstoši funkciju uzskaitījumam likuma “Par pašvaldībām” 15.pantā.

Komunālo pakalpojumu organizēšana:

Jaunizveidotajā Mārupes novadā sākotnēji var turpināt savu darbību esošās kapitālsabiedrības, tomēr nepieciešams pakāpeniski izveidot novadā vienu uzņēmumu

³⁶ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/pakalpojumu_parbuvsvadlinijas.pdf

³⁷ https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/pakalpojumu_parbuvsvadlinijas.pdf

(kapitālsabiedrību), kas apsaimniekos pašvaldības pārziņā esošās ūdenssaimniecības un siltumapgādes sistēmas.

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas jomā jaunizveidotajā novadā var turpināt esošos līgumus, pakāpeniski izveidojot vienotu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu.

Administratīvās teritorijas labiekārtošana un sanitārā tīrība:

Administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrības funkcijas nodrošināšanai ieteicams saglabāt esošo pārvaldības modeli, kas nozīmē, ka turpmāk bijušo novadu centros (turpmāk novada līmeņa attīstības centros) tiek koncentrēts ar teritorijas labiekārtošanu saistītais personāls un tehnika.

Kapsētu apsaimniekošanas jomā vismaz līdz 2022.gadam saglabāt esošo pārvaldības modeli.

Iedzīvotāju izglītība:

Jaunveidojamā Mārupes novadā darbu var turpināt līdzšinējais Mārupes novada Izglītības dienests, tajā iekļaujot nepieciešamos Babītes novada pašvaldības izglītības speciālistus.

Nepieciešams pārskatīt un attiecīgi precizēt skolēnu autobusa maršrutus 2021./2022.mācību gada sākumā.

Kultūra, tradicionālo kultūras vērtību saglabāšana un tautas jaunrades attīstība:

Jaunveidojamā Mārupes novadā var tikt veidota pašvaldības administrācijas struktūrvienība "Kultūras nodaļa", kas sniegtu metodisko atbalstu esošajām kultūras iestādēm, nodrošinot to darbības koordināciju. Savukārt, kultūras nami var turpināt pastāvēt esošā veidā – kā pašvaldības iestādes. Pieļaujams, ka pēc administratīvo pārkārtojumu sākotnējās fāzes, būs jālemj par kultūras pārvaldības modeli, kurā ir vienlīdzīga attieksme pret kultūras namiem – katrs kultūras nams iegūst pašvaldības iestādes statusu, vai arī notiek centralizācija.

Bibliotēkas kā pašvaldības iestādes var turpināt pastāvēt, līdz tiks pieņemts attiecīgs domes lēmums par reorganizāciju, kas var būt sasiņots arī ar ieceri pašvaldības bibliotēkās veidot VPVKAC.

Veselības aprūpes pieejamība un sociālā aprūpe:

Jaunveidojamā Mārupes novadā veselības aprūpes jomā reorganizācijas un pārmaiņas netiek paredzētas, jo esošo pašvaldību pārziņā nav veselības aprūpes iestādes.

Jaunizveidotajā novadā var tikt izveidota apvienota pašvaldības iestāde "Mārupes novada Sociālais dienests", kas nodrošinās sociālos pakalpojumus novadā. Pagastos tiks saglabāti arī esošie pakalpojumu sniegšanas punkti, dienas centri un klientu pieņemšanas punkti.

Organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus:

Tā kā līdz šim ne Mārupes novada, ne Babītes novada pašvaldības neorganizēja sabiedrisko transportu novada teritorijā, tad pēc novadu apvienošanas sabiedriskā transporta pakalpojumu organizēšana būtu viens no jautājumiem, kas būtu jāizskata, ne tikai kontekstā ar pakalpojumu pieejamību, bet arī skolēnu autobuša maršruta tīklu.

3.2. Priekšlikumi energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošanai, elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai u.c. uzlabojumiem pašvaldības publisko pakalpojumu jomā

3.2.1. Vadlīnijas un valsts līmeņa ieteikumi elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai

Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2020.-2023.gadam paredz realizēt pāreju no reaktīvas (iedzīvotājam jāzina, kādi pakalpojumi viņam pienākas) pakalpojumu sniegšanas pieejas uz proaktīvu (valsts pārvalde proaktīvi informē iedzīvotāju par iespējām, tiesībām un pienākumiem, kas viņam ir pieejamas un saistošas), kas iezīmē jaunu valsts pakalpojumu sniegšanas brieduma līmeni. Tas nodrošinās gan pilnīgāku iedzīvotāju un uzņēmēju tiesību īstenošanu, samazinātu administratīvo slogu, gan augstāku sabiedrības apmierinātību ar valsts un pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, kā arī augstāku iestādes darba efektivitāti. Taču šobrīd valstī nav izstrādāts esošo pakalpojumu pārveides process, nodrošinot lietotāju dzīves situācijās balstītu, integrētu un proaktīvu pakalpojumu sniegšanu. Tāpat valstī nav vienotas informācijas par iedzīvotāju kontaktiem dažādos kanālos, lai vienoti apzinātu iedzīvotājus, piemēram, katastrofu gadījumā brīdinot par briesmām, kā arī informēt par aktualitātēm pakalpojumos, piemēram, pieteikšanās pakalpojumiem ar konkrētu termiņu, atgādinājumiem, brīdinājumiem u.tml.

Nepieciešams izvērtēt, kādus pakalpojumus dažādās dzīves situācijās ir iespējams "savienot vienā ķēdītē", kas automātiski izpildās iestājoties dzīves situācijai, bez klienta iesnieguma iesniegšanas, vienlaicīgi paredzot iespēju klientam no tā atteikties. Balstoties uz veikto izvērtējumu, būtu jāizstrādā metodiku, kā veidot šo pakalpojumu ķēdīti, kā sadarboties, kā ieviest šādu pakalpojumu.

Ar mērķi veicināt Latvijas valsts pārvaldes rīcībā esošo datu atvēršanu un datu atkalizmantošanu 2019. gadā VARAM izstrādāts informatīvais ziņojums "Par atvērto datu attīstību Latvijā"³⁸.

Virtuālie asistenti iegūst arvien lielāku popularitāti uzņēmumu un organizāciju saziņai ar saviem klientiem. Ņemot vērā publiskās pārvaldes iestāžu darba specifiku, ir iespējams izveidot vienotu pamata platformu virtuālo asistentu pakalpojumu nodrošināšanai, ko var izmantot ikviena iestāde, pielāgojot un papildinot atbilstoši savām vajadzībām. Šāda pieeja ļauj būtiski ietaupīt resursus, jo katrai iestādei nav jāveido savs virtuālais asistents no nulles, bet tikai jāpielāgo virtuālā asistenta "pārziņā" esošo jautājumu loks savas iestādes tēmu specifikai. Latvijā ir uzsākta inovatīvas virtuālo asistentu koplietošanas platformas izveide publiskās pārvaldes iestāžu vajadzībām.

Digitālā identitāte ir viena no pēdējo gadu aktuālākajām tehnoloģiskajām tendencēm, jo tieši no šīs tehnoloģijas jau pašlaik liela mērā atkarīgs tas, cik labi, efektīvi privātā sektora pārstāvji, iedzīvotāji ir spējīgi komunicēt ar valsts pārvaldi, saņemt valsts pārvaldes piedāvātos pakalpojumus u.c. Lai veicinātu digitālo transformāciju ES un visā pasaulē, radīti vairāki risinājumi, piemēram, Smart ID, veikti grozījumi Latvijas likumdošanā, kas paredz, ka no 2023. gada eID kartes būs obligāts personu apliecinošs dokuments. Valstī ir ieviesti jauni e-risinājumi

³⁸ Šobrīd izstrādes stadijā, informācija pieejama: <http://www.varam.gov.lv/lat/print/?doc=27257&from=1159>

pakalpojumu ātrākai un ērtākai saņemšanai – eParaksts un eParaksts mobile, eID, e-adrese. eID un e-paraksts darbojas kā universālā atslēga digitālajā vidē: eParaksts ir individuāls personas paraksts digitālajā vidē, kam ir juridisks spēks, savukārt eID karte ir personu apliecinošs dokuments, ko var izmantot identitātes apliecināšanai gan klātienē, gan elektroniskajā vidē, kā arī dokumentu parakstīšanai elektroniskajā vidē.

Digitālās identitātes nākotnes attīstība tiešā veidā korelējas ar mobilo tehnoloģiju attīstību pasaulē, līdz ar to varam secināt, ka nākotnes risinājumi digitālās identitātes tehnoloģijās būs balstīti uz mobilajam tehnoloģijām, kas veicinās to izmantošanu ikdienā.

22.tabula.

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2022.g.	Mērķa vērtība 2023.g.
Iestāžu, kas nodrošina proaktīvu pakalpojumu sniegšanu, īpatsvars (%)	Latvijas iedzīvotāju aptauja, "Integrēts vajadzību monitorings"	Latvija	51	66	72
		izmaiņas %		+15 %	+21 %
Informētība par iespēju pieteikt pakalpojumu elektroniski (%)		Latvija	86	89	90
		izmaiņas %		+3 %	+4 %

Nākotnes pakalpojumiem jāizmanto esošie un plānotie koplietošanas elementi: vienots pakalpojumu katalogs, vienoti klientu apkalpošanas centri, virtuālie asistenti, e-adrese, integrācijas platformas, unificētie pakalpojumi, vienreizes (once only) princips, vienota platforma visiem e-pakalpojumiem, pakalpojumu pārrobežu pieejamības nodrošināšana.

3.2.2.Klientu apkalpošanas centri

Pakalpojumu vides pilnveides plāns 2020.-2023.gadam un Digitālās transformācijas pamatnostādnes 2021.-2027.gadam nosaka mērķus un snieguma rādītājus valsts un pašvaldību pakalpojumu vides pilnveidošanai. Lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu, nepieciešama vienota un efektīvi funkcionējoša pakalpojumu nodrošināšanas sistēma.

Kā būtisks pamatakmens šādas sistēmas veidošanā ir uzskatāma "vienas pieturas" principa iedzīvināšana valsts un pašvaldību pakalpojumu piegādē, kas paredz iespēju iedzīvotājiem vienuviet saņemt valsts un pašvaldību pakalpojumus. Būtiska loma "vienas pieturas" principa iedzīvināšanā ir (Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra (turpmāk – VPKAC) tīkla izveidei, ko VARAM sadarbībā ar pašvaldībām uzsāka veidot 2015.gadā, uzlabojot pakalpojumu pieejamību un pakalpojumu piegādes efektivitāti.

Lai nodrošinātu "vienas pieturas" principa ieviešanu elektroniskā vidē pilnībā, nepieciešams nodrošināt, ka elektroniski iespējams izpildīt visus pakalpojumu sniegšanas posmus (informācija par pakalpojumu, pakalpojuma pieprasījums, pakalpojuma izpilde, pakalpojuma rezultāts, klienta novērtējums, atgriezeniskā saite). Šobrīd pilnībā elektroniski pieejami 15% no tiem pakalpojumiem, kuriem kāds no pakalpojuma posmiem ir pieejams elektroniski.

Visbiežāk elektroniski pieejami divi posmi – informācija par pakalpojumu un pakalpojuma pieprasīšana.³⁹

Atbilstoši konceptuālajam modelim pēc administratīvi teritoriālās reformas pakalpojumus klātienē paredzēts nodrošināt tikai VPVKAC tīkla ietvaros, pakāpeniski aizvietojo ar iestāžu KAC. VARAM piedāvātais konceptuālais modelis, kurā klātienē apkalpošanu nodrošinās klientu apkalpošanas centru un pašvaldību bibliotēku tīkls, pilnvērtīgi nodrošinās pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem. VARAM publicētājā 2020.gada ziņojumā “Valsts pārvaldes pakalpojumu nodrošināšanas sistēmas stratēģiskās un finanšu – ekonomiskās analīzes veikšana” jau tika konstatēts, ka nav nepieciešams apsvērt sadarbības iespējas ar citiem potenciālajiem sadarbības partneriem. Tomēr, kā alternatīva pašvaldību bibliotēku vietā, minēta iespēja sadarboties arī ar VAS “Latvijas Pasts”.

VPVKAC paredzēts izveidot katra novada administratīvajā centrā un katrā pagastā. Ieteicamā sasniedzamība – sabiedriskā transporta pieturvietas ieteicamais attālums no VPVKAC ir 700m (mērot pa taisni, kas savieno divus punktus). Šo attālumu cilvēks vidēji spēj veikt 10 minūtēs.⁴⁰

VPVKAC minimālo pakalpojumu grozā ietilpst 81 pakalpojums, kurus nodrošina VPVKAC klientu apkalpošanas speciālists⁴¹. Pēc administratīvi teritoriālās reformas paredzēts, ka VPVKAC, bibliotēkas nodrošinās pirmā līmeņa klientu apkalpošanas funkciju (front-office) valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanā. Klātienē pakalpojumus sniegs klientu apkalpošanas centra speciālists un/vai pašvaldības bibliotēkas darbinieks / bibliotekārs. Līdz ar to minimālais pakalpojumu grozs VPVKAC ietvaros jāveido, ņemot vērā pakalpojuma sniedzējam piemītošās zināšanas, prasmes un kompetences⁴².

Mārupes novadā darbojas Novadu nozīmes VPVKAC (Mārupē, Daugavas ielā 29)⁴³. Jaunizveidotā Mārupes novada teritorijā šobrīd darbojas tikai divas publiskās bibliotēkas – Jaunmārupē un Piņķos, ar filiālēm Babītes ciemā un Spuņciemā. Veidojot VPVKAC tikai bibliotēkās, netiks pietiekami nodrošināta pakalpojumu pieejamība. Ierīkojot papildus VPVKAC arī, piemēram, Latvijas pastā pie lidostas “Rīga”, pakalpojumu pieejamība papildus var tikt nodrošināta arī Tēriņu apkaimē. Ņemot vērā, Latvijas Republikas Saeima 2.06.2020., saistībā ar administratīvi teritoriālās reformas veikšanu, atbalstīto Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijas ieceri no 2022.gada 1.jūlija Mārupes ciemam piešķirt pilsētas statusu, jā saglabā jau izveidotais Novadu nozīmes VPVKAC Mārupē.

Papildus nepieciešams nodrošinātu pakalpojumu pieejamību personām ar kustību traucējumiem, (t.sk. personas ar invaliditāti, vecuma pensionāri), kuriem grūtības sagādā klātienē kontaktpunkta apmeklēšana. Tiek rekomendēts – pakalpojumus pieteikt attālināti, izmantojot telefonu un pilnvarotā e-pakalpojuma iespējas, līdz ar to iedzīvotājam nav nepieciešamības apmeklēt klātienē pakalpojumu pieteikšanas kontaktpunktu.

³⁹ Ziņojums “Valsts pārvaldes pakalpojumu nodrošināšanas sistēmas stratēģiskās un finanšu – ekonomiskās analīzes veikšana”, 10.12.2020., <https://www.varam.gov.lv/lv>

⁴⁰ Ziņojums “Valsts pārvaldes pakalpojumu nodrošināšanas sistēmas stratēģiskās un finanšu – ekonomiskās analīzes veikšana”, 10.12.2020., <https://www.varam.gov.lv/lv>

⁴¹ Ministru kabineta 04.07.2017. noteikumi Nr. 401 “Noteikumi par valsts pārvaldes vienoto klientu apkalpošanas centru veidiem, sniegto pakalpojumu apjomu un pakalpojumu sniegšanas kārtību”

⁴² Ziņojums “Valsts pārvaldes pakalpojumu nodrošināšanas sistēmas stratēģiskās un finanšu – ekonomiskās analīzes veikšana”, 10.12.2020., <https://www.varam.gov.lv/lv>

⁴³ <https://www.pakalpojumucentri.lv/vpvkac>

3.2.3.E-pakalpojumi un digitalizācija

Digitālās transformācijas pamatnostādņu 2020.–2027.gadam 1.pielikumā ir noteikti politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji. Attīstības virzienā “Digitālās prasmes un izglītība” sasniedzamie politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji ir saskaņoti ar Nacionālā attīstības plānu 2021.–2027.gadam un tajā noteiktajiem politikas rezultātiem un rezultatīvajiem rādītājiem, balstoties uz ES izmantoto DESI indeksu. Šāda pieeja risina dažādu iedzīvotāju grupu iesaisti un līdzdalību digitālā sabiedrībā, (publisku) pakalpojumu nodrošināšanu līdz pat profesionālu IKT speciālistu ieguldījumam.

E-pakalpojumu lietošanas ieguvumi – mazāks laika patēriņš, nav jādodas uz iestādi, var saņemt jebkurā laikā.

Šobrīd elektroniskie pakalpojumi praktiski vienmēr tiek dublēti ar iespēju šos pašus pakalpojumus saņemt klātienē. Šāda pieeja ir attaisnojama, taču tajā pat laikā tā var būt par iemeslu dublējošām izmaksām, kas noved pie paaugstinātas pakalpojumu nodrošināšanas izmaksām. Ņemot vērā, ka dažādu iedzīvotāju grupu piekļuve internetam sasniedz vairāk kā 90%, ir lietderīgi apsvērt iespēju atsevišķas pakalpojumu grupas nodrošināt “primāri digitāli” un “tikai digitāli”. Tie varētu būt pakalpojumi noteiktām mērķgrupām – uzņēmējiem (uzņēmējdarbības uzsākšana un regulārās darbības), jauniešiem (izglītība, brīvā laika pavadīšanas iespējas), u. c. Šis princips neizslēdz iespēju nodrošināt atbalstu attiecīgo e-pakalpojumu izmantošanā klātienē (piemēram konsultanti klientu apkalpošanas centros, e-asistenta iespējas izmantošana, u. tml.). Pāreja uz e-pakalpojumu izmantošanu pilnā apmērā rekomendējama attiecībā uz juridisko personu apkalpošanu. Valstī nav noteikts tikai elektroniski sniedzamo valsts pārvaldes pakalpojumu grozs, bet saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 2. oktobra regulu (ES) 2018/1724, ir noteikts obligāti elektronizējamo procedūru saraksts (e-pakalpojumu var būt vairāk).

23.tabula.

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2024.g.	Mērķa vērtība 2027.g.
Iedzīvotāji, kam digitālās prasmes ir vismaz pamatlīmenī (Īpatsvars – % no kopējā iedzīvotāju skaita)	CSP, DESI indekss	Latvija	43	54	70
		izmaiņas %		+11 %	+27 %
Iedzīvotāji, kam digitālās prasmes ir virs pamatlīmeņa (Īpatsvars – % no kopējā iedzīvotāju skaita)	CSP, DESI indekss	Latvija	24	35	45
		izmaiņas %		+11 %	+21 %
Iedzīvotājiem nodrošināta valsts pārvaldes pakalpojumu pieejamība VPVKAC tīklā (% no iestāžu pakalpojumiem ir pārstāvēti VPVKAC)	VPVKAC darbības novērtējums	Latvija	Nav datu	35	95

Saziņa elektroniskā vidē starp iestādēm savā starpā, kā arī ar iedzīvotājiem un uzņēmējiem (Elektronisko dokumentu īpatsvars no kopējās formālās saziņas)	Latvijas iestāžu aptauja, "Integrēts vajadzību monitorings. Latvijas E-indeks" s	Latvija	42% (ministrijas)		
		Pašvaldības	23%	60%	90%

3.2.4. Energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošana

Latvijas enerģētikas politikā ir noteikts, ka energoefektivitāte ir viens no galvenajiem politikas instrumentiem, kas ļauj samazināt izmaksas un, samazinot enerģijas patēriņu, paaugstina energoapgādes drošuma līmeni.

Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ir minēts, ka periodā līdz 2030.gadam Latvija piedāvā nodrošināt vidējā īpatnējā siltumenerģijas patēriņa ēkās apkurei samazinājumu līdz 120 kWh/m²/gadā, un kā politikas rezultāts energoefektivitātes dimensijā ēku energoefektivitātes apakšdimensijā ir noteikts - katru gadu renovēt 3% no tiešās pārvaldes ēku platības, kas ir attiecināms arī uz pašvaldību ēkām. Latvija arī nosaka, ka periodā līdz 2030.gadam tiks samazināts rādītājs *"mājsaimniecību īpatsvars, kurām trūkuma dēļ bija liegta siltuma nodrošināšana mājoklī"*, nodrošinot, ka šis īpatsvars ir mazāks nekā ES vidējais rādītājs. Līdz ar to 2030.gada mērķis rādītājam *"mājsaimniecību īpatsvars, kurām trūkuma dēļ bija liegta siltuma nodrošināšana mājoklī"* ir – nodrošināt, ka minētais rādītājs Latvijā būs mazāks nekā 7,5%.

Jautājumā par sabiedrības informēšanu, izglītošanu un izpratnes veicināšanu un ēku energoefektivitātes uzlabošanu Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plānā 2021.-2030.gadam ir iezīmēta vēlāmā situācija 2030.gadā:

- Būtiski uzlabots sabiedrības ieinteresētības līmenis un sabiedrības iesaistīšanās enerģētikas un klimata problemātikas risināšanā, sabiedrības grupas aktīvi īsteno resursefektivitātes uzlabošanas projektus;
- Izglītošana par resursefektivitāti un ilgtspējīgu dzīvesveidu notiek jau sākot ar pirmsskolas izglītības iestādēm;
- Enerģētikas un klimata problemātikas risināšanas nosacījumi ir pilnībā integrēti attīstības plānošanā gan valsts, gan pašvaldību līmenī;
- Ēku fondā vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ir par >30% mazāks nekā 2020.gadā;
- Ir nodrošināta valsts un pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšana;
- Izstrādāts un tiek īstenots dzīvojamā fonda energoefektivitātes paaugstināšanas komplekss ilgtermiņa risinājums.

Plānā⁴⁴ ir secināts, ka pašvaldībām ir liela loma nozīme reģionu attīstības veicināšanā, tādēļ būtu nepieciešams veicināt pašvaldību darbinieku izpratni par energoefektivitāti un klimata pārmaiņām. Lai pašvaldības attīstītos klimatam draudzīgā virzienā ir nepieciešams tās motivēt ieviest inovatīvas tehnoloģijas arī pašu darbā. Piemēram, enerģētikas jomā nepieciešams

⁴⁴Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam

modernizēt infrastruktūru, t.sk. elektroenerģijas skaitītāju pilnīga nomaina uz viedajiem skaitītājiem.

Latvijā siltumapgāde tiek nodrošināta, izmantojot centralizētās siltumapgādes sistēmas, lokālās siltumapgādes sistēmas un individuālo siltumapgādi. Siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā organizē pašvaldības saskaņā ar tām likumā noteikto autonomo funkciju. Plānā⁴⁵ ir noteikts, ka būtu nepieciešams izstrādāt risinājumus paralēli pieslēdzamo energoapgādes sistēmu skaita ierobežojumam, nosakot pašvaldībai stingras tiesības noteikt ierobežojumus paralēli pieslēdzamo energoapgādes sistēmu skaitu vienam objektam, kur šis ierobežojums ir attiecināms uz teritorijas kopumu un uz siltumenerģijas, elektroenerģijas, gāzes apgādi. Attiecībā uz sabiedrības iesaisti enerģijas ražošanā ir konstatēts, ka šobrīd lielākā daļa pašpatērētāju elektroenerģijas ražošanai ir uzstādījusi saules paneļus. Savukārt starp siltumenerģijas ražošanas ne-emisiju iekārtām populārākie ir dažāda veida siltumsūkņi un saules kolektori. Kā galvenais rīcības virziens ir noteikts – *“Ekonomiski pamatotas enerģijas pašražošanas, pašpatēriņa un atjaunojamās enerģijas kopienas veicināšana, veicinot enerģijas ražošanu savām vajadzībām arī publiskajā sektorā”*.

Latvijā transports 2018.gadā veidoja 30,1% no kopējā enerģijas galapatēriņa un 78% no kopējā naftas produktu galapatēriņa. Vairāk nekā 92% no Latvijas autoparka veido ar fosilo degvielu (benzīns, dīzeļdegviela) darbināmi transportlīdzekļi, savukārt ar alternatīvajām degvielām (galvenokārt ar LPG) darbināmi ir apmēram 6% no Latvijā reģistrētajiem transportlīdzekļiem. Privāto transportlīdzekļu lietojuma samazināšanai primāri tiek piedāvāts pilnveidot sabiedriskā transporta izmantošanas iespējas, veicināt velosatiksmes un velo infrastruktūras attīstību, veicināt gājēju infrastruktūras uzlabošanu un kopumā samazināt iedzīvotāju nepieciešamību pārvietoties. Savukārt, lai sekmētu transporta novirzīšanu no pilsētu centriem ir jārada apstākļi daudzfunkcionālu loģistikas centru attīstībai un jāveicina sabiedriskā transporta multimodālo punktu izveidi.

Energoefektivitāti transportā var uzlabot, nodrošinot pāreju uz dažādām alternatīvajām degvielām, primāri elektroenerģiju, biodegvielu (tostarp biometānu), CNG/LNG, nākotnē arī ūdeņradi. Lai šādu pāreju veicinātu, ir nepieciešams īstenot kompleksus pasākumus – izveidot alternatīvo degvielu infrastruktūru, lai būtu iespējams Latvijā izmantot ar alternatīvajām degvielām darbināmus transportlīdzekļus, un vienlaicīgi veicināt attiecīgo transportlīdzekļu (īpaši CO₂ emisiju mazietilpīgāko), bet jo īpaši bezemisiju transportlīdzekļu iegādi gan privātpersonām un komersantiem, gan publiskajos iepirkumos.

Sadzīves atkritumu dalītā vākšana un šķirošana tiek ieviesta pakāpeniski, tomēr šis atkritumu apsaimniekošanas pakalpojums vēl nav pieejams visiem atkritumu radītājiem visās pašvaldībās. Tāpēc atkritumu dalītā savākšana nav pietiekami efektīva un daļa atkritumu, kas varētu tikt pārstrādāti vai reģenerēti nonāk atkritumu poligonos. Ūdenssaimniecības (ūdensapgādes un kanalizācijas) pakalpojumu infrastruktūra noveco un ir liela vajadzība pēc investīcijām tās rekonstrukcijā un attīstībā. Tāpat kanalizācijas sistēmas elementu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu energorisinājumi bieži nav energoefektīvi. Arī lietussūdeņu infiltrācija dēļ nolietotiem un nerekonstruētiem kanalizācijas tīkliem palielina pārsūkņējamo un attīrāmo notekūdeņu apjomu. Plānā⁴⁶ ir noteikts, ka nepieciešams nodrošināt apglabāto atkritumu apjoma samazināšanu, veicināt dažāda veida atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un reģenerāciju, kā arī nodrošināt visu notekūdeņu atbilstošu

⁴⁵Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam

⁴⁶Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam

savākšanu un attīrīšanu, atjaunojot un tālāk attīstot ūdenssaimniecības infrastruktūru, kā arī nodrošināt notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas infrastruktūras izveidi.

Lauksaimniecības, zemes izmantošanas un mežsaimniecības jomā plānā⁴⁷ ir iezīmēta sekojoša vēlamā situācija 2030.gadā:

- Tiek veikta ilgtspējīga zemes apsaimniekošana, lauksaimniecības kultūraugu un lauksaimniecības dzīvnieku audzēšana un meža apsaimniekošana, ievērojot klimata, dabas aizsardzības, ekonomiskos un sociālos aspektus;
- Meža platība Latvijā nesamazinās un tie tiek ilgtspējīgi apsaimniekoti;
- Lauksaimniecība un mežsaimniecība sniedz būtisku ieguldījumu bioenerģētikas jomā, neradot apdraudējumu pārtikas nodrošinājumam un CO2 piesaistei, un ievērojot kaskādes principu.⁴⁸
- Lauksaimniecībā un mežsaimniecībā panākta augsta produktivitāte, efektīvi izmantojot biorekursus (t.sk. zemes resursus);
- Pieaudzis koka izmantošanas būvniecībā apjoms.

Pašvaldība var paredzēt līdzfinansējumu daudzdzīvokļu māju energoefektivitātes uzlabošanai, nodrošinot līdzfinansējumu no darbu faktiskajām izmaksām logu un ārdurvju bloku nomaiņai vai atjaunošanai koplietošanas telpās, jumta seguma atjaunošanai, bēniņu pārseguma, karstā ūdens un siltumapgādes sistēmas cauruļu un gala sienu siltināšanai

Mārupes novadā ir spēkā Mārupes novada domes 30.03.2011. saistošie noteikumi Nr. 8/2011 "Mārupes novada pašvaldības palīdzības piešķiršanas kārtība energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās", kas nosaka kārtību, kādā pašvaldība sniedz palīdzību energoefektivitātes pasākumu veikšanai dzīvojamās mājās – Mārupes novada pašvaldības finansējums energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā. Saskaņā ar minētajiem Saistošajiem noteikumiem, pašvaldības palīdzība energoefektivitātes pasākumiem atbilstoši Mārupes novada Domes budžetā šim nolūkam paredzēto līdzekļu apmēram tiek piešķirta šādiem mērķiem:

- izmaksas energoaudita veikšanai – līdz 100 % no energoaudita izmaksām;
- izmaksas tehniskās apsekošanas veikšanai – līdz 100 % no tehniskās apsekošanas izmaksām;
- izmaksas energoefektivitātes pasākumu veikšanas tāmes sastādīšanai – līdz 100 % no energoefektivitātes pasākumu veikšanas tāmes sastādīšanas izmaksām;
- izmaksas dzīvojamās mājas atjaunošanas būvprojekta un tehniskās dokumentācijas izstrādāšanai – līdz 100 % no izmaksām;
- pievienotās vērtības nodokļa kompensācija – līdz 100 % no Pretendenta samaksātās pievienotās vērtības nodokļa summas katrai iepriekšējos punktos norādītajai pozīcijai.

⁴⁷Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.-2030.gadam

⁴⁸Aprite ekonomikas princips. Saskaņā ar "kaskādes principu" koksni izmanto, ievērojot šādu prioritāro secību: koksnes izstrādājumu izmantošana, to kalpošanas laika pagarināšana, atkārtota izmantošana, pārstrāde, bioenerģijas ražošana un apglabāšana

Babītes novada pašvaldības dome 2017. gada februārī pieņēma lēmumu par energoefektivitātes sistēmas ieviešanu, kā rezultātā 27.09.2017. tika pieņemts domes lēmums "Par „Rokasgrāmata energopārvaldības sistēmas izveidei un ieviešanai Babītes novada pašvaldībā” (turpmāk tekstā – Rokasgrāmata) apstiprināšanu. Rokasgrāmatas sastāvā ietilpst: Energopārvaldības sistēmas (turpmāk tekstā – EPS) organizatoriskā struktūra; EPS ieviešanas jomu saraksts; Enerģijas patēriņu datu ieguves apraksts; Energoefektivitātes plāns; EPS ieviešanai nepieciešamo finanšu un personāla novērtējums; Energopārvaldības finansējums un līgumattiecību shēma; Enerģijas patēriņa esošās situācijas apraksts un analīze; Enerģijas patēriņa datu reģistrācijas grafiks. Rokasgrāmatā ir noteikta novada energopolitika, kur viens no novada attīstības uzdevumiem ir energoefektivitātes ieviešana novadā, t.sk. pašvaldībai piederošajās ēkās, ielu apgaismojumā un meliorācijas sistēmu sūkņu stacijās. Ieviešot EPS, pašvaldība apliecināja, ka pašvaldībai rūp apkārtējā vide un tās saglabāšana, kā arī tā apņēmas pildīt Rokasgrāmatā noteiktos uzdevumus, tostarp veikt nepieciešamos energoefektivitātes uzlabojumus energoefektivitātes paaugstināšanai Babītes novadā.

Nemot vērā minēto, jaunizveidotajā Mārupes novadā būtu ieteicams saglabāt un turpināt Mārupes novada pašvaldības palīdzības sniegšanu energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās, bet savukārt no Babītes novada pašvaldības pārņemt un aktualizēt Rokasgrāmatu energopārvaldības sistēmas izveidei un ieviešanai novada pašvaldībā, kas sniegs iespēju papildus samazināt enerģijas patēriņu tieši pašvaldības ēkās un objektos.

3.3. Priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm

Priekšlikumi publisko pakalpojumu attīstībai novadā izstrādāti ņemot vērā demogrāfiskās prognozes no ziņojuma projekta “Mārupes novada demogrāfijas tendences un apdzīvojuma struktūra” (turpmāk – Mārupes demogrāfijas ziņojums), kā arī nozaru stratēģijas un novadu attīstības programmas.

Mārupes demogrāfijas ziņojumā ir izstrādāti trīs scenāriji iedzīvotāju skaita izmaiņām novadā. Publisko pakalpojumu priekšlikumu izstrādē par pamatu ņemts bāzes scenārijs, kas paredz situāciju, kurā sociālekonomiskā situācija Mārupes novadā pakāpeniski uzlabojas un turpinās novadam raksturīgā mājokļu attīstība, privātmāju un daudzstāvu namu būvniecība. Saskaņā ar minēto bāzes scenāriju, iedzīvotāju skaits Mārupes novadā turpinās stabili pieaugt visās vecuma grupās. Visstraujāk tas pieaugs senioru grupā (57%), kā arī darbaspējīgā vecuma grupā. Potenciālo bērnudārzu un izglītības iestāžu klientu skaits pieaugs mazāk strauji (1.5-18 gadi 32%, līdz 1,5 gadi – 15%). Tomēr tas neizslēdz, ka nepiepildīsies kāds no citiem scenārijiem.

Pieejamo pakalpojumu groza priekšlikums ir izstrādāts ņemot vērā piedāvājumu iedalīt Mārupes novadu 12 apkaimēs. Pieejamo pakalpojumu groza priekšlikumu skatīt 26. tabulā un 13.attēlā.

24.tabula⁴⁹

Nosaukums	Centrs	Iedzīvotāju skaits	(%)	Platība (km ³)	(%)
Babītes	Babītes centrs	2000	6.29	4.4	1.27
Dzilnuciema	Skārduciems (variants - Dzilnuciems)	1200	3.77	22.5	6.49
Jaunmārupes	Jaunmārupes centrs	3000	9.43	43.6	12.58
Klīvju	Klīves	500	1.57	115	33.18
Mārupes	Ap Mārupes novada domi	6300	19.81	10.7	3.09
Piņķu	Piņķu centrs	4300	13.52	22.1	6.38
Salas	Spunčiems	1300	4.09	68.3	19.70
Skultes	Skulte	1200	3.77	13.7	3.95
Spilves	Pie "Spilvas" ražotnes	2500	7.86	10.7	3.09

⁴⁹ Ziņojuma projekts “Mārupes novada demogrāfijas tendences un apdzīvojuma struktūra”

Nosaukums	Centrs	Iedzīvotāju skaits	(%)	Platība (km ³)	(%)
Tēriņu	Ap Mārupes ģimnāziju	3500	11.01	13.1	3.78
Tīraines	Ap Tīraines muižu / stalliem (variants – ap Mārupes pamatskolu)	5400	16.98	5.72	1.65
Vētru	Ap “Mārtiņmuižu” (variants - Rožu un Bērzzemnieku ielu krustojums)	600	1.89	16.8	4.85

3.3.1. Izglītības pakalpojumi

Vērtējot izglītības pakalpojumu grozu un to pieejamību, tad novadā ir pieejamas dažādas izglītības iestādes, tomēr, ņemot vērā iepriekš veikto esošās situācijas izpēti, ir problēmas ar vietu skaitu pirmsskolas izglītības iestādēs, vidējās izglītības iestādēs, Mākslas un mūzikas skolās. Nav attīstīta mūžizglītība novados, ko apliecina iepriekš veiktās socioloģiskās aptaujas rezultāti, kas veikti Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034. ietvaros. Līdz ar to mūžizglītība vēlams attīstīt pēc iespējas vairākās apkaimēs un novadā kopumā, īpaši ņemot vērā iespējas organizēt arī attālinātas mācības. Līdz ar to, pašvaldībai galvenokārt jānodrošina informācija par mūžizglītības iespējām un pieejamību

Saskaņā ar bāzes scenāriju potenciālo pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklētāju skaits kopumā stabilizēsies un pat kritīsies. Bet, ņemot vērā jau esošo vietu trūkumu pirmsskolas izglītības iestādēs, būtu nepieciešams novadā veidot jaunas izglītības iestādes vai paplašināt esošās. Ņemot vērā Vētras apkaimes potenciālās attīstības iespējas nākotnē, jaunas izglītības iestādes varētu veidot Vētrās, Klīvēs, kā arī Spuņciemā, vienlaicīgi turpinot sadarbību arī ar privātām izglītības iestādēm.

Gan Mārupes novadā, gan Babītes novadā jau ir realizēta esošo skolu pārbūve, ar mērķi palielināt vietu skaitu izglītības iestādē, tādējādi nodrošinot iespējas apmeklēt sākumskolu un pamatskolu novadā. Skolēnu skaitu izglītības iestādēs tomēr ietekmē arī Rīgas tuvums, jodaļa skolnieku apgūst izglītību kādā no Rīgas skolām. To nereti nosaka pieejamais sabiedriskais transports no mājām līdz skolai, vecāki darbs Rīgā, kā arī jaunieši bieži vien grib mainīt ierasto vidi, tādējādi izvēloties arī mainīt skolu.

Apskatot interešu izglītību, to pārklājums un piedāvājums ir daudzveidīgs, bet varētu veicināt mūsdienīgas un starpdisciplināras interešu izglītības attīstību: debates, projektu vadība, vides aizsardzība, multimediju māksla, aviācija u.c.

Lai palielinātu interešu izglītības interešu pieejamību un pārvietošanās vajadzības skolēniem, jauniešiem un arī pirmsskolas izglītības vecuma bērniem un vecākiem, būtiski jāpalielina interešu izglītības pieejamība pirmsskolas izglītības iestādēs, līdz ar to, tas samazinātu pārvietošanās nepieciešamību no izglītības iestādes uz kādiem no centriem. Jāattīsta interešu

izglītības pieejamība ārpus formālās izglītības vides, dažādas nodarbības varētu notikt arī bibliotēkās, dienas centros, kultūras namos, radošās mājās, ka arī ārtelpā, veidojot speciālas āra klases jau pie esošiem sporta centriem, skolām vai parkos.

3.3.2. Veselības pakalpojumi

Veselības pakalpojumu pieejamība norādīta 26. tabulā un plašāk atspoguļota 2.1.4. nodaļā. Pēc Nacionālā veselības dienesta interneta vietnē⁵⁰ publiski pieejamās informācijas Mārupes novada teritorijā šobrīd darbojas 7 ģimenes ārsti, bet Babītes novadā – 6 (kopā 13 ģimenes ārsti).

Nemot vērā prognozēto iedzīvotāju skaitu un dalījumu apkaimēs, ir veikts aprēķins, cik katrā apkaimē būtu nepieciešamas ģimenes ārstu prakses (kopā nepieciešams 21 ģimenes ārsts). Aprēķins veikts neņemot vērā bērnu skaitu. Aprēķinā pieņemts, ka Vētru apkaimes iedzīvotājus apkalpos ģimenes ārstu prakses Mārupē un Jaunmārupē, ņemot vērā to lokācijas vietu un prognozēto iedzīvotāju skaitu apkaimē. Piņķu ģimenes ārstu prakses acīmredzot jau šobrīd apkalpo arī Babītes, Klīves u.c. apkaimju iedzīvotājus, līdz ar to Piņķos, Klīvēs un Babītē ģimenes ārstu skaits uzskatāms par pietiekamu.

Atbilstoši 2018.gada MK noteikumiem Nr. 555 “Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšana un samaksas kārtība”⁵¹, ģimenes ārsts var nepieņemt pacienta reģistrācijai savā praksē, ja tajā jau ir 1800 reģistrētu pacientu vai 800 bērnu, izņemot, kad jāreģistrē jau reģistrēta pacienta bērni, vecāki vai laulātie un ģimenes ārsta darbības pamatteritorijā dzīvojoši pacienti.

25.tabula. **Aptuveni nepieciešamais ģimenes ārstu skaits aprēķins uz izdalītajām apkaimēm**

Apkaime	Ēsošais ģimenes ārstu skaits	Prognozētais iedzīvotāju skaits	Nepieciešamais ģimenes ārstu skaits ⁵²
Mārupe	3	6300	4
Vētras		300	
Tīraine	1	5400	3
Piņķi	5	4300	3
Klīves		500	
Babīte		2000	2
Tēriņi		3500	2
Jaunmārupe	2	3000	2
Vētras		300	
Spilve		2500	2
Spunčiems	1	1300	1
Dzilnuciems		1200	1
Skulte	1	1200	1

⁵⁰ <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/gimenes-arsti-atbilstosi-teritorijam>

⁵¹ <https://likumi.lv/ta/id/301399-veselibas-aprupes-pakalpojumu-organizesanas-un-samaksas-kartiba>

⁵² Skaits rēķināts ņemot maksimālo reģistrēto pieaugušo skaitu ģimenes ārsta pacientu sarakstā (1800). Ģimenes ārstu skaitu var ietekmēt bērnu skaits apkaimē. Aprēķins norādīts aptuvenus

Plašāks veselības pakalpojums grozs varētu tikt nodrošināts jau esošajos apdzīvotuma centros: Piņķos, Mārupē, Jaunmārupē. Skultē un Tīrainē nākotnē var attīstīt dienas centrus bērniem ar īpašām vajadzībām un sabiedrisko pakalpojumu centrus.

Priekšlikums:

Pakāpeniski palielināt ģimenes ārstu prakšu skaitu atbilstoši novada iedzīvotāju skaitam un vajadzībām, primāri tajās apkaimēs, kur pakalpojums šobrīd nav pieejams (skat. 25.tabulu), un veicināt jaunu veselības pakalpojumu piedāvājumu attīstību novadā.

3.3.3.Kultūras pakalpojumi

Esošo kultūras pakalpojumu analizē norādīja, ka novadā pietrūkst telpu kultūras pasākumu norisei un kolektīvu mēģinājumiem, kā arī telpu kvalitatīvu kultūras pasākumu baudīšanai, līdz ar to novada iedzīvotājiem ir ierobežotas iespējas piedalīties kolektīvos un līdzdarboties novada kultūras dzīves veidošanā.

Nemot vērā situāciju un demogrāfiskās prognozes, ka palielināsies darbaspējīgās vecuma grupas un senioru vecuma grupas iedzīvotāju skaits, lai rastu iespējas aktīvi darboties novadā, būtu jāveicina jauna Kultūras nama/centra celtniecība, kā arī esošo telpu pārbūve, tās paplašinot. Vienlaicīgi risinājums ir attīstīt apkalpojumu pieejamību ārpus tradicionālā Kultūras nama, izmantojot esošos kultūras mantojuma objektus, piemēram baznīcas un muižas, iekštelpu un ārtelpu publisku kultūras pasākumu norisei. Estrādes būvniecība varētu nodrošināt dažādu kultūras pakalpojumu pieejamību siltajā laika periodā. Kultūras pakalpojumu attīstības priekšlikumu skatīt 26. tabulā.

Pašvaldība ir paredzējusi izveidot lauksaimniecības un amatniecības produktu sezonālu tirdzniecības vietu, nodrošinot iedzīvotājiem un viesiem iespēju iegādāties vietējos eko produktus un lauku labumus, kā arī vietējos amatniecības izstrādājumus. Vienlaicīgi paredzēta tūrisma informācijas punkta izveide. Šīs vietas attīstība varētu veicināt Mārupes apkaimes centra attīstību un veidot vietas zīmi. Vieta var palielināt vietējo iedzīvotāju piederības izjūtu novadam.

Priekšlikumi:

Nodrošināt kultūras infrastruktūras attīstību, atjaunošanu un atbilstību mūsdienu vides, dizaina un kultūras produktu patēriņa prasībām.

Paaugstināt sadarbību kultūras jomā iesaistīto pušu starpā (ar privāto un nevalstisko sektoru).

Nodrošināt sabalansētu un kvalitatīvu kultūras produktu piedāvājumu visu gadu dažādām mērķauditorijām.

Veicināt vietējas nozīmes meistarklases un dienas aktivitātes dažādām vecuma grupām novadā.

3.3.4. Sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumi

Sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumu daudzveidība novadā ir ļoti plaši pieejama. Līdz šim novadi ir nodarbojušies ar stadionu, sporta zāļu un atsevišķu laukumu pārbūvi un izbūvi, tomēr būtu nepieciešams papildus attīstīt sporta āra laukumus ikdienas aktivitātēm apkaimju robežās – Klīvu, Vētru, Dzilnuciema, kā arī Babītes un Spilves apkaimēs, lai nodrošinātu to pieejamību plašākai novada iedzīvotāju daļai. Ņemot vērā, ka apkārtnē (tuvākajos novados un Rīgas daļā, kas tuvāk Mārupes novadam) nav stadionu lielu sporta pasākumu rīkošanai, tad ir potenciāls, pārveidojot kādu no esošiem, veidot vietējas nozīmes stadionus, iltermiņā attīstīt reģionālas nozīmes sporta notikumu vietas. Ņemot vērā Mārupes novada AP, iespējams paredzēt izbūvēt peldbaseinu jaunas izglītības iestādes tuvumā, sadarbībā ar privātajiem investoriem. Peldbaseins būtu jāveido kā publisko pieejams, ka to var izmantot visi Mārupes iedzīvotāji noteiktos laikos. Mārupes novadā galvenais uzdevums ir veicināt esošās infrastruktūras izmantošanu un pārbūvi, kā arī nodrošināt pakalpojumu pieejamību. Pašlaik ir apgrūtināta pārvietošanās starp novada sporta infrastruktūras objektiem. Līdz ar to ir jāattīsta veloceļu tīkls un sabiedriskais transports, lai šie sporta un aktīvās atpūtas centri un vietas būtu viegli sasniedzamas, izmantojot arī citus transporta līdzekļus ne tikai privāto transportu.

Priekšlikumi:

Veicināt pašvaldības un privāto partneru sadarbību, attīstot jaunus un paplašinot esošos sporta kompleksus.

Paplašināt sporta veidu pieejamību un daudzveidību.

Nodrošināt jauna peldbaseina izbūvi novadā.

3.3.5. Sociālie pakalpojumi

Mārupes novadā sociālo pakalpojumi plaši pieejami esošajos dienas centros. Tomēr īpaša uzmanība 2021.gada iedzīvotāju forumos tika pievērsta cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuriem ir kustību un citu traucējumi, kas neļauj integrēties esošās izglītības sistēmās un darba vidē, un ir nepieciešama asistenta piesaiste. Būtiska nozīme informācijai, ka šādi sociālie pakalpojumi ir pieejami, vairāk informēt cilvēkus caur dažādiem sociālajiem tīkliem, kā arī pašvaldības darbiniekiem tiešā veidā kontaktējoties ar potenciālajiem šo pakalpojumu izmantotājiem.

Ņemot vērā arī demogrāfisko prognozi, tiek prognozēta senioru grupas skaita palielināšanās, tadējādi novadam būtu jādomā arī par pansionātu izveidi, domājot par šī pakalpojuma attīstību plašākā mērogā, kontekstā arī ar Rīgas pilsētu.

Transports pēc izaukuma

Pašvaldības līdzfinansēts pakalpojums. Lai nodrošinātu senioru un cilvēku ar īpašām vajadzībām (arī bērnu ar īpašām vajadzībām) pārvietošanos novadā, veidot dažādus transporta pakalpojumus. Veidot "Zvani un brauc", ko līdzfinansētu vai pilnībā finansētu pašvaldība. Šāda sistēma jau ir izveidota un pilnvērtīgi darbojas ārpus Latvijas. Šāda

pakalpojuma speciālists palīdz zvanītājiem izplānot maršrutus, uzzināt kustību sarakstus. Vajadzības gadījumā nodrošina arī nepieciešamo transportlīdzekli.

Šis pakalpojums varētu darboties kā papildpakalpojums sabiedriskajam transportam, īpaši lauku teritorijā ar mazu iedzīvotāju blīvumu. Iespējams, ka to varētu izmantot ne tikai cilvēku grupas, kas atbilst noteiktiem kritērijiem, bet arī citi novada iedzīvotāji. Pamatā šo pakalpojumu veidot pieejamu pensionāriem (iespējams primāri ar zemiem ienākumiem, kustību traucējumiem un citām veselības problēmām, kas viņam liedz brīvi pārvietoties ar sabiedrisko transportu), kā arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un daudz bērnu ģimenēm. Lai nodrošinātu un ieviestu šādu pakalpojumu sistēmu, jāizstrādā konkrēti atlases kritēriji un nosacījumi, kas nosaka šī pakalpojuma lietotājus.

Privātas iniciatīvas pakalpojums “zvans pēc vajadzības”

Iniciatīva, ar mērķi palīdzēt tiem senioriem vai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, kuri nelieto viedtālruni, un kuriem ir grūtības pārvietoties. Pakalpojums paredzēts cilvēkiem ar podziņtelefonu. Tādā veidā varētu mazināt senioru un cilvēku ar īpašām vajadzībām nonākšanu pansionātos un aprūpes namos, jo mobilitāti un pamatvajadzību apmierināšanu viņi var nodrošināt paši, izmantojot telefonu.

Pakalpojums veidots, lai uzlabotu augstāk minēto cilvēku mobilitāti un pakalpojumu pieejamību. Piezvanot uz attiecīgo telefona numuru un piespiežot attiecīgo ciparu, seniors var saņemt viņam vajadzīgo pakalpojumu:

- Pasūtīt transportu, kas viņu nogādās uz kādu vietu (100 km rādiusā).
- Pasūta transportu atpakaļ ceļam (automātiski jau zina, uz kurieni jābrauc).
- Pasūtītu ēdienu, kas tiek piegādāti no tuvākās apkārtnes restorāniem, kafejnīcām, ēdnīcām, maiznīcām. Piegāde noteik līdz durvīm un samaksāts saņemot pakalpojumu.
- Pasūtītu pārtikas produktus. Piegāde notiek līdz durvīm un samaksāts saņemot pakalpojumu.
- Pasūtīt medikamentus.

Transporta pakalpojums tiek nodrošināts 15 minūšu laikā no izsaukuma brīža, līdz ar to pakalpojuma saņēmējs pats var plānot savu laiku. Šis pakalpojums tiek piedāvāts tikai konkrētai cilvēku grupai/grupām, līdz ar to tiek veidota katra datu bāze, kas atvieglo regulāru un ātrāku katra pakalpojuma saņēmēja vajadzību apstrādi.

Transporta pakalpojumus var nodrošināt 50 km rādiusā, līdz ar to sniedzot iespēju apmeklēt ne tikai novada ārstniecības iestādes, bet arī Rīgas pilsētas ārstniecības iestādes, aizbraukšanu ciemos pie radniekiem utt.

Priekšlikumi:

Veicināt senioru un cilvēku ar īpašām vajadzībām mobilitāti.

Nodrošināt tādu dienas centru darbību, kur cilvēki ar īpašām vajadzībām var attīstīt savas prasmes un pavadīt dienu ārpus mājas viņiem atbilstošā vidē.

3.3.6. Komunālie pakalpojumi

Nemot vērā lielos finansiālos ieguldījumus, kas pašvaldībai ir jāveic, lai nodrošinātu ciemu teritorijās esošos īpašumus ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem, tad ciemu robežās pakalpojumi jānodrošina pēc iespējas ievērojot noteiktās aglomerācijas robežas, kā arī ņemot vērā SIA "Mārupes komunālie pakalpojumi" un SIA "Babītes siltums" darbības stratēģijas un saimnieciskās darbības plānus.

Pašvaldībai turpmākos gados jāveicina namu apsaimniekošanas funkciju pārņemšana. Jāveicina biedrību dibināšana un māju pārvaldīšanas tiesību pārņemšana Latvijas Republikas normatīvos noteiktajā kārtībā.

Priekšlikumi:

Nodrošināt apsaimniekošanas un pārvaldīšanas funkciju nodošanu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju dzīvokļu īpašnieku kopīgi izvēlētam apsaimniekotājam, saskaņā ar LR normatīvo aktu prasībām.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšana aglomerācijas teritorijās.

Lokālu ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu pārņemšana pašvaldības īpašumā un/vai apsaimniekošanā.

Siltumenerģijas ražošanas un apgādes infrastruktūras paplašināšana vietās, kur esošā apkures sistēma vai risinājums apdraud cilvēku drošību un neatbilst vides prasībām, galvenokārt daudzdzīvokļu dzīvojamās, publiskās un ražošanas ēkās

Elektroapgādes sistēmas atbilstības nodrošināšana LR normatīvo aktu prasībām Tīrainē, Skultē un Mārupe.

3.3.7. Publiskā ārtelpa

Mārupes novada turpmākās attīstības iespējas, attīstot publisko ārtelpu, ir skvēri un parki, kā arī bērnu rotaļu laukumi. Novadā jau ir esoši skvēri un parki, tomēr turpmāk var veidot jaunas labiekārtotas parka teritorijas, lai nodrošinātu novada iedzīvotājus ar rekreācijas iespējām tuvāk dzīvesvietai. Kā rekreācijas teritorija būtu attīstāms Medemu purvs, veidojama pastaigu taka apkārt Babītes ezeram, kā arī labiekārtojama Cenas tīreļa daļa Mārupes pagasta teritorijā, kas veicinātu rekreācijas pieejamību un dabas izziņas tūrisma attīstību jaunizveidotā novada teritorijā.

Nemot vērā arī iedzīvotāju skaita pieaugumu un jauno ģimeņu prasības pēc kvalitatīvas dzīves telpas, apkaimēs būtu jāveido jauni un jāattīsta esošie bērnu rotaļu laukumi atbilstoši mūsdienu prasībām un drošības standartiem. Jauni bērnu rotaļu laukumi būtu veidojami Vētrās, Skultē un arī citās vietās, kur tie nepieciešami, attīstīstoties kādam publiskam objektam. Pašvaldībai vajadzētu veicināt, un nodrošināt apstākļus, kur pēc iespējas vairāk laika iedzīvotāji var pavadīt ārpus mājām: bērnu rotaļu laukumā, sporta aktivitāšu laukumā, parkā, svērā vai kādā cita rekreācijas teritorijā novadā.

Novadā ir vairākas esošas peldvietas, bet saskaņā ar pieejamo informāciju novadā nav nevienas oficiālas peldvietas⁵³. Arī turpmāk novadā nav paredzēta oficiālu peldvietu veidošana.

Viens no turpmāk nepieciešamajiem publiskās ārtelpas attīstības virzieniem ir pašvaldības atbalsts daudzdzīvokļu namu pagalmu labiekārtošanā. Pašvaldība var izskatīt iespējas piešķirt līdzfinansējumu daudzdzīvokļu māju pagalmu labiekārtošanas projektiem, kas ir privāta teritorija, tomēr kā publiska ārtelpa pieejama ikvienam iedzīvotājam. Ar pašvaldības finansiālu atbalstu tiktu veicināta mūsdienīgāku, funkcionālāku un sakoptāku pagalmu veidošana, tiktu veidoti jauni rotaļu laukumi, autostāvētņu ierīkošana, gājēju celiņu un ārtelpas apgaismojuma izveide, atpūtas solu un atkritumu laukuma izbūve, kā arī apstādījumu ierīkošana. Sadarbības nodrošināšanā nepieciešams iesaistīt gan attīstības daļas pārstāvjus, gan ainavu arhitektus, kas konsultētu un sniegtu palīdzību projekta izstrādē. Atbalsta organizēšanai Pašvaldībai ir jāizstrādā jauni saistošie noteikumi "Par Mārupes novada pašvaldības līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību dzīvojamās mājas teritorijas labiekārtošanas darbu veikšanai".

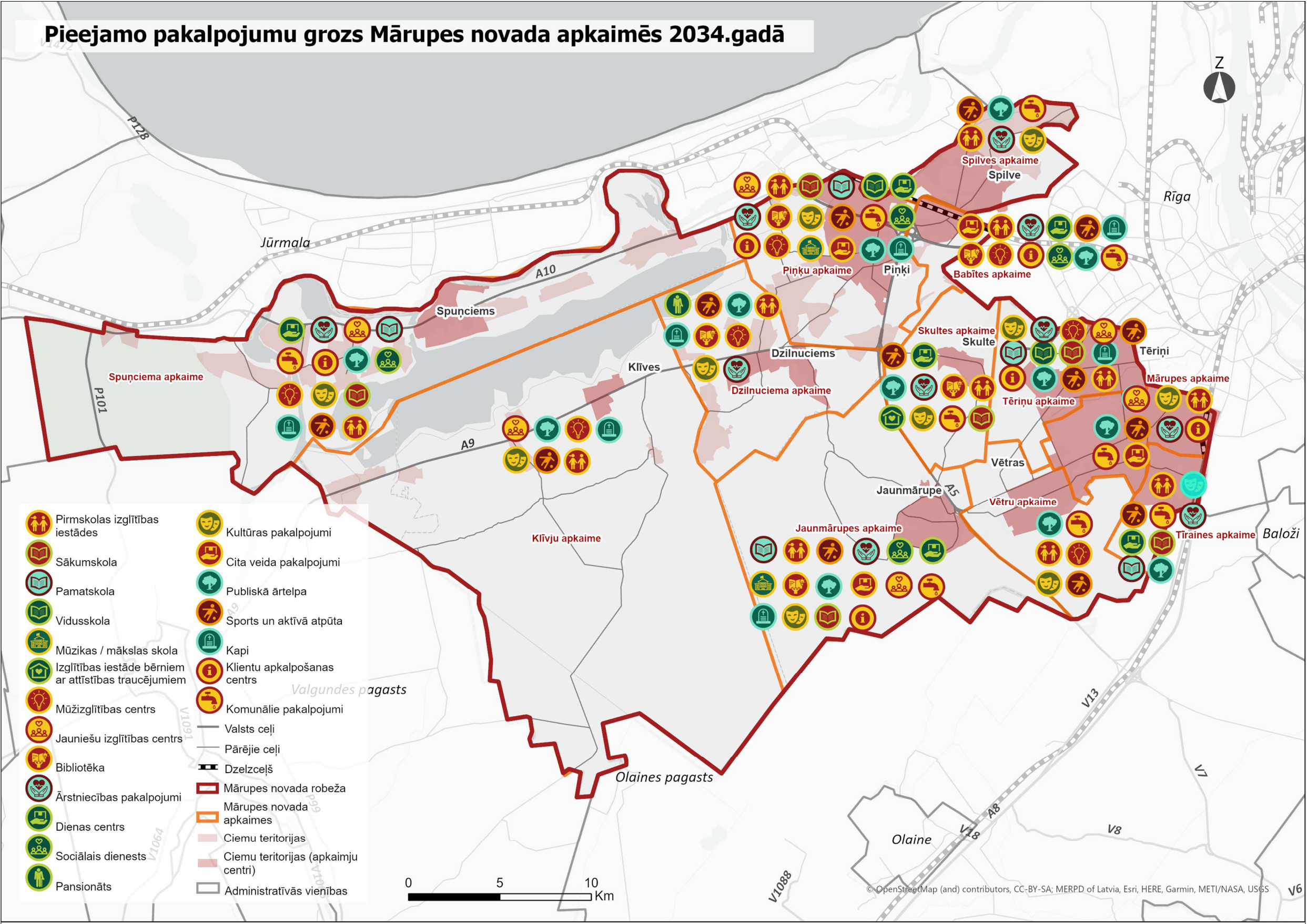
Priekšlikumi:

Pašvaldības atbalsts daudzdzīvokļu namu pagalmu labiekārtošanas projektu izstrādei un izbūvei.

Rekreācijas vietu attīstība tuvāk mājām, kā arī rekreācijas teritoriju attīstība vienas dienas atpūtai novadā dažādām vecuma grupām.

⁵³ <https://www.vi.gov.lv/lv/peldvietu-udens-kvalitate>

13. attēls. Shēma pieejamo pakalpojumu grozs Mārupes novada apkaimēs 2034.gadā

26. tabula

	Mārupe	Tīraine	Tēriņu	Jaunmārupes	Vētras	Klīves						Salas						Dzilnuciema			Skulte	Piņķu						Babīte			Spilves			
	Mārupe	Tīraine	Tēriņu	Jaunmārupe	Vētras	Kaģi	Blodnieki	Trenči	Klīves	Plūģuciems	Cielavas	Kūdra	Pavasari	Gārciems	Starpciems	Pērciems	Spuņciema	Varkalji	Dzilnuciems	Lapsas	Skārduciems	Skulte	Egluciems	Piņķi	Vīkuļi	Sēbruciems	Brīvkalni	Priežciems	Līberi	Dzērves	Babīte	Mežāres	Spilve	
Klientu apkalpošanas centri																																		
Pašvaldības KAC	x																x							x										
VPVKAC	x		x	x													x							x								x		
Izglītības pakalpojumi																																		
Pirmsskolas izglītības iestāde	x	x	x	x	x				x								x		x			x		x		x					x		x	
Sākumskola		x	x	x													x					x		x										
Pamatskola		x	x	x													x					x		x										
Vidusskola			x																					x										
Mākslas un mūzikas skola				x																				x										
Jauniešu interešu centrs			x																															
Izglītības iestāde bērniem ar attīstības traucējumiem		x	x	x																		x		x										
Mūžizglītības centrs	x		x		x				x								x		x	x		x		x								x		
Interešu izglītība	x	x	x	x													x					x		x								x		
Veselības pakalpojumi																																		
Ģimenes ārsta prakse	x	x	x	x													x		x			x		x							x			x
NMP punkta izveide	x			x																														
citi ar veselību saistīti pakalpojumi	x		x	x																x				x								x		
Kultūras pakalpojumi																																		
Kultūras pieminekļu publiska izmantošana (baznīcas, muižas, utml.)		x		x					x								x		x					x										
Kultūras nams/ tautas nams/ izstāžu zāle	x	x																				x		x										x
Bibliotēka		x		x													x		x	x		x		x							x			
Muzejs			x	x																														
Estrāde		x			x																													

	Mārupe	Tīraine	Tēriņu	Jaunmārupes	Vētras	Klīves						Salas						Dzilnuciema			Skulte	Piņķu						Babīte			Spilves			
	Mārupe	Tīraine	Tēriņu	Jaunmārupe	Vētras	Kaģi	Blodnieki	Trenči	Klīves	Plūģuciems	Cielavas	Kūdra	Pavasari	Gātciems	Starpciems	Pērciems	Spuņciema	Varkaji	Dzilnuciems	Lapsas	Skārduciems	Skulte	Egluciems	Piņķi	Vīkuļi	Sēbruciems	Brīvkalni	Priežciems	Liberi	Dzērves	Babīte	Mežāres	Spilve	
Sports un aktīvā atpūta																																		
Sporta zāle	x	x	x	x													x							x							x			
Sporta trase, āra laukums		x		x	x				x								x		x	x		x		x							x	x	x	
Sporta skola/centrs		x	x														x						x											
Sporta klubs (trenažieru zāle)	x	x		x																		x		x										
Ledus halle			x																					x										
Peldbaseins			x	x																				x										
Ūdenssports un atpūta				x			x		x							x	x	x						x										
Jāšanas sports un atpūta		x		x	x				x																x			x						
Sociālie pakalpojumi																																		
Dienas centrs		x		x													x					x		x							x			
Pansionāts					x															x														
Sociālais dienests	x	x		x													x							x								x		
Dienas aprūpes centrs																						x												
Izglītības/medicīnas centrs bērniem ar īpašām vajadzībām		x																				x												
Komunālie pakalpojumi																																		
Centralizētā ūdensapgāde	x	x	x	x	x												x					x		x				x			x		x	
Centralizētā kanalizācija	x	x	x	x	x												x					x		x				x			x		x	
Centralizētā siltumapgāde	x	x	x	x	x												x				x		x		x									
Publiskā ārtelpa																																		
Parks, skvērs	x		x	x					x													x		x							x		x	
Mežaparks, mežs		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	x			x	x	x	x	x	x	x	x	
Bērnu rotaļu laukums	x	x	x	x	x																	x		x							x			
Labiekārtota promenāde	x		x		x																	x												
Kapsēta			x	x					x								x							x							x			
Dzīvnieku kapsēta																			x					x										

Zaļš pakalpojums ir pieejams, sarkans - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2027. gadam, oranžs - pakalpojums būtu jāizveido līdz 2034. gadam

3.4. Priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm

3.4.1. Izglītības pakalpojumi

Izglītības attīstības pamatnostādņu 2020.–2027.gadam „Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai” īstenošanas rezultāti ir noteikti atbilstoši pamatnostādnēs izvirzītajiem izglītības politikas mērķiem, un ir paredzēta četru politikas rezultātu sasniegšana 2027.gadā. Politikas rezultāti tiek raksturoti ar noteiktiem rezultāta rādītājiem, kas raksturo politikas rezultātu ietekmi.

Jaunatnes politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam īstenošanas rezultāti ir noteikti atbilstoši pamatnostādnēs izvirzītajiem politikas mērķiem. Politikas rezultāti tiek raksturoti ar noteiktiem rezultāta rādītājiem, kas raksturo politikas rezultātu ietekmi.

Jaunizveidotajā Mārupes novadā, lai novērtētu izglītības pakalpojumu attīstību Mārupes novada IAS ietvaros, var pielietot sekojošus rezultātīvos rādītājus, par bāzes vērtību izmantojot publiski piejamus datus par 2019. gadu Mārupes un Babītes novadu teritorijās, ja tādi pašvaldībā ir pieejami.

27.tabula.

Indikators	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2024.g.	Mērķa vērtība 2027.g.
Bērnu īpatsvars no 1 gadu vecuma līdz 4 gadu vecumam, kuri apgūst pirmsskolas izglītības programmu (%)	CSP	Latvija	68	70	73
		izmaiņas		+2 %	+5 %
Pieaugušo (25-64) īpatsvars, kuri iesaistīti pieaugušo izglītībā pēdējā gada laikā (%)	Eurostat, Darbspēka apsekojums (LFS)	Latvija	7,4	8	15
		izmaiņas		+0,6 %	+7,6 %
Jauniešu īpatsvars Latvijas iedzīvotāju kopskaitā (%)	CSP	Latvija	12,17 (2020.)	12,5	13
		izmaiņas		+0,33 %	+0,83
Jauniešu vecumā no 15-24 gadiem nodarbinātības līmenis Latvijā (%)		Latvija	31,4	35	40
		izmaiņas		+3,6 %	+8,6 %

3.4.2. Kultūras pakalpojumi

Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam ir noteikts, ka administratīvi teritoriālās reformas kontekstā kultūras pieejamības un līdzdalības iespēju pieejamības saglabāšanai jāturpina iepriekšējā perioda kultūrpolitikas pamatnostādnēs iezīmētais minimālā kultūras pakalpojumu groza princips, kas paredz noteikta kultūras pakalpojumu klāsta piedāvājumu pašvaldībā atkarībā no administratīvās teritorijas lieluma.

Kultūras pakalpojumu groza konceptā šobrīd noteikts, ka pagasta līmenī iedzīvotājiem jābūt pieejamiem bibliotēku pakalpojumiem, iespējām izmantot kultūrizglītības, mākslinieciskās jaunrades, kultūras pasākumu un brīvā laika pavadīšanas iespējas, piekļūt kultūrvēsturiskajam mantojumam, iesaistīties Dziesmu un deju svētku procesā un radošajā uzņēmējdarbībā. Novada līmenī pakalpojumu grozu papildina profesionālās ievirzes mākslas un mūzikas izglītības pieejamība, profesionālās kultūrizglītības pieejamība un muzeju pakalpojumi, valstspilsētu līmenī – arhīvu pakalpojumi, profesionālās mākslas pieejamība (akustiskā koncertzāle, laikmetīgais mākslas muzejs, izstāžu zāles, teātri, opera, daudzfunkcionālie kultūras centri), kino pieejamība, kā arī padziļināts muzeju pakalpojumu kopums un augstākās izglītības iespējas kultūras jomā.

Kultūrpolitikas pamatnostādnēs 2021.-2027.gadam ir noteikti politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji. Kultūrpolitikas rezultāti izriet no izvirzītā politikas mērķa – ilgtspējīga un sabiedrībai pieejama kultūra cilvēka izaugsmei un nacionālas valsts attīstībai – un apakšmērķiem. Politikas rezultātu īstenošanas izvērtēšanai ir noteikti 14 rezultatīvie rādītāji. Rezultatīvie rādītāji ir noteikti atbilstoši NAP 2027 prioritātes „Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei” rīcības virziena „Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs” un rīcības virziena „Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai” noteiktajiem indikatoriem un to sasniedzamajām vērtībām. Kultūrpolitikas rezultatīvo rādītāju sasniegšanas progresu novērtēšanai valsts līmenī tiks nodrošināts to regulārs monitorings, primāri – reizi divos gados veicot kultūras patēriņa pētījumu.

Jaunizveidotajā Mārupes novadā, lai novērtētu kultūras pakalpojumu attīstību Mārupes novada IAS ietvaros, var pielietot sekojošus rezultatīvos rādītājus, par bāzes vērtību izmantojot publiski pieejamos datus par 2019. gadu Mārupes un Babītes novadu teritorijās, ja tādi pašvaldībās ir pieejami.

28.tabula.

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2024.g.	Mērķa vērtība 2027.g.
Kultūras mantojuma institūciju – bibliotēku, muzeju, arhīvu – klātienes apmeklējumu skaits uz 100 iedzīvotājiem	KM dati, CSP, Pašvald. dati	Latvija	605	532	589
		izmaiņas %		-12 %	- 2,5 %
Mājsaimniecību izdevumi kultūrai un atpūtai no mājsaimniecību kopējiem patēriņa izdevumiem (%)	CSP	Latvija	8,1	8,2	8,3
		izmaiņas %		+ 2 %	+3 %

Dalībnieku skaits amatiermākslas kolektīvos (skaits tūkst.)	KM dati, Pašvald. dati	Latvija	62,4	60,0	58,0
		izmaiņas %		-3,5 %	-7 %
Mūzikglītības, tostarp tālākizglītības un profesionālās pilnveides, programmu apguvušo skaits	KM gada pārskats, Pašvald. dati	Latvija	754	800	850
		izmaiņas %		+6 %	+13 %

Pamatnostādnēs ir secināts, ka viens no risinājumiem kultūras piedāvājuma pieejamības paplašināšanai ir t.s. „kultūras pakalpojumu groza” koncepta atsvaidzināšana, sadarbībā ar pašvaldībām definējot kultūras pakalpojumu grupas, kas nodrošināmas iedzīvotājiem noteiktā attālumā no dzīvesvietas, it īpaši pārskatot pašvaldību sniegtos kultūras pakalpojumus administratīvi teritoriālās reformas kontekstā. Kultūras ministrijas 2018.gadā veiktā pētījuma ietvaros secināts, ka motivācija apmeklēt interesējošu kultūras pasākumu sāk būtiski samazināties pie aptuveni vienas stundas brauciena attāluma robežas.

Tāpat kultūras piedāvājuma pieejamības paplašināšanā jāizskata iespējas efektīvi izmantot digitalizācijas sniegtās iespējas, tostarp izmantojot apstākli, ka ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu reģionu kultūras centri ir apgādāti ar modernu aprīkojumu audiovizuālā satura demonstrēšanai.

3.4.3.Sporta un brīvā laika pavadīšanas pakalpojumi

Sporta politikas pamatnostādņu 2021.–2027. gadam īstenošanas rezultāti ir noteikti atbilstoši pamatnostādnēs izvirzītajiem sporta politikas mērķiem. Jaunizveidotajā Mārupes novadā, lai novērtētu sporta pakalpojumu attīstību Mārupes novada IAS ietvaros, var pielietot sekojošus rezultātos rādītājus no pamatnostādnēs noteiktajiem politikas rezultātiem (*Sporta aktivitātes sekmē sabiedrības labklājību un veselību*), par bāzes vērtību izmantojot publiski pieejamos datus.

29.tabula.

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2024.g.	Mērķa vērtība 2027.g.
Iedzīvotāju īpatsvars (%), kas vismaz 1-2 reizes nedēļā Latvijā nodarbojas ar fiziskām aktivitātēm	Eurobarometer	Latvija	28 (2018.)	32	35
		izmaiņas %		+4 %	+7 %
Liekā svara un aptaukošanās īpatsvars bērniem 7 gadu vecumā (%)	Bērnu antropometrisko parametru un skolu vides pētījums, SPKC	Latvija	22,8 (2018.)	21,8	20,5
		izmaiņas %		-1 %	-2,3 %
Tautas sporta un veterānu sporta pasākumos iesaistīto personu īpatsvars (%) no visu iedzīvotāju skaita	LSFP; LTSA	Latvija	5,9	6,1	6,3
		izmaiņas %		+0,2 %	+0,4 %
Izglītojamo skaits sporta interešu izglītības programmās	IZM	Latvija	45 958	47 000	50 000
		izmaiņas %		+2,5 %	+9 %

3.4.4. Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi

Sabiedrības veselības pamatnostādņu 2021.–2027.gadam īstenošanas rezultāti ir noteikti atbilstoši pamatnostādnēs izvirzītajiem veselības politikas mērķiem. Politikas rezultāti tiek raksturoti ar noteiktiem rezultāta rādītājiem, kas raksturo politikas rezultātu ietekmi.

Jaunizveidotajā Mārupes novadā, lai novērtētu veselības pakalpojumu attīstību Mārupes novada IAS ietvaros, var pielietot sekojošus rezultātīvos rādītājus, par bāzes vērtību izmantojot publiski piejamās datus. Pēc publiski pieejamās informācijas Mārupes novada pašvaldība 2020.gadā bija Latvijas Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla dalībniece, bet Babītes novada pašvaldība nebija.⁵⁴

30.tabula.

Rezultatīvais rādītājs (RR)	Datu avots	Teritorija	Bāzes vērtība 2019.g.	Mērķa vērtība 2024.g.	Mērķa vērtība 2027.g.
Pašvaldību īpatsvars, kurās ir izveidota atsevišķa amata vieta vai struktūrvienība, kuras pienākumos ir veselības veicināšanas jautājumu risināšana (%)	SPKC	Latvija	28 ⁵⁵	29	30
		izmaiņas %		+1 %	+2 %
Skolu īpatsvars, kuras ir iesaistītas Nacionālajā Veselību veicinošo skolu tīklā (%)	SPKC	Latvija	11,5	13	15
		izmaiņas %		+1,5 %	+3,5 %
Ne vēlāk kā 15 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas brīža apkalpoto neatliekamo izsaukumu (visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi pēc motīva) īpatsvars novadu nozīmes pilsētās (%)	NMPD	Latvija	83,8	Pieaug	Pieaug
Ne vēlāk kā 25 minūšu laikā no izsaukuma pieņemšanas brīža apkalpoto neatliekamo izsaukumu (visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi pēc motīva) īpatsvars lauku teritorijās	NMPD	Latvija	85,3	Pieaug	Pieaug

⁵⁷ <https://www.spkc.gov.lv/lv/latvijas-nvpt-dalibas-pasvaldibas>,

⁵⁵ Nacionālā veselīgo pašvaldību tīkla ikgadējā monitoringa ietvaros apkopotā informācija (informāciju sniegušas 85 pašvaldības)

3.5. Pašvaldības publisko pakalpojumu jomas svarīgākie sasniedzamie rādītāji jaunizveidotajā Mārupes novadā

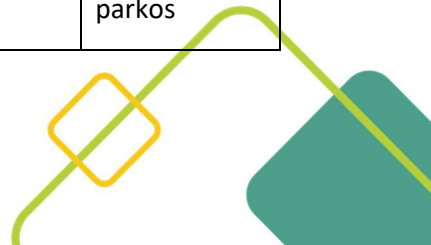
31.tabula.

Bāzes indikators	Rezultatīvais rādītājs	Bāzes vērtība (2020.gads)	Vidēja termiņa sasniedzamais rezultāts (3.-7.gadi)	Ilgtermiņa rezultāts (12.gadi)
Klientu apkalpošanas centri				
VPVKAC	Vismaz viens VPVKAC pagastā un viens administratīvajā centrā	1	3	5
Izglītība				
Pirmskolas izglītības iestāžu skaits	Mārupē deklarēto pirmsskolas vecuma bērnu skaits un īpatsvars, kas saņem pašvaldības pirmsskolas izglītības pakalpojumu savā pašvaldībā Jauns bērnudārzs (280)	11	12	15
Vidusskolu skaits	Palielināts vietu skaits vidusskolās	2	3	3
Sākumskolu un pamatskolu skaits	Jaunmārupes pamatskola (papildus +234 vietas). Mārupes pamatskola (papildus +576 vietas). Izbūvētas telpas izglītības	4(2+2)	4 (2+2)	4 (2+2)

	pakalpojumu attīstībai (1.-6. klase; 500 vietas).			
Mūzikas un mākslas skolu skaits	Mūzikas un mākslas skolas pārbūve, vietu skaits palielināts līdz 600 skolēniem (+130 vietas)	2	2	2
Pieejamas mūžizglītības programmas	Vismaz 20 % iedzīvotāji apmierināti ar mūžizglītības pieejamību novadā	8% apmierināti ar mūžizglītības pieejamību		
Kultūra				
Bibliotēkas	Vismaz viena pagastā, funkcijas apvienojot ar VPVKAC	2 (4)	4	5
Kultūras nams / centrs	Izbūvēts jauns kultūras centrs	2	2	3
Veselības pakalpojumi				
Ārsta prakses ciemos	Viena ārsta prakse uz 1800 pacientiem (800 bērniem)	n.d.		Ārsta prakšu skaits atbilstoši iedzīvotāju skaitam
Feldšerpunktu izveide		0		Feldšerpunkta apkalpes zona deklārēti ne mazāk par 400 iedzīvotājiem un ģimenes ārsta prakse tālāk par 10 km
Citi ar veselību saistīti pakalpojumi	Sasniedzami ar sabiedrisko	n.d.	Plašāks speciālistu	Pieejami dažādi

	transportu vai novada sabiedrisko transportu Sabiedrisko pakalpojumu centrā plašs speciālistu piedāvājums		piedāvājums novadā Tīrainē, Piņķos, Skultē, Lapsās	speciālisti Tīrainē, Piņķos, Skultē
Sports un aktīvā atpūta				
Sporta un fizisko aktivitāšu iespējas	500 m attālumā no dzīvesvietas		↑	↑
Jaunu sporta zāļu celtniecība	Skultes sporta zāle un citas		↑	↑
Sociālie pakalpojumi				
Dienas centrs bērniem ar īpašām vajadzībām	Skultē izveidots Dienas centrs bērniem ar īpašām vajadzībām	0	1	1
Izglītojamo ar speciālajām vajadzībām īpatsvars vispārīzglītojošā izglītības iestādē skaita palielinājums	2020.gads saskaņā ar Izglītības attīstības pamatnostādnēm 2014.-2020.gadam 33%	3%	↑	↑
Sabiedrisko pakalpojumu centrs	Sabiedrisko pakalpojumu centrs Tīrainē (dienas centrs, sociālā dienesta pakalpojumi, bibliotēka un doktorāts)	Uzsākts projekts	Darbojas	Darbojas
Komunālie pakalpojumi				
Centralizētā sadzīves kanalizācijas pakalpojuma pieejamība	Mārupes novada aglomerācijā	Mārupe, Tīraine, Vētras un Jaunmārupe 75%	98%	100 %

		Skulte 99%		
Ūdens un kanalizācijas tīklu paplašināšana Babītes notekūdeņu aglomerācijas robežās		~85%	90%	95%
Centralizētā ūdensapgādes pakalpojuma pieejamība	Mārupes ūdensapgādes pakalpojuma sniegšanas teritorija	95%	98%	100%
Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu paplašināšana Spuņciemā		~70%	80%	90%
Siltumapgādes pakalpojuma un sistēmas atjaunošanu Spuņciemā, daudzdzīvokļu dzīvojamās mājās		0%	20%	50%
Publiskā ārtelpa				
Rekreācija	1-3 km attālumā	Esošā pieejamā atpūtas infrastruktūra	Izveidots parks Mārupē Izveidota labiekārtota taka Medema purvā un Cenas tīrelī Mārupes pagasta teritorijas daļā	Izveidots parks Klīvēs un Vētrās
	5-20 km attālumā			
Labiekārtota publiskā ārtelpa ar sporta un citām aktivitātēm	500 m attālumā	Esošā pieejamā atpūtas infrastruktūra	Uzsākta projektu izstrāde	Ciemos nodrošināti laukumi sporta aktivitātēm
Ikdienas atpūtas sasniedzamība	650m (1300m)	Esošā pieejamā atpūtas infrastruktūra	Uzsākta projektu izstrāde	Jauni rotaļu laukumi daudzdzīvokļu pagalmos un tuvākajos parkos

Sabiedriskais transporta pieejamība	500 (650) - 1300m	Pieejami RP SIA "Rīgas satiksmes" sabiedriskā transporta pakalpojumi, kā arī SIA "Rīgas taksometru parks" pakalpojumi.	autobusa maršrutu pagarinājumi	Jauna tramvaja līnija
Pakalpojumu pieejamība – sabiedriskā transporta pakalpojumi starp ciemiem	Jauni iekšējie novada sabiedriskā transporta maršruti.	Nav	Izveidots jauns iekšējā sabiedriskā transporta maršruts.	Izveidoti divi iekšējā sabiedriskā transporta maršruti
Pašvaldība līdzfinansē labiekārtojumu projektu izstrādi dauddzīvokļu namu pagalmiem		0	2	10

4. Pielikums

4.1. 1. pielikums – Pētījuma veikšanas metodika

I Darbā izmantojamās metodes un veicamie uzdevumi

Sagatavojot pētījuma projektu, SIA „METRUM” ekspertu darba procesā ir izmantotas vairākas metodes:

- (1) **Iepriekš izstrādāto pētījumu un dokumentu analīzes metode** – pētījuma veikšanas gaitā ir izvērtēti Mārupes novada un Babītes novada esošie ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumenti, tematiskie plānojumi, nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti un nozaru politikas plānošanas dokumenti un ar stratēģisko plānošanu saistīti aspekti. Kā pamats pētījumā iekļaujamajiem priekšlikumiem kalpo Mārupes un Babītes novadu pašvaldību jau izstrādātie izpētes un nozares attīstības dokumenti Publisko pakalpojumu jomā. Dokumentu analīzes metode tika pielietota arī, lai izvērtētu novados jau veiktās izpētes publisko pakalpojumu jomā un 2021.gada februārī veiktās aptaujas rezultātus.
- (2) **Statistiskās analīzes metode** – metode pētījuma izstrādes gaitā tika pielietota, apkopojot un analizējot gan kvantitatīvos, gan arī kvalitatīvos rādītājus, piemēram izvērtējot 2021.gadā IAS izstrādes procesā veiktās novada iedzīvotāju aptaujas iegūtos datus un demogrāfiskās situācijas prognozes, nosakot, kādā mērā esošais izvietojums apmierina novada iedzīvotāju vajadzības.
- (3) **Telpiskās analīzes metode** tika pielietota, apkopojot ģeotelpiskās informācijas datus. Telpiskie dati ir veidoti no dažādiem datu avotiem un ar to palīdzību veikta dažādu informācijas slāņu analīze, piemēram, analizējot Mārupes novada Publisko pakalpojumu sniedzējus pēc viņu darbības profiliem, to atrašanās vietām (lokāciju), pakalpojumu sniegšanas teritorijām un infrastruktūru. Galvenie datu avoti ir dati no Mārupes un Babītes novada pašvaldībās pieejamām ģeotelpiskajām datu bāzēm. Sadarbībā ar Mārupes novada ģeotelpiskās informācijas speciālistiem (ĢIS) grafiski attēlota apkopotā informācija.

Publisko pakalpojumu pētījuma izstrādes laikā tika nodrošināta dalība sabiedrības līdzdalības pasākumos, kas tematiski vērsti uz pašvaldības publisko pakalpojumu jomas jautājumiem, kā arī organizētas atsevišķas diskusijas ar Mārupes novada Attīstības daļas speciālistiem, kā arī Babītes novada un citiem pašvaldību speciālistiem pēc nepieciešamības.

Lai sasniegtu Publisko pakalpojumu pētījuma izstrādes mērķi, tā izstrādes gaitā, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, kā arī citus saistošos dokumentus (plānošanas dokumentus, pētījumus, publikācijas u.tml.), ir veikti vairāki **uzdevumi**:

- 1) apzināta un sagatavota informācija (dati) par Mārupes novada Publisko pakalpojumu sniedzējiem pēc viņu darbības profiliem, to atrašanās vietu (lokāciju) pakalpojumu sniegšanas teritoriju un infrastruktūru;
- 2) novērtēts esošo Publisko pakalpojumu pārklājums jaunveidojamā Mārupes novada teritorijā;
- 3) analizētas izglītības pakalpojumu attīstības tendences IAS darbības periodā, t.i. līdz 2034. gadam;
- 4) identificētas Mārupes novada publisko pakalpojumu pārklājuma un infrastruktūras nepilnības un sniegts vērtējums par nepieciešamajām izmaiņām jaunveidojamā Mārupes novada publisko pakalpojumu nodrošinājumā, un sagatavoti priekšlikumi iekļaušanai IAS līdz 2034. gadam, kas palīdzētu uzlabot to pieejamību;
- 5) izvērtēts Mārupes novada Publisko pakalpojumu esošais institucionālais modelis un šo pakalpojumu attīstību kavējošie faktori, un sniegti priekšlikumi efektīvai novada pārvaldībai, institucionālās sistēmas optimizēšanai, energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošanai, elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai u.c. uzlabojumiem pašvaldības publisko pakalpojumu jomā;
- 6) sniegti priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm.

II Sadarbība ar pašvaldību

Publisko pakalpojumu pētījuma izstrādes laikā tika plānots organizēt regulāras tikšanās ar pētījuma tiešo pasūtītāju – Mārupes novada domes Attīstības daļas vadītāju un speciālistiem, lai pārrunātu ar pētījuma izstrādi saistītos jautājumus, sagatavotu un savlaicīgi iesniegtu nepieciešamos starpziņojumus un gala ziņojumu par pētījumu. Tomēr ņemot vērā esošo ārkārtas situāciju valstī, kas ierobežo iespējas organizēt nepieciešamās klātienes tikšanās un diskusijas, un pašas pašvaldības organizētos salīdzinoši lielo skaitu sabiedrības iesaistes pasākumus pētījuma izstrādes laikā, tika organizētas tikai dažas attālinātas sanāksmes tikai par pētījuma jautājumiem.

IAS izstrādes ietvaros tika nodrošināta dalība visos sabiedrības līdzdalības pasākumos, kas tematiski bija vērsti uz pašvaldības publisko pakalpojumu jomas jautājumiem.

Publisko pakalpojumu pētījuma laikā tika organizētas tematiskās darba grupas, no kurām viena bija par tēmu “Novada profils un publiskie pakalpojumi”. Uzņēmēju un pakalpojumu sniedzēju forumā iedzīvotājiem tika sniegta iespēja uzdot jautājumus, sniegt priekšlikumus un diskutēt par jaunizveidojamā novada attīstību.

Darba grupā un iedzīvotāju forumā izskatāmie jautājumi un pētījuma prezentācijas tika veidotas ar mērķi iepazīstināt darba grupas un foruma dalībniekus ar pētījuma veikšanas gaitu un dalīties ar viedokļiem.

III Esošās situācijas analīze

Esošās situācijas analīzes ietvaros primāri tika apzināta un sagatavota informācija (dati) par Mārupes novada Publisko pakalpojumu sniedzējiem pēc viņu darbības profiliem, to atrašanās vietu (lokāciju), pakalpojumu sniegšanas teritoriju un infrastruktūru. Izmantojot 2021.gadā IAS izstrādes procesā veiktās novada iedzīvotāju aptaujas iegūtos datus, tiks noteikts, kādā mērā esošais izvietojums apmierina novada iedzīvotāju vajadzības. Balstoties uz apkopoto informāciju tika identificēts Mārupes novada publisko pakalpojumu pārklājums un infrastruktūras nepilnības.

Publisko pakalpojumu pētījuma ietvaros tika veikts izvērtējums par šī brīža publisko pakalpojumu nodrošinājuma atbilstību Mārupes novada un Babītes novada esošajiem ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem, tematiskajiem plānojumiem, nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas dokumentos un nozaru politikas plānošanas dokumentos izvirzītajiem mērķiem.

Ņemot vērā darba uzdevuma nosacījumus ir apzināts arī Mārupes un Babītes novadu esošais publisko pakalpojumu institucionālais modelis un šo pakalpojumu attīstību kavējošie faktori.

IV Priekšlikumu izstrāde

Ņemot vērā, ka Publisko pakalpojumu pētījuma mērķis ir sagatavot pamatotus priekšlikumus novada ilgtermiņa attīstībai Publisko pakalpojumu jomā, kas ietver izglītības, veselības aprūpes, sociālās aprūpes un palīdzības, sporta un komunālos pakalpojumus un ar šīm jomām saistīto infrastruktūru, galvenā uzmanība tika pievērsta priekšlikumu izstrādei pārvaldības efektivitātes paaugstināšanai jaunveidojamā Mārupes novada teritorijā.

Vadoties no darba uzdevuma, ir sagatavoti priekšlikumi sekojošās jomās:

- sniegts vērtējums par nepieciešamajām izmaiņām jaunveidojumā Mārupes novada publisko pakalpojumu nodrošinājumā, un sagatavoti priekšlikumi iekļaušanai IAS līdz 2034. gadam, kas palīdzētu uzlabot to pieejamību;
- priekšlikumi efektīvai novada pārvaldībai, institucionālās sistēmas optimizēšanai, energoefektīvu un viedu risinājumu piemērošanai, elektronisko pakalpojumu pieejamības paplašināšanai u.c. uzlabojumiem pašvaldības publisko pakalpojumu jomā;
- priekšlikumi publisko pakalpojumu nodrošināšanas nepieciešamībai un pakalpojumu izvietojumam kontekstā ar teritorijas turpmākās attīstības prognozēm.

Publisko pakalpojumu pētījuma ietvaros ir definēti pašvaldības publisko pakalpojumu jomas svarīgākie sasniedzamie rādītāji – rezultātu rādītāji jaunizveidotajā Mārupes novadā. Dati ir atspoguļoti tabulas veidā, nosakot bāzes indikatorus, vidēja termiņa sasniedzamos rezultātus un ilgtermiņa rezultātus, ar precīziem izmērāmiem rādītājiem.

Publisko pakalpojumu pētījuma rezultāti, tai skaitā sabiedrības iesaistes pasākumi, tiks atspoguļoti sadarbībā ar sabiedrības līdzdalības ekspertu (cita līguma ietvaros), izmantojot izstrādātās vienotās vadlīnijas, tabulas un infografikas veidnes.

4.2. 2. pielikums – Sabiedrības iesaistes pasākumu apskats

Pētījuma izstrādes laikā pašvaldības organizētie sabiedrības iesaistes pasākumi, kuros tika nodrošināta SIA METRUM pārstāvju dalība:

2.pielikuma 1.tabula

Pasākumi		
Datums	Pasākums	Tēma
2021.04.27.	Tematiskā darba grupa	Novada profils un publiskie pakalpojumi
2021.04.29.	Tematiskā darba grupa	Uzņēmējdarbība un konkurētspēja
2021.05.13.	Mārupes un Babītes novadu iedzīvotāju forums	Apdzīvojamā struktūra un apkaimes un administratīvais centrs; Novada identitāte; Mobilitātes punkti un sabiedriskais transports; Attīstāmās vietas un pasākumi; Sabiedrības līdzdalība.
2021.05.17.	Mārupes un Babītes novadu iedzīvotāju forums	
2021.05.20.	Uzņēmēju un pakalpojumu sniedzēju forums	Ekonomiskās specializācijas iespējas novadā; Konkurētspējīga novada identitāte; Infrastruktūras nodrošinājums un attīstība; Uzņēmējdarbības un pašvaldības savstarpējā sadarbība; Vides kvalitāte veicot uzņēmējdarbību.
2021.05.24.	Teritoriju īpašnieku un attīstītāju forums	Novada attīstības mērķi Rīgas metropoles areāla telpā; Pilsētas statuss, AT reforma; Dzīvojamo teritoriju attīstība; Publiskā ārtelpa un pakalpojumu nodrošinājums dzīvojamās teritorijās; Piekļuve īpašumiem un infrastruktūras nodrošinājums; Sadarbības ar pašvaldību jomas un forma.
2021.05.27.	Mārupes pašvaldības konsultatīvā padome	Sports un aktīvās atpūta, izglītība un jaunatnes lietas
2021.05.31.	Mārupes pašvaldības konsultatīvā padome	Tūrisms, mārketinga, kultūrvide

Pārskats: tematiskā darba grupa “Novada profils un publiskie pakalpojumi”

2021.gada 27.aprīlī notika Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2034.gadam izstrādes ietvaros plānota tematiskā darba grupa “Novada profils un publiskie pakalpojumi”. Tematiskās darba grupas dalībnieki tika iepazīstināti ar esošo plānošanas situāciju novadu kontekstā. Tematiskā darba grupā piedalījās 47 dalībnieki. Grupas dalībnieki tika sadalīti piecās nelielās darba grupās, kurās tika apskatītas trīs tēmas, pirmās divas visām grupām bija vienādas, bet trešā katrai grupai bija vērsts uz kādu noteiktu pakalpojumu izvērtēšanu, vajadzībām nākotnē un attīstības iespējām. SIA METRUM speciālisti nodrošināja divu mazo darba grupas vadību, par tēmām: Interesu izglītība dažāda vecuma cilvēkiem un Kultūra. Diskutējamās tēmas norādītas 17.tabulā. Pēc diskusijām mazajās darba grupās, katras grupas pārstāvis prezentēja rezultātu.

2.pielikuma 2.tabula. Darba grupu diskutējamās tēmas

Diskusijas tēmas	
Visām grupām kopīgās tēmas	Katrai grupai viena tēma
• Novada specializācija/profils; • Novada iedzīvotāju apkalpošanas centri – prioritārie pakalpojumi centros un minimālais pakalpojumu grozs, kuram būtu jābūt nodrošinātam novada apdzīvojuma centros (ne tikai administratīvajā centrā), cik un kur varētu būt šādi centri;	• Izglītības iestāžu nodrošinājums – pirmskolas izglītības iestādes, pamatskolas, vidusskolas, mūžizglītība; • Komunālie pakalpojumi – atkritumu apsaimniekošana, siltumapgāde, centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija; • Sociālo pakalpojumu nodrošinājums – sociālie aprūpes nami, dienas centri senioriem, u.c.. • Kultūra – kultūras nami, bibliotēkas, muzeji, estrādes, u.c.. • Interesu izglītība dažāda vecuma cilvēkiem – mākslas, mūzikas, sporta skolas, nodarbības, pulciņi u.c..

